

♦ విశ్వశ్వరావు, 75 సం॥లు, విజయనగరం.

ప్ర: నాకు గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కీళ్ళనొప్పులు బాధిస్తున్నాయి. ఏవో మందులు వాడుతున్నాను. గుణం తక్కువగా కనబడుతోంది. మీరు బుషిపీరంలో ఇటువంటి సమస్య ఉన్నపారికి రాసిన మందుల్లో అమృతాది గుగ్గలు, సుదర్శన ఘనవచీ వాడుతున్నాను. పరిస్థితి బాగా మెరుగ య్యంది. వీచితో పాటుగా మీరు అమృతారిష్టం, పునర్వు వాసవం కూడా వాడుని-మరో రోగికి రాసిన సూచనలలో రాశారు. నాకు మగర్ ఉంది. అది వాడవచ్చా లేదా అని తెలుసుకోవాలి అనుకున్నాను. నేను వాడవచ్చా? వాడకూడ దంటే వేరే ఏవి వాడాలో తెల్పగలరు.

జః మగర్ ఉంటే ఆసవారిపోలకి బదులుగా కషాయాలు వాడడం మంచిది. మీరు - రాసిన ఏరండ కషాయం- రెండు చెంచాల మందుకి, 4 చెంచాలని కలిపి మాత్రలు వేసుకున్నాక తాగండి. మందులు వాడేటప్పుడు కనీసం పదిగ్గాసుల మంచినీళ్ళు, రెండు గ్లాసుల మజ్జిగ నిత్యం సేవించడం వల్ల - శరీరంలో వేడి సమస్యలు రావు.

♦ కాంచన, 50 సం॥లు, పైదరాబాదు

ప్ర: నాకు 10-15 సం॥లుగా ఆమవాతం సమస్య ఉంది. గత 2 సంవత్సరాలుగా మీ దగ్గరికి వచ్చి వైద్యం చేయించు కుంటున్నాను. నా పని నేను చేసుకుంటూ బాగానే ఉన్నాను. ఇచ్చేవల ఇంట్లో శుభకార్యం హడావిడి అయ్యంది. ఆ తర్వాత శ్రమవల్ల కొంత నొప్పులు ఎక్కువగా బాధపడుతూంటే, కేరళ వెళ్ళి పంచకర్మ చికిత్సలు చేయించుకున్నాను. 15-20 రోజులు ఏ ఇఖ్యందీ లేకుండా ఉన్నాను. ఆ తర్వాత నుండీ కీళ్ళు మరీ బిగిసిపోయాయి. అడుగువెయ్యడం కూడా కష్టం గా ఉంది. శరీరంలో అస్పులు శక్తి లేదు. ఏంచెయ్యాలో తెలియడం లేదు.

జః మీ కేను నాకు బాగా గుర్తుంది. మీ శరీరం చాలా బలహీనమయినది. దానికి తోడు ఆమవాతం. పంచకర్మ చికిత్సలు (వమనం, విరేచనం, రస్తి, నశ్యం, రక్తమోక్షణం, ఇవికాక ఇంకా పిండస్నేదం, నవరకిళ మొదలయినవి)- చేయించుకోవడానికి రోగికి తగినంత బలం ఉండాలి. బలహీనులు ఈ చికిత్సలు చేయించుకోవడానికి అర్థాలు కారు. వారి కోసం కొన్ని తేలిక చికిత్సలు ఉంటాయి. జరిగిం దేదో జరిగింది. ప్రస్తుతం వీలయినంత విశ్రాంతి తీసుకోండి. రోజూ ఆమవాతారి తైలం కీళ్ళమీద రాసి, అరగంట తరువాత వావిలాకులు వేసి ఉంచిన వేడినీళ్ళతో స్నానం చెయ్యండి. రాత్రి పూట 3-4 ఎండు ఖర్బూరాలకి ఓ కప్పు నీళ్ళలో వేసి నానబెట్టి ఉదయం గుజ్జలా చేతో చిదిమి, గుజ్జనీ నీటినీ కలిపి తాగుతూండండి. ఉసిరి రసం-రెండు చెంచాలు కొద్దిగా తేనె కలిపి తాగండి.

పెనరపప్పు పల్పుగా పప్పుచేసు కుని అందులో శౌంరి, వెల్లుల్లి పోపువేసి - రెండు పూటలూ ఆహారంతో తీసుకోండి. ఇంతకుముందు మీకు రాసిచ్చిన బోషధాలు మళ్ళీ రెండు నెలలు వాడి తెలియచేయండి.

♦ అపర్స్, బెంగుళూరు.

ప్ర: నేను గత 5 నెలలో మీ దగ్గర ఇన్ఫెక్షిలిటీకి వైద్యం చేయించుకుంటున్నాను. నాకు Pregnancy test positive వచ్చింది. ఇంత త్వరగా నాకు గర్భం రావడం చాలా ఆనందంగా ఉంది. మీకు మా ధన్యవాదాలు ఎలా చెప్పాలో తెలియడం లేదు.

జి: వార్త తెలియజేసినందుకు సంతోషమున్నా. మూడు నెలలు నిండే వరకు జాగ్రత్తగా ఉండండి. వంగడం, బరు వులు ఎత్తడం చేయవద్దు. భార్యాభర్తలు దూరంగా ఉండండి. మనసును సంతోషంగా, ఉల్లసంగా ఉంచుకునే ప్రయత్నాలు చెయ్యింది. మీకు ఇచ్చిన మందులన్నీ ఆపి, కేవలం కల్యాణ ఘృతం మాత్రం తీసుకుంటూ ఉండండి. Folvite మాత్రలు రోజుకి ఒకటి తీసుకోండి. మూడు నెలలు నిండాక తెలియ జేస్నే తరువాత వాడవలసిన ఔషధాలు మొదలు పెట్టవచ్చు.

◆ విశ్వనాథరావు, 60, హైదరాబాదు.

ప్ర: నేను గత నెల Psoriatic arthrites తో మీ దగ్గరకు వచ్చాను. గత 2-3 యేళ్లగా పీల్చేర్కి పరిమితం అయ్యాను. మీకు గుర్తున్నట్లు తలుస్తాను. నెల రోజులు మందులు వాడాక నాకు ఆనందంగా ఉంది. సోరియాసిన్ మచ్చల నుండి ప్రావం తగ్గి, నెమ్ముదిగా మానుతున్నట్లు కన బడుతోంది. మెడ కూడా కొంచెం మెరుగ్గా ఉంది. మీరు ఎంతకాలం వాడమంటే అంతకాలం మందులు వాడతాను. నా పరిస్థితి కాస్తం మెరుగవుతుందని నమ్మకంగా ఉంది.

జి: మీరు నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నారు. మీ స్థితి చూస్తే స్టీఫెన్స్ కింగ్ జ్ఞాపకం వచ్చారు. మీ కీళ్ళన్నీ బిగుసుకుపోయి ఉన్నాయి. మీకు మందులు ఎంతవరకు పనిచేస్తాయెనని సందేహంతోనే ఇచ్చాను. మీకు కొంత ప్రయోజనం కల గడం మీతోపాటు నాకూ సంతోషమే. దీర్ఘకాలంగా ఉన్న తీవ్రమయిన సమస్య మీది. అటువంటప్పుడు - వ్యాధుల్ని ఆయుర్వేదంలో అసాధ్యంగా లేదా యాధ్యంగా చెబుతారు. వచ్చిన వ్యాధి పూర్తిగా తగ్గిపోవాలని రోగి కోరుకోవడం సహజం. అయితే స్టోమిక్లో అటువంటి అవకాశం లేదు. ఆయుర్వేద వైద్యంతో - ప్రతీది తగ్గించేస్తాం అని ప్రకటనలు చేస్తూ ఉంటారు. ఆయుర్వేదం మనకి అందించిన మహర్షులు అటువంటి ప్రగల్భులు పలకలేదు. వారు ఏ జబ్బులు తగ్గే అవకాశం ఉన్నదీ, ఏవి తగ్గే అవకాశం లేదు అన్నది స్పష్టంగా రాశారు. ఇక మీ విషయంలో నేను గమనించినది - మంచి Positive దృక్పథం, చక్కటి ఉత్సాహం, ఏదో విధంగా ఇతరులకి సేవ చేయాలనే కోరిక. ఆ దృష్టితోనే మీరు జ్ఞాన్యాంక్లో ఉద్యోగానికి వెళ్లిరావడం, మీకు అనుకూలంగా ఆ సంస్థవారు ఏర్పాట్లు చేయడం...ఇవన్నీ కలిపి మీకు మేలు జరుగుతోంది. మందులూ, మీ మానసిక శక్తి కలిసి మీకు మరికొంత ప్రయోజనం కలుగుతుంది. సోరియాసిన్ ప్రావాలు తగ్గి అదుపులోకి వస్తుంది. కీళ్ళనొప్పులు కూడా మెరుగవుతాయి. అయితే బిగిసిపోయిన కీళ్ళు ఎంతవరకు మెరుగవుతాయి అనేది చెప్పేము.

రోగికి ఓర్పు ఉంటే వైద్యులకి చికిత్స తేలికవుతుంది. మీకు ఓర్పు ఉంది. మందులు కొనసాగించండి.

◆ లక్ష్మీమానస, ముంగండ

ప్ర: దాక్షరు గారూ, మా నాన్నగారికి గురక బాగా ఎక్కువగా వస్తుంది. పక్కగదిలో ఉన్న వాళ్ళకి కూడా నిద్రాభంగం అయ్యేలా ఉంటుంది. దయచేసి గురక పోయే మందు చెబితే - మా నాన్న గారికి గురక తగ్గించుకుండామని ఆశ.

జః: గురక ఉన్నవాళ్ళు - కొన్ని సూచనలు పాటించి రాత్రిపూట 8 గంటలలోపుగా భోజనం చేసి తరువాత 2-3 గంటలు దాటితేకానీ నిద్రపోకూడదు. కడుపు నిండుగా ఉంటే గురక ఎక్కువగా వస్తుంది. రాత్రిపూట కడుపునిండా కాక, కాస్త తక్కువగా తినాలి. రాత్రి పెరుగు మానాలి. పడుకునే ముందు దంతధఫనం చేసుకొని వేడినీళ్ళతో బాగా పుక్కిలించుకుని కడుకోయాలి. పక్కకి తిరిగి పడుకునే అలవాటు చేసుకోవాలి.

శాంతి 20 గ్రా, పిప్పుక్కు 20 గ్రా, మిరియాలు 20 గ్రా, చిత్రమూలం 20 గ్రా, ఏలకులు 10 గ్రా, దాల్చినచెక్క 10 గ్రా, తాలీసపత్రి 30 గ్రా అన్నీ విడివిడిగా చూర్చాలు చేసుకొని అన్నింటినీ కలిపి, పల్నాని బట్టతో జల్లించి ఉంచుకోండి. రాత్రి పడుకోక ముందు ఈ చూర్చాన్ని 1/2 చెంచా నుంచి 1 చెంచాడు తేనెతో నాకి పడుకోవాలి. తయారు చేసుకోలేనివారు తాలీసాది చూర్చం తీసుకోవడానికి ప్రయత్నించవచ్చు. ఉదయం-పరగడుపున అణుతైలం చుక్కలు - ముక్కులో వేసుకొని, పది నిమిషాలు పడుకుని ఉండి, తరువాత ముక్కుకి అటూ ఇటూ చేత్తో మసాజ్ చేసుకోవాలి. ఈ పద్ధతులు చాలా మందికి గురకని తగ్గిస్తున్నాయి.

గురక సామాన్యంగా శరీరంలో కొవ్వు ఎక్కువగా ఉన్న వారిలో కనబడుతుంటుంది. ఆపోరవిహారాలతో బరువు తగ్గి ప్రయత్నం చేస్తూంటే అది కూడా ఉపయోగపడుతుంది.

◆ లక్ష్మీప్రసన్న, 35 సంాలు, బళ్ళారి

ప్ర: మా తమ్ముడికీ హౌపటైటిన్ - బి పాజిటివ్ వచ్చింది. మీరు హౌపటైటిన్-బి బి నెగిటివ్ రావడానికి ముందులిస్తారని చెప్పారు. నాకు ఈ విషయంలో సహాయం చేస్తారని ఆశతో రాశ్శున్నాయి.

జః: హౌపటైటిన్-బి నెగిటివ్ తెప్పిస్తాను వంటి మాటలు చెప్పను, కానీ, హౌపటైటిన్ బి - ముందు ముందు అనారో గ్యాన్ని కలిగించకుండా ఉండడానికి అయ్యేద శౌఖ్యాలు ఉన్నాయి. వాటిని ఓపిగ్గా కలీసం 1-2 సంవత్సరాలు వాడాలి. మీకు అవకాశం ఉంటే మీ పెరట్లో నేల ఉసిరిని పెంచండి. నేల ఉసిరి మొక్క మొత్తాన్ని ముందుగా వాడచ్చు. మూలికని బాగా శుభ్రంగా కడిగి నేల ఉసిరి రసం తీసి రోజూ 30 మి.లీ. చొప్పున తీసుకుంటూండండి. అలాగే - మంచి పార్చుస్తే వారు తయారు చేసిన ఆరోగ్యవర్షిని మాత్రలు మూడుపూటలూ ఒక్కొక్కటి, కుమారీ ఆసపం అనుమానంగా అంటే మూడు పెద్ద చెంచాల ముందుకి సమంగా వాడేటప్పుడు ఆయ్యేద వైద్యుల పర్యవేక్షణలో ఉండగలిగితే మంచిది. కేవలం నేల ఉసిరి రసం మాత్రం తీసుకుంటే పర్యవేక్షణ అవసరం లేదు. ఆపోర వ్యవహారాల్లో పరిపుత్రత, పోవక విలువలు పాటిస్తూ ఇతర ఆరోగ్య సమస్యలు రాకుండా జాగ్రత్త తీసుకోండి.

◆ అనసూయ, 58 సంాలు. కరీంనగర్

ప్ర: ప్రతి సంవత్సరం ఎండలవేడికి ఏవో ఒక అనారోగ్యం వస్తూంది. ఈ కాలంలో వేడి తగ్గడానికి ఏపైనా బోధం సూచిస్తారా?

జః: సుగంధి పాల, పట్టివేళ్ళు, చందనం, శాంతి, కర్మజ్జ రాలు - సమపాళ్ళల్లో తీసుకుని, చూర్చం చేసి ఉంచుకోండి. ప్రతిరోజు తాగే మంచినీళ్ళలో గ్లూసుకి 1/4 చెంచాడు చొప్పున చూర్చం కలిపి 12 గంటలు అలాగే ఉండనిన్ని ఆ తరువాత మంచినిరు తాగినట్లు నిత్యం 3-4 సార్లు తాగుతుంటే ఎండల్లో అనారోగ్యాల నుండి రక్కణ. కుండలో మంచినీళ్ళు పట్టినపుడు అందులో ఒక గుప్పెడు చూర్చం వేసి ఉంచేసి ఆ మంచి నీరు తాగినా చల్లదనం, చలువ రెండూ ఆరోగ్యాన్ని కాపాడతాయి. ఈ వేసవిలో అందరూ ఈ పాసీయాన్ని తాగవచ్చు.

◆ ఎమ్. రామకృష్ణశర్మ, 69 సంాలు విజయవాడ.

ప్ర: నాకు 12-13 సంవత్సరాలుగా మోకాళ్ళ నొప్పులు ఉన్నాయి. ఆయుర్వేదం మందులు వాడిన తరువాత తగ్గాయి. కిర్ర సాయంతో ఒక కిలోమీటరు నడవగలుగుతున్నాను. 2-3 సంవత్సరాలుగా సైనసోటో బాధపడుతున్నాను. ఒకటి రెండు నెలల నుండి Vertigo వచ్చింది. ప్రస్తుతం ఈ సమస్య ఎక్కు వగా బాధిస్తున్నది. రాత్రిపూట ఫ్యాసుగాలి కింద పడుకుంటే తెల్లవారి లేచేటప్పటికి ముక్కులు జలబు పట్టినట్లుంటు న్నాయి. వెల్లకిలా పడుక్కని లేస్తుంటే రాత్రిపూట 2-3 సెకన్స్ గిర్రన తిరిగినట్లనిపించింది. ఇంగ్లీషు మందులు వాడు తున్నాను. కంట్రోల్ అయినట్లుంది. అయినా ఆయుర్వేదం మందులు వాడితే పూర్తిగా తగ్గుతుండని నా నవ్వుకం. దయ చేసి పత్రికాముఖంగా సూచించ గలరు.

జి: మీరు ఫ్యాసుగాలి నేరుగా ముఖానికి తగిలేలా పడు కోకపోవడం మంచిది. ‘నిదాన పరిప్రానం’ అంటూ అనా రోగ్యాన్ని కలిగించే కారణాన్ని వదిలిపెట్టాలి అన్నది ఆయుర్వేద సూత్రం. ఎప్పుడూ కూడా వెల్లకిలా పడుకుని, అలాగే లేచే ప్రయత్నం చెయ్యకూడదు. అలాచేస్తే - Postural hypotension అంటే మీ భంగిమ పలన రక్తపోటులో మార్పు వచ్చి, తల తిరుగుతుంది. నెమ్ముదిగా ఒక పక్కకి తిరిగి, తరువాత నిదానంగా లేవాలి. మీరు వాడుతన్న అఱు తైలం చుక్కలు- 3 వారాలు వాడిన తరువాత మళ్ళీ 2-3 నెలల వరకూ ఆపండి. అవసరం అయితే మళ్ళీ వాడవచ్చు. శీతాంశురసం, శ్వాసకురారం మాత్రలు కూడా దీర్ఘకాలం వాడకపోవడం మంచిది. ప్రస్తుతం మీరు లఘుసూతశేఖర రసం పిల్స్ ఉదయం, రాత్రి రెండేసి చొప్పున, భోజనానికి 10 నిమిషాలు మందు మూడు చెంచాల జిరకారిష్టం అనుషోసంతో తీసు కోండి. బ్రాహ్మితులం నిత్యం మాడ మీద మర్దన చేసుకోండి. మెడకి, భుజాలకి సంబంధించిన వ్యాయామాలు (ప్రకృతి వరాలు-2లో వివరంగా ఉన్నాయి) నిత్యం రెండుపూటలూ పదినిమిషాల పాటు చెయ్యండి. తప్పుకుండా ప్రయోజనం కలుగుతుంది. చల్లగాలి, చల్లని పదార్థాలకి దూరంగా ఉండండి. మీ Sinusitis సమస్య మళ్ళీ కనబడితే మూడు నెలలు తరువాత శీతాంశురసం మాత్రలు 21 రోజుల పాటు వాడండి. ప్రస్తుతం అవన్నీ నిలిపివెయ్యండి.

◆ పేరు రాయడం లేదు, ఒకతల్లి.

ప్ర: మా పాప పయసు 19 సంవత్సరాలు. 5-6 ఏళ్ళ క్రితం పెద్దమనిషి అయ్యింది. తరువాత 2-3 సంవత్సరాలు కాలేదు. దగ్గర్లో డాక్టర్ ని సంప్రదిస్తే - హరోస్ మాత్రలు ఇచ్చారు. వాడితే వచ్చాయి. అపాక మళ్ళీ రాలేదు. ఇచీవల మరొక సైపటిస్కి చూపించాము. వాళ్ళ పరీక్ష చేసి, అండాశయాలు కనబడటం లేదని 3 నెలలు హరోస్ మాత్రలు ఇచ్చారు. అవి వేసుకుంటే నెలనెలా అవుతోంది. అండా శయాలు లేవు కనుక స్వయంగా గర్జం థరించలేదని వేరే వాళ్ళ అండంతో గర్జం వచ్చేలా చెయ్యవచ్చని చెప్పారు. పాపకి పెళ్ళి సంబంధాలు చూస్తున్నాము. మీ సలహోతో, ఛైర్యం కోసం మీకు రాస్తున్నాను.

జి: అండాశయాలు కనబడలేదు అన్నారంటే, అస్సులు లేకపోవచ్చు, వయసుతో పెరగకుండా చిన్నవిగా ఉండి ఉండవచ్చు. మీరు హరోస్ మాత్రాక 1-2 నెలలు వాడి, ఆపండి. ఈ లోపుగా రజయిప్రవర్తినీవటి మాత్రలు రెండు పూటలా రెండేసి, కుమారి ఆసవం, అశోకారిష్టం ఒక్కాక్కటి 15 మి.లీ. చొప్పున సమానంగా నీరు కలిపి రెండు పూటలా ఇవ్వండి. ఇవి ఆమె శరీరంలో హరోస్ స్క్రమంగా పని చెయ్యడానికి సహకరిస్తాయి. శరీరంలో అండాశయం లేక పోతే వాటిని తెప్పించలేము, అండాశయాలు లేకపోతే సంతూసం సహజ మార్గంలో కలగదు. మీ సైపటిస్కి చెప్పినట్లు దాత అండాలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. అమ్మాయి పెళ్ళి గురించి అప్పుడే తొందరపడకండి. చిన్నవయసు. ఇటువంటి సమస్యలు అర్థం చేసుకుని, దీనివల్ల వైవాహిక జీవితంలో వచ్చే ఇతర ఇబ్బందుల్ని అర్థం చేసుకునే పయసు కాదు. ఈ సమస్య గురించి మగపెళ్ళివారికి చెప్పి కానీ, చెప్పకుండా కానీ పెళ్ళి చేయడం సమస్య కదా. చెబితే ఒప్పుకోకపోవచ్చు. చెప్పకుండా చేస్తే తర్వాత అమ్మాయి కష్టపడవలసి వస్తుంది. మరో 3-4 సంవత్సరాలు ఆగండి. అమ్మాయిని బాగా చదువు కోనివ్వండి. ఆమెకి మరింత మానసిక పరిణతి వచ్చిన తరువాత పెళ్ళి గురించి మందులు 5-6 నెలలు వాడించండి. దీన్ని గురించి అతిగా ఆలోచించి మీరు బాధ పడవద్దు. అమ్మా యిని బాధించవద్దు. కొన్ని సమస్యలకి కాలమే మంచి పరిష్కారాన్ని చూపిస్తోంది.

◆ మహాదేవశాస్త్రి, 91 సంాలు, చెన్నై

ప్ర: ఇతః పూర్వం నేను నా మలబద్ధం సమస్యకి తమవద్ద మందు వాడాను. బాగా తగ్గింది. ఆ చీటి ఎక్కుదో పోయింది. ప్రస్తుతం ఈ సమస్యకి తోడు పైల్స్ కూడా బాధిస్తున్నది. మలబద్ధానికి ఇతర మందులు ప్రయత్నిస్తే కారం బాగానే అనిపిస్తున్నది, మరలా మందు పనిచేయడం లేదు. మరొక బాధ ఏమిటంబే శరీరం మీద విపరీతమైన దురదలు, భరించలేకుండా ఉన్నాను. ప్రస్తుతం ఒక పుస్తకం రచిస్తు న్నాను. మరో మూడు నెలల్లో పూర్తి అవుతుంది. ఆ పని ఆరోగ్యం కారణంగా ఆగకూడదు. చేతికర్త సహాయంతో నడుస్తున్నాను. పరిష్కారం చెప్పగలరు.

జి: వయసుపై బడుతున్నా ఉత్సాహంగా పుస్తకరచన వంటి కార్యక్రమంలో ఆనందంగా నిమగ్నమయ్యే మీవంటి వారంటే నాకెంతో గౌరవం, స్వార్థి కూడా. మీవంటి వారి నుండి అందరూ స్వార్థి పోందవలసిందే.

ఇక మీ సమస్యలు రెండు కూడా వయసు కారణంగా శరీరంలో వచ్చే మార్పుల వల్ల వచ్చినవి. అంతమాత్రాన ఉపశమనానికి మార్గాలు లేకపోలేదు. మీరు నిత్యం కాంకా యనవటి మాత్రలు రెండు పూటలు రెండేసి చొప్పున, కొంచెం గోరువెళ్లని నీటిలో నానబెట్టి, పొడిచేయండి. ఈ పొడిని (లేదా ముడ్డని) 3 చెంచాల అభయారిష్టంలో కలిపి, మూడు చెంచాల నీరు కూడా కలిపి, భోజనం చేసిన 10 నిమిషాల తరువాత తీసుకోండి. విరేచనం సాఫీగా అవు తుంది. పైల్స్ అదుపులో ఉంటుంది. చర్చుంలో తేమ తగ్గి పోవడం వలన దురదలు వస్తాయి. నిత్యం చందనారిత్తెలం మీ వీలుని బట్టి స్వానానికి ముందు / తరువాత ఒళ్ళంతా రాసుకోండి. సబ్బు వాడకండి. ఒక వేళ తప్పకపోతే గ్రిజరిన్ ఉన్న పియర్స్ వంటివి వాడండి. అవసరం అయితే ఒళ్ళంతా మాయిశ్చరైజర్ రాసుకోండి. దురదలు అదుపులోకి వస్తాయి.

◆ నరసింహరెడ్డి, శ్రీనగర్కాలనీ, హైదరాబాద్.

ప్ర: మీ ప్రకృతి వరాలు పుస్తకం ఎక్కడ దొరుకుతుంది? మీరు రాసిన ఇతర పుస్తకాలు కూడా తెలియజేయగలరు.

జి: నేను రాసిన ప్రకృతి వరాలు-రెండుభాగాలు, స్ట్రీల ఆరోగ్యం కోసం రాసిన అమ్మాయి- అమ్మ-అమ్మమ్మ-మీకు విశాలాంధ్ర బుక్ హాట్లో దొరుకుతాయి. హైదరాబాదు మోతీనగర్లో (98485 98797), విజయవాడ (98481 13681) తగ్గింపు ధరలకి పొందవచ్చు.

◆ అరుణ, డోంబివిల్లి, ముంబాయి, 35 సం।

ప్ర: మేడం గత 5-6 సంవత్సరాలలో నా కిడ్నీలలో ఒకటి 65%, రెండోది 35% మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి. డాక్టర్లు chronic kidney disease అన్నారు. ప్రస్తుతం serum creatinine 3.9 ఉంది. రక్తం 7% కి వచ్చేసింది. ఇంజెక్షన్లు వాడుతున్నాను. ఆయుర్వేదంలో ఏమైనా పరి ప్యారం దొరుకుతుందంటారా?

జి: శిలాజతు క్యాప్స్యాల్స్ ఉదయం, రాత్రి ఒక్కొక్కటి చొప్పున, చంద్రప్రభావటి మాత్రలు మూడుపూటలా ఒక్కొక్కటి చొప్పున నిత్యం వాడండి. ఉదయం, సాయంత్రం, ‘వరణాది కషాయం’ రెండు చెంచాల మందుకి 4 చెంచాల నీరు కలిపి తాగండి. మూడు నెలల తరువాత పరీక్ష చేయించి- creatinine ఎంత ఉన్నదో రాయండి. ఆహారం లో పప్పు ధాన్యాలు తగ్గించండి. మంచినీళ్ళ అతిగా తాగ వద్దు. మీకు మీరు మందులు వాడద్దు.

◆ అవర్ధ, బింగుళూరు

ప్ర: మీ వైద్యంతో గర్భం వచ్చింది. చాలా ఆనందంగా ఉంది. మానాన్న గారికి వైరల్ హెపటైటిస్ వచ్చిందట. చూడ్డానికి వెళ్ళాలనుంది. కానీ స్నేహితులు వద్దంటున్నారు. సలహ ఇవ్వగలరు.

జి: వైరల్ హెపటైటిస్ అన్నది నిర్దారణ అయితే దూరంగా ఉండడమే మంచిది. ఈ కామెర్లు ఏదైనా ఇతర వ్యాధుల వలన వచ్చినట్లయితే, అంటుకోలు. తండ్రికి ఆరోగ్యం బాలే దంటే వెళ్లి చూడాలనుకునే మీ ఆదుర్లూ సహజం. మీ నాన్న గారికి వైద్యం చేస్తున్న డాక్టర్గారిని సంప్రదించి వివరం తెలుసుకుని ఆ ప్రకారం చెయ్యండి. మీ గర్భం కూడా అవు రూపం. నిర్ణయం అంత తేలిక కాదు.

◆ నిషా అగ్రాల్, 18 సం॥లు. కాస్తార్.

ప్ర: నాకు గత 6-8 నెలల నుండి విపరీతమయిన ఎల్లి ఉంటోంది. ఒక్కసారిగా ఒళ్ళంతా వాచి, దురదలు పెడుతుంది. దద్దుర్ధు వస్తాయి. మళ్ళీ 1-2 గంటల తరువాత తగ్గుతాయి. అందరిముందూ గోక్కోవడం చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. చాలా మందులు ట్రై చేసాను. ప్రయోజనం లేదు. దయచేసి నాకు మంచిమందులు సూచించండి.

జి: ఆయుర్వేద వైద్యంలో మందులు ఒక భాగం మాత్రమే. ఆహార విహోరాలతో పాటుగా మందులు పనిచేస్తాయి తప్ప, కేవలం మందులు మాత్రమే తీసుకుంటే సరిపోదు. ముఖ్యం గా ఇటువంటి ఎల్లి సమస్యలకి చాలా అవసరం. మొదట మీరు వాడుతున్న క్రీములు, లోపస్టు, వాక్సింగ్ వంటివి- కొంతకాలం మానెయ్యాలి. ఆరోగ్యం మెరుగయ్యాక కావాలంటే మళ్ళీ వాడుకునే ప్రయత్నం చేస్తురుగాని. ప్రతిరోజు ఉదయం వేడినీళ్ళలో నిమ్మరసం, తేనె కలుపుకుని పరగడుపున తాగాలి. నిత్యం బీటరూట్/ క్యారెట్/ టమాటో వీటిలో ఏవో ఒక రసాల్చి ఒక గ్లాసుడు తాగాలి. స్నానానికి గంఠముందు - నువ్వులనూనె శరీర మంతటా రాసుకుని, గంట తరువాత-పసుపు, బావంచాల చూర్చం కలిపిన సున్నిపిండితో ఒళ్ళంతా రుద్దుకుని, వేనీళ్ళ తో స్నానం చేయ్యాలి. ఆహారంలో - మాంసాహారం, మనసా లాలు, కారాలు, రసాయనిక పదార్థాలు చేర్చి నిలువ ఉంచే ఆహార పదార్థాలన్నీ మానెయ్యాలి. నిత్యం 2, 3 గ్లాసుల కమ్మటి మజ్జిగ తాగాలి. బౌపథాల విషయానికొస్తే-హరిద్రా ఖండం 1 చెంచాడు, కప్పు వేడిపాలలో కలిపి రెండు పూటలా తాగాలి. ఆరోగ్యవర్ధిని మాత్రలు మూడు పూటలా ఒక్కాక్కటి, నింభాది కషాయం (20 మి.లీ. మందుకి, సమంగా నీరుకలిపి) అనుపానంగా తాగాలి. ఈ విధంగా 2, 3 నెలలు పాటించి తెలియజేయ్యండి.

◆ రాంభోట్లు, 40 సం॥లు. న్యూఫిల్లీ.

ప్ర: నాకు 2, 3 సంవత్సరాలుగా పాదాలు, చేతుల్లో కీళ్ళునొప్పులు, వాపులు ఉన్నాయి. డాక్టరు - గౌటు వ్యాధి అన్నారు. ఇంగీషు మందులతో కొంత వరకు నొప్పులు తగ్గాయి. కానీ ఆ మందులు ఆపగానే-మళ్ళీ బాధలు మొదల య్యాయి. ఆ మందుల్ని ఎక్కువ కాలం వాడకూడదు- అంటున్నారు. మీరు టీపీలో చెప్పిన మూలికలు తెప్పించు కుని, కషాయం చేసుకొని, 15-20 రోజులుగా తాగు తున్నాను. పరిస్థితి చాలా మెరుగ్గా ఉంది. నాకు మంచి మందులు సూచించి సమస్య తగ్గిపోయేలా చూడండి. పిల్లలు కలవాళ్ళి, పోషించవలసినవాళ్ళి. నా ఆరోగ్యం మెరుగయ్యే దారి చూపించండి.

జి: మీరు ఆ మూలికల కషాయం తాగడం కొనసాగిం చండి. దానితో పాటుగా సింహనాద గుగ్గలు-రెండేసి చొప్పున రెండుపూటలా ఆహారం తరువాత, రాస్నా ఏరండ కషాయం-25 మి.లీ. మందుకు సమంగా నీరు కలిపి, మాత్రతో అనుపానంగా తాగండి. రోజుం ఉదయం నిమ్మరసం తాగండి. ధూమ, మద్యపానాలు అలవాటుంటే మానెయ్యండి. ఆహారంలో శనగపప్పు, మినప్పుప్పు, బరా నీలు తగ్గించుకోండి. ప్రతి కీలునీ ముందుకీ, వెనక్కి కదుపు తూండండి. నిత్యం కొంతనేపు ప్రొణాయామాలు చేయ్యండి. మందులు రెండు నెలలపాటు వాడి తెలియజేయండి.

◆ కవిత, 22 సం॥లు, వైద్యరాబాదు

ప్ర: నాకు మొదట్లుంచీ నెలసరి సరిగ్గా అవడం లేదు- ఆరు నెలలకో, సంవత్సరానికో అన్నట్లుంటుంది. పెళ్ళయ్య 4 సంవత్సరాలు అయ్యంది. టెస్టోస్టోర్మోఫీ వాళ్ళ దగ్గరికీ, ఇంకా పెద్ద డాక్టర్ దగ్గరకీ వెళ్ళాను. గర్భసంచీ లోపల టి.బి. ఉండన్నారు. పిల్లల్ని దత్తత తెచ్చుకోమన్నారు. మీరేద యినా మందులు చెబుతారా?

జి: పిల్లల విషయం తరువాత, ముందు మీకు గర్భశయం లోగల టి.బి. ఉందని చెప్పిరన్నారు కదా! దానికి వైద్యం జరిగినట్లు లేదు. ముందు మీరు సంప్రదించిన డాక్టర్ని మళ్ళీ కలిసి, మొదట మీ ఆరోగ్యం సంగతి చూడండి. ఒకవేళ టి.బి. ఉన్నట్లుయితే కేవలం ఆయుర్వేదం మందులు సరిపోవు. మీకు వైద్యం మొదలుపెట్టాక తెలియజేయండి, ఆ మందులతో పాటుగా నెలసరి రావడానికి ఆయుర్వేదం మందులు కూడా వాడుదురుగాని. మీ ఆరోగ్యం నిర్లక్ష్యం చేయ్యకండి.

◆ శ్రీవల్లి, 40 సంాలు, శ్రీకాకుళం

ప్ర: నాకు 4-5 సంవత్సరాలుగా ఎప్పుడూ నోట్లో పుట్టు ఏర్పడుతున్నాయి. శరీరం మీద ముదురు నలుపు రంగులో మచ్చలు ఏర్పడుతున్నాయి. కొన్ని పుట్టుల్లా మారుతుంటాయి. పెదవుల కింద పుట్టు. మొదట్లో ఈ సమస్య ఏమిటి అన్నది డాక్టర్లు కనుకోలేకపోయారు. ఒక స్థిన్ స్పెషలిస్టు కొన్ని పరీక్షలు చేయించి - ఈ జబ్బు Pemphigus అని నిర్ధారించారు. ఇది పూర్తిగా తగ్గదన్నారు. కొన్ని సంవత్సరాలుగా Steriod మందులు వాడుతున్నాను. వాటి వలన రకరకాల side effects ఉంటాయని విన్నాను. మందులు వాడకపోతే సమస్య తీవ్రం అయిపోతోంది. నా సమస్యకి ఆయుర్వేదంలో పరిష్కారం ఉంటుందంటారా? side effects లేని మార్గాలు ఉంటే తెలియజేయగలరు.

జి: అమ్మా! ఇది ఒకరకమయిన Auto immune జబ్బు. శరీరం తనలోని కణాలని పరాయికణాలుగా భావించి, విపరీతంగా వ్యవహరించడం వలన వచ్చే రకరకాల సమస్యలలో ఇది ఒకటి. ఆయుర్వేదంలో ఉండే కొన్ని immune modulatory ఔషధాలతో ఈ వ్యాధిని అదుపులో ఉంచవచ్చు. మీరు నిత్యం పంచతిక్త గగ్గలు ఘృతం సుమారు 25 మి.లీ. పరిమాణంలో తీసుకొని, అరకప్పు వేడిపాలలో కలిపి పరగడుపున తాగండి. ఆరోగ్యవర్ధిని మాత్రలు రెండుపూటలూ రెండేసి, అమ్ముతారిష్టం 20 మి.లీ. ఔషధానికి సమానంగా సీరు కలిపి, అనుపానంగా భోజనం తరువాత తీసుకోండి. ఆహారంలో-బాగా తేలికగా అరిగే ఆహారాలు తీసుకోండి. మాంసాహారం, మనసాలు, నూనెల్లో వేయించినవి తగ్గించండి. చేదు రుచి ఉన్నవి ఎక్కుపుగా తీసుకోండి. మానసిక ప్రశాంతతతకి వివిధ విధానాల్లో మీకు అనుకూలంగా ఉన్న మార్పులు ఎంచు కోండి. మనసు ప్రశాంతంగా ఉంటే immunity లో మార్పు వస్తుంది.

◆ విజయేశ్వరి, శంఖాబాద్.

ప్ర: మాపాప వయసు 12 సంాలు. పదేళ్ళకే రజస్యల అయ్యింది. ప్రస్తుతం తను నాలుగు అడుగుల తొమ్మిది అంగుళాల పొడవుంది. తనకి ఎత్తు పెరగడానికి మందులు సూచిస్తారా? ఇంకా పొడుగవుతుందంటారా?

జి: పొడుగు పెరగడం అనేది రకరకాల అంశాలమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. జీఎస్ (వంశ పారంపర్యం), పోషకపోరం, హోర్మోన్లు. శరీరంలో ఉండే హోర్మోన్లో రజస్యల కావడానికి అవసరమయిన హోర్మోన్లు పనిచెయ్యడం మొదలుపెట్టాడు, పొడవు ఎదగడానికి అవసరమయిన హోర్మోన్లు తగ్గముఖం పడతాయి. అలాగని, ఆ తరువాత అసలు ఎదగరని చెప్పలేదు. మీ అమ్మాయిని నిత్యం వ్యాయామం చెయ్యమని చెప్పండి. సూర్యమస్కరాలు చేయించండి. జంక్షప్ట్ (చిరుతిళ్ళ) కాక, చక్కబీ పోషక విలువలున్న పుట్టు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు, పప్పులు తినమనండి. వీటితోపాటుగా “కూప్పుండ రసాయనం” లేప్యాం రోజూ రెండుపూటలూ ఒక్కొక్క చెంచాడు పాలు, అనుపానంగా ఇప్పండి. ప్రవాళపిష్టి-125 మి.గ్రా. పరిమాణంలో కాస్త నేతితో రెండు పూటలూ నాకించండి. ఇవన్నీ కూడా పూర్తిగా ఏడాదిపాటు అనుసరించమనండి. పొడవు పెరగడానికి తప్పక అవకాశం ఉంది, తన వయసుపరంగా.

◆ శ్రీహరి, 28 సంాలు, కోదాడ

ప్ర: నాకు గడ్డంలో రెండువోట్లు వెంట్లుకలు రాలి పోయాయి. మా అమృగారు ఇది పేనుకొరుకుడు లాంబిది అన్నారు. కొన్ని మందులు ప్రయత్నించాను, ఇంకా ప్రయో జనం కలగలేదు - సుమారుగా రెండునెలల నుండి ఉండి ఈ సమస్య. దీనికి ఆయుర్వేదంలో పరిష్కారం ఉంటుందే మౌనని ఆశపదుతున్నాను. ఈ సమస్య తలలోకి కూడా వస్తుందేమౌనని దిగులుగా ఉంది.

జి: దిగులు పడకండి. మందులతో అదుపులోకి వస్తుంది. ఇలా పేనుకొరుకుడు సమస్య ఎందుకు వస్తుంది అనేది ఖచ్చితంగా ఎవరికీ ఇంకా తెలియదు. కొన్ని సందర్భాలలో కొన్ని ఘంగన్ ఇన్వెక్షన్ కారణం కావచ్చ. ఇమ్మూనిటీలో వచ్చే కొన్ని మార్పుల కారణంగా కూడా ఈ సమస్య కనబడు తుంది. ఏదైనా ఒత్తిడి, ఏవైనా ఆనారోగ్యాలు వచ్చినపడు - వీటిలో ఏ కారణమైనా మీలో కనబడితే - దాన్ని సరిచేసు కోండి. ఇక జెపథాలు - కాంచనారగుగ్గలు టాబ్లెట్లు - రెండుపూటలా రెండేసి వేనుకొని, అమృతారిష్టం -3 చెంచాల మందుకి, సమంగా నీరు కలుపుకుని అనుపానంగా తాగండి. గానుగ గింజలు సంపాదించుకుని, వేడినీటితో అరగదీసి, ఆ గంధం పేనుకొరుకుడు మీద నిత్యం రాయండి. రాత్రి పూట రాసుకొని ఉదయం కడిగేసుకోండి. ముద్ద మందార పుష్టుతో ఆ భాగంమీద రోజు రుద్దండి. ఒకనెల తరువాత తెలియచేయండి. మనసు ప్రశాంతంగా ఉంచుకోండి.

◆ శ్రీజి, 10 సంాలు, ఫిల్మీ

ప్ర: నాకు గోళ్ళు నల్లగా అయ్యాయి. కొన్ని మందులు వాడితే, కొన్ని గోళ్ళు బాగయ్యాయి. ఇంకా కొన్ని గోళ్ళు నల్లగా, గట్టిగా, ఏదోలా ఉన్నాయి. మా అమృ బుపిపీరం రెగ్యులర్గా చదువుతారు. మీకు లెటర్ రాయమని చెప్పారు. అందుకే రాస్తున్నాను. నాకు ఈ ప్రాభ్లమ్ తగ్గడానికి మందులు చెప్పారా?

జి: మందుగా నువ్వు తెలుగులో రాసినందుకు అభినం దనలు. నీ గోళ్ళకి ఘంగల్ ఇన్వెక్షన్ వచ్చినట్లుగా ఉంది. నువ్వు ఆరోగ్య వర్ధిని మాత్రలు ఉదయం, రాత్రి ఒక్కొక్క మాత్ర, మహోమంజిష్టాది కపోయం 15 మి.లీ. మందుకి సమంగా నీరు కలిపి, మాత్రలు వేనుకున్నాక తాగాలి. ఆముదం గోరువెచ్చగా చేసి, గోళ్ళమీద, లోపల బాగా పూసి అరగంట తరువాత, ఉప్పువేసిన వేడినీళ్ళల్లో 5 నిమిషాల పాటు గోళ్ళు మనిగేలా ఉంచుకోవాలి-ఇవన్నీ నలబై రోజులపాటు చేసి, ఎలా ఉన్నదీ రాయమ్మా. నీకు తప్పకుండా మంచి ఆరోగ్యవంతమయిన గోళ్ళు వస్తాయి. ఓపిగ్గ మందులు వేసుకో, అముదం రాయి సరేనా?

◆ విజయలక్ష్మి, 27 సంాలు, ఆదోని

ప్ర: నాకు మొదట ఒకపాప. రెండోసారి 5వ నెలలో కడుపులో బిడ్డ పోయిందని, డెలివరీ చేశారు. ఇప్పుడు నాలుగోనెల. గైనకాలజిస్ట్స్ దగ్గర మందులు వాడుతున్నాను. కానీ ఐదోనెల వస్తోందంటే భయంగా ఉంది. ఆయుర్వేదంలో ఏమయినా మంచి మందులు చెప్పండి ప్రీజ్.

జి: మీరు భయపడడం సహజమే కానీ, మంచిది కాదు. మానసిక ప్రశాంతత మంచి మందు. చక్కబీ ప్రార్థనలు, భజనలు, భక్తిసంగీతం వినండి. అన్ని విధాలా మేలు చేస్తుంది. “ఘలసర్పి” మందు ఒక పెద్ద చెంచాడు, ఒక కప్పు వేడిపాలలో కలిపి, రోజు ఉదయం తాగండి. తొమ్మిదో నెల వరకూ తీసుకోండి. శతావరి చూర్చం లేదా గ్రాన్యుల్స్ ఒక చెంచాడు చొప్పున పాలలో కలిపి 2పూటలా తీసుకోండి. విశ్రాంతిగా ఉండండి. భర్తకి దూరంగా ఉండాలి. వాడుతున్న అల్లోపతీ మందులు కూడా కొనసాగించండి.

◆ అనూప, 30 సంయుక్త జయపూర్

ప్రః: నాకు పెళ్ళయ్య 30సంవత్సరం అయ్యంది. ముందుగా పిల్లలు వద్దనుకున్నాను. గత సంవత్సరం నుండి ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఇంతవరకూ సఫలం కాలేదు. పరీక్షలు అయ్యాయి. అందులో నాకు హైడోసెల్చ్యంక్స్ సమస్య ఉన్నట్లు ఐవిఎఫ్ మాత్రమే దారి అనీ చెబుతున్నారు. ఆయుర్మేదంలో ఏమయినా అవకాశం ఉంటుందిమౌనని మీకు రాస్తున్నాను. తెలియజేయగలరు.

జః గర్వాశయానికి అటూ ఇటూ ఉండే టూయిబులలో నీరు చేరినపుడు దానిని హైడోసెల్చ్యంక్స్ అంటారు. ఈ ద్రవం వలన టూయిబులలో నుండి వీర్యకణం ప్రయాణం చేసి గర్భధారణ జరగడానికి ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. మీకును పరిస్థితి అది. మీరు Bongshil మాత్రలు పూటకి ఒకటి చొప్పున మూడుపూటలా, ఒకనెల రోజులు వాడండి. చంద్ర ప్రభావటి మాత్రలు, రెండు పూటలా రెండేసి వేసుకొని, పునర్వాసవం, అరిష్టం రెండూ రెండేసి చెంచాల చొప్పున సమానంగా నీరు కలిపి మాత్రలకి అనుపాసనంగా తాగండి. ఈ బౌప్పధాలు మూడునెలలు వాడండి. ఆ తరువాత కూడా గర్భం రాకపోతే ఐవిఎఫ్ కి ప్రయత్నం చెయ్యండి. Hydropinx కారణంగా IVF విజయవంతం కావడానికి ఉండే 25-30 శాతం అవకాశం కంటే కూడా బాగా తక్కువగా ఉంటుంది. ఈ మందులు సమస్యని అదుపులోకి తెచ్చి, విజయవంతం అయ్యే అవకాశాలని పెంచుతుంది.

◆ ఒక తల్లి

ప్రః: మా అబ్బాయి వయస్సు 23 సంవత్సరాలు. వాడికి రెండు చేతుల మీద బొల్లి మచ్చలా చిన్నగా వచ్చాయి. అవి పెరిగి అబ్బాయికి పెళ్ళి కాదేమోనని చాలా దిగులుగా ఉంది. ఈ మచ్చలు తొందరగా తగ్గిపోయే మందులు ఇవ్వండి. మీమీద నాకు చాలా నమ్మకం. ఎలాగయినా మీరే మా సమస్య తగ్గించాలి.

జః ఒక తల్లిగా మీ అందోళన నాకు అర్థపోతుంది. అయితే ఈ సమస్యని తేలిగ్గా తీసివెయ్యగలగడానికి నేనేమి దేవతను కాదుగడా-ఈ సమస్య కొందరిలో తొందర తొందరగా పెరుగుతుంది. కొందరిలో నెమ్ముదిగా పెరుగు తుంది. బౌప్పధాలతో వేగాన్ని అదుపులోకి తేవాలి. సమస్య తగ్గడానికి సమయం పడుతుంది. ఓపిగ్గా సంవత్సరంపైనే మందులు వాడాలి.

మీరు అంత అందోళన పడిపోకూడదు. మనకి ఒక సమస్య ఉన్నపుడు సమస్య లేనివారిని కాదు, అంతకంటే ఎక్కువ పెద్ద సమస్యతో బాధపడేవారిని చూడాలి. బొల్లి- చూడడానికి బావుండదనికానీ, ఇతర సమస్యలేమీరాని మంచి సమస్య ఇది. ఎన్నో మందులు లేని ఆరోగ్య సమ స్యలు, ఆయుర్దాయాన్ని హారించే సమస్యలు ఉన్నాయి. వాట న్నింటి కంటే ఇది చాలా మెరుగయిన సమస్య.

ఆరోగ్య వర్ధనీపటి, శారిబాదిపటి మాత్రలు-రెండు పూటలా రెండేసి వేసుకుని, ఖదిరారిష్టం 20 మి.మీ. సమంగా నీరు కలుపుకుని మాత్రలు మింగాక తాగమని చెప్పండి. 2 చెంచాలు మెత్తటి చూర్చంలా చేసి, కొద్దిగా నువ్వుల నూనె కలిపి ప్రతి ఉదయం మచ్చల మీద రాసి, 15-20 నిమిషాల పాటు ఉదయం ఎండలో నిలబడ మనండి. ఇలా కనీసం ఒక సంవత్సరం చేసి తెలియ చేయండి.

అందోళన వల్ల మచ్చలు తొందరగా పెద్దవి అయ్యే అవ కాశం ఉంది. మనసు ప్రశాంతంగా ఉంచుకోమని చెప్పండి. ఆహారంలో - మాంసాహారం, పులుపు, కారం తగ్గించ మనండి.

◆ సాప్తాజ్యలక్ష్మీ, 47 సం., మదనపల్లి

ప్ర. నాకు మెనోపాష్ వచ్చి రెండు సంవత్సరాలైంది. మాటిమాటికీ మూర్తంలో మంట సమస్య వస్తోంది. పరీక్ష చేయించుకుంటే ఒక్కొక్కసారి జీవెక్షన్ ఉంటోంది. కొన్ని సార్లు నార్మల్ వస్తోంది. సమస్య మూర్తం చాలా ఇబ్బంది పెడుతోంది. ఆయుర్వేదంలో పరిష్కారం చూపగలరు.

జి. మెనోపాష్ తర్వాత హరోష్నలో వచ్చే మార్పుల వలన మూర్తంలో మంట సమస్య, జీవెక్షన్ వల్లనే కాకుండా ఇతర కారణాల వలన కూడా వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఆహారంలో కారం, మసాలాలు, ఊరగాయలు, వేడిచేసే ఆహారాలు తగ్గించండి. చలవ చేసేవి ఎక్కువగా తీసుకోండి. మంచినిట్టు, కొబ్బరి నీట్టు, మజ్జిగు, నిమ్మరసం వంటివి తీసుకోండి. సోయాబీన్సు, రాగులు, నువ్వులు ఏదో ఒక రూపంలో తీసుకోండి. ఇవి హరోష్న సమస్య కాకుండా కొంతవరకు తోడ్పడతాయి. చంద్రప్రభావటి మూర్తలు - పూటకి ఒకటి చొప్పున మూడు పూటలా ఉసీరాసవం, అశోకారిష్టం రెండూ రెండేసి పెద్ద చెంచాల చొప్పున సమా నంగా నీరు కలుపుకుని ఉదయం, రాత్రి భోజనం తరువాత తీసుకోండి. కనీసం నలభై రోజులు ఈ మందులు వాడి తెలియజేయండి. ‘అశ్వినీ ముద్ర’ అనే యోగ మద్రని నేర్చుకుని రోజు సాధన చేయండి. రాజేశ్వరరావు, 66 సం.లు, శ్రీకాకుళం.

ప్ర. నాకు మెడలో విపరీతంగా నొప్పిగా ఉంటోంది. మెడలోంచి కుడి భుజంలోకి కూడా వస్తోంది. మెడ లిప్పితే ఎక్కువగా ఉంటోంది. ఒక్కొక్కసారి తల కూడ తిరుగుతోంది. బాధ ఎక్కువగా ఉంటోంది. ఎక్కురే తీయస్తే సర్పికల్ స్పృండిలోసిన్ అని నొప్పికి మందులు ఇచ్చారు. అవి వేసు కుంటే కడుపులో అలజడిగా ఉంటోంది. ఆయుర్వేదం మందులకి తగ్గుతుంది అంటున్నారు. దయచేసి బుధిపీరం ద్వారా తెలుపగలరు.

జి. కొంతమందికి వయసు పెరుగుతున్నప్పుడు ఎముకల మధ్యనున్న కిలు భాగంలో అరుగుదల వస్తుంటుంది. కొంతమందికి ఇంకా మందుగానే ఈ సమస్య వస్తూం టుంది. మెడలోని వెన్నుపూసల మధ్య వచ్చే మార్పులే సర్పి కల్ స్పృండిలోసిన్. వెన్నుపూసల మధ్య అరుగుదల ఉన్న ప్పుడు ఆక్రమ నొప్పి వస్తూంటుంది. ఆ భాగం నుండి చేతికి వచ్చే నరాలు నొక్కుకున్నట్లు కావడం వలన చేతిలో నొప్పి, తిమ్మిరి వస్తాయి. దీనికి మీరు మహాయోగరాజ గుగ్గలు మూర్తలు మూడు పూటలా ఒక్కొక్క మూర్త వేసుకొని, మహా రాస్సాది కషాయం మూడు చెంచాల మందుకు ఒక చెంచా గోరు వెచ్చుని ఆముదం, 3 చెంచాలు నీట్టు కలిపి భోజనం తరువాత తీసుకోండి. మెడకి నారాయణ తైలం మృదువగా మర్మన చేసినట్లు రాయండి. తలగడ పెట్టుకునే అలవాటు మానుకోండి. మెడకీ, భుజాలకీ సంబంధించిన చిన్న చిన్న వ్యాయామాలు, బ్రాహ్మముద్ర, దత్తాత్రేయ ముద్ర వంటి ఆస నాలు తప్పకుండా చేయాలి. (వ్యాయామం వివరాలు - ప్రత్యేక పుస్తకంలో ఉన్నాయి) చన్నీటి స్వానం మానేసి, వేడిసీటితోనే చేయాలి. మందు మూడు నెలల పాటు ఈ వ్యాయామాలూ, మందులూ వాడి తెలియ జేయండి. పరిస్థితి మెరుగు అవుతుంది.

◆ జ్యోతి, 40సం., భువనేశ్వర్

ప్ర. మా అత్తగారు 75 సం.లు నిండాక ఒకనాడు హరా త్తగా పోయారు. అప్పటినుండి నాలో మృత్యుభయం పట్టు కుంది. ప్రతి చిన్నదానికి నేను చనిపోతాను అనిపిస్తోంది. గుండె చప్పుడు నాకు వినబడేలా దడ వస్తోంది. ఆయసంగా ఉంటోంది. టెస్టులు నార్మల్గా ఉన్నాయి. నాకీ సమస్య తగ్గుతుందా?

జి. నిత్యం రామాయణం, మహాభారతం లాంటి గ్రంథాలు తేలికగా అర్థమయ్యే భాషలో ఉన్నవి చదవండి. ప్రతిరోజు ఆసనాలు, ప్రాణాయామం నేర్చుకుని సాధన చేయండి. మానసిక ప్రశాంతతకి ఆసనాలు, ప్రాణాయామం చాలా మంచివి. వీటితో పాటుగా నిత్యం రెండు పూటలూ, అశ్వ గంధ కాప్స్టాల్ వేసుకోండి. నిత్యం మంచి దైవసంబంధమైన పాటలు పాడుకుంటూ వినండి. ఇవన్నీ కూడా మీరు మాన సికంగా మారడానికి తోడ్పడతాయి.

◆గణేశ్, 32 సంాలు, హైదరాబాద్.

ప్ర. నాకు మలబద్ధం ఉండేది. లావు పెరగడం మొదలు పెట్టాను. 60-70 కేజీల మధ్యలో ఉండే బరువు 89 కేజీలు అయ్యంది. తొందరగా అలసిపోయే వాడిని. తీవ్రమైన విషుగు, కోపం. వెంతుకలు నెరిసి పోతున్నాయి. కాళ్ళు పిక్కల్లో, మడమల్లో నొప్పి. డాక్టర్ TSH - పరీక్ష చేయించాను. 19.25 ఉండన్నారు. Thyrnorm వాడుతున్నాను. Thyroid సమస్య ఉంటే జీవితాంతం ముందులు వాడాలా? ఎన్నాళ్ళకు ఒకసారి పరీక్ష చేయించుకోవాలి? ఆపోరంలో జాగ్రత్తలు తెలియ జేయగలరు. అలాగే D3 -కూడా పరీక్ష చేయించారు. అది కూడా తక్కువగానే ఉంది. దీనికోసం ఆపోరంలో ఏం తీసుకోవాలి. చదువు మీద దృష్టి కేంద్రీకరించలేక పోతున్నాను. ఉద్యోగం మాత్రం చేస్తున్నాను. ఆరోగ్యం మెరుగు పరచుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను. అలాగే ఏయ్ ఆసనాలు చెయ్యలో కూడా తెలియ చేయండి.

జ. ఇటువంటి సమస్యతో చాలామంది బాధపడు తున్నారు. మీకు డాక్టర్ సరైన పరీక్షలు చేయించారు. లేకపోతే అనేక రకాల మందులు వాడించడం, ప్రయో జనం లేకపోవడం జరుగుతూంటుంది. మీ TSH -చాలా ఎక్కువగా ఉంది. 5.5 వరకూ ఉంటే నార్జుల్. ఎందువల్ల ఈ Hypothyroidism వస్తోంది అన్నది స్పష్టంగా శాప్రజ్ఞలు ఇంకా కనిపెట్టవలసిఉంది. అయితే ఎక్కువగా ఒత్తిడి ఉన్నప్పుడు శరీరం తన అవయవాలపై తానే దాడిచేసి సమస్యలకి కారణం అవు తూంటుంది. మీరు 3 నెలల మందు వాడాక, మళ్ళీ TSH చేయించుకుని, మందు సరిపోతున్నది లేనిది తెలుసుకోవాలి, అవసరాన్ని బట్టి దోసు మార్చాలి. TSH అడుపులోకి వచ్చాక సంవత్సరానికి ఒకసారి పరీక్ష చేయించుకోవాలి.

ఆపోరంలో క్యాబేజి, కాలీఫ్పవర్, పాలకూర, నూనెలు, వేరుశనగ, సోయాబీన్స్ తగ్గించాలి. మద్య పానం, ధూమపానం మానాలి. సింహసనం, బ్రాహ్మణు ముద్ర, జిహ్వ ముద్ర, మత్స్యసనం, సర్వాంగాసనం, హలాసనం, ఉజ్జ్వల్యాయినీ ప్రాణాయామం - ఘైరాయిడ్ గ్రంథి పనితీరుని మెరుగుపరుస్తున్నట్లు గమనించారు. నిత్యం వీటిని కనీసం అరగంట సేపు సాధన చేయండి. ఆయుర్వేదంలో కాంచనార గుగ్గలు - ఘైరాయిడ్ గ్రంథి పనితీరు మెరుగుపడేలా తోడ్పుడుతుంది. రెండు పూటలూ రెండేసి మాత్రలు భోజనం తరువాత వేసుకోండి. Thyrnorm మానకంది. TSH నార్జుల్కి వస్తే సమస్యల్లో చాలా భాగం తగ్గిపోతున్నాయి. మీరు మానస మిత్ర వటకం మొదలైన మందులు వాడవలసిన అవ సరం లేదు. వృధాగా వేసుకోకండి.

vit D - ప్రకృతిలో ఉచితంగా - సూర్యరశీలో లభిస్తుంది. రోజూ శరీరం మీద 20 నిలా పాటు ఎండ పడితే సరిపోతుంది. చేపల వంటి కొన్ని మాంసాహార రాలలో కొంతవరకు డి-విటమిన్ లభిస్తుంది. D విట మిన్ లోపం, TSH లోపం రెండూ కూడా మీ మానసిక స్థితిమీద Thyrnorm, కాంచనార గుగ్గలు వాడుతూ, ఆస నాలు వేస్తూ, రోజూ శరీరానికి బలాశ్వగంధ తైలం రాసు కుని, 20 నిలాలు ఎండ శరీరం మీద పడేలా చూసుకోండి. మీ ఆరోగ్యం సంపూర్ణంగా మెరుగవుతుంది. ఘైర్యంగా, ప్రశాంతంగా ఉండండి.

◆ రాజి, 30 సం॥, నిజమాబాద్

ప్ర. నాకు వివాహం జరిగి ఒకటిన్నర సంవత్సరాలు అయ్యింది. ఇంకా గర్భం రాలేదు. ఈసారి రెండు నెలలు గా నెలసరి రాలేదు. స్టోనింగ్ చేయించితే, ఒక ఓపరీలో ఫాలిక్యులర్సిస్ట్ ఉన్నట్లు చెప్పారు. ఇదేమైనా ప్రమాద కరమా? నాకు కొంతకాలం క్రితం సెలసరి సక్రమంగా ఉండేది. అప్పుడు PCOS అని మందులు వాడాను. ఈ మధ్య వరకూ బాగానే వచ్చాయి. ఇప్పుడు మళ్ళీ ఈ సమస్య. నాకు భయంగా ఉంది. దయచేసి దీని గురించి వివరంగా చెప్పగలరని ఆశిస్తున్నాను. నాకు గర్భం వచ్చే అవకాశాలు ఎంతవరకూ ఉన్నాయో కూడా చెప్పండి. దీనికేదయినా మంచి మందులు సూచిస్తారని ఆశగా ఎదురుచూస్తున్నాను.

జ. మొదటి మాట మొదటి చెప్పాలి.- ఈ సిస్ట్ ఏ మాత్రమూ ప్రమాదకరం కాదు. గర్భశయానికి రెండు వైపులా రెండు ఓపరీస్ ఉంటాయి. పీటిల్స్ Follicles ఉంటాయి. వాటిల్లో నెలకి ఒకటి లేదా రెండు కణాలు పెరిగి, పగిలి లోపల్చుంచి అండం విడుదల కావాలి. కొంతమందిలో అండం విషదల కాక, Follicle అలాగే ఉండి పోయి, ద్రవంతో నిండి cysts గా అవుతుంది. ఈ cysts కొంతమందిలో 5-6 సె.మీ.వరకూ పెరుగు తాయి. పీటి గురించి భయం అక్కాలేదు. ఇవి నెమ్ముదిగా తగ్గిపోతాయి. అయితే- ఈ cysts ఉండడం వలన అండం విడుదల విషయంలో ఇబ్బందులుంటాయి. అందులోనూ మీరు ఇంతకు పూర్వం PCOS ఉన్నట్లు రాశారు. నిత్యం 45 నిఱాల పాటు వ్యాయామం చేయండి. రాజప్రవర్ధనివటి రెండుపూటలూ రెండేసి వేసుకోండి. అను పాసంగా కుమారీతాసం 20 మి.లీ, సమనంగా నీటిలో కలుపుకోని త్రాగండి. భోజనం తరువాత తీసుకో వాలి. ఆహారంలో ఇంగువ, నువ్వులు, జీలకర్ర ఎక్కువగా వాడండి. నాలుగు నెలల తర్వాత తెలియజేయండి. ఈ మధ్యలో గర్భం కోసం ప్రయత్నం చేయండి. మధ్యలోనే cyst తగ్గి, అండం విడుదల కావచ్చి. నెల తప్పగానే ఒకవేళ అది గర్భనిర్ధారణ కనుక జరిగితే వెంటనే ఈ మందులు ఆపేయండి. లేకపోతే నాలుగు నెలల తరువాత పరిస్థితి తెలియజేయండి.

స్వరూప, 28సం॥లు, కర్మాలు

ప్ర. పెళ్ళయ్య మూడు సంవత్సరాలు అయ్యింది. ఇంత కాలం పిల్లలు వద్దు అనుకున్నాం. మీరు రాసిన పుస్తకం, ‘అమృయి-అమృ-అమృమృ’లో గర్భధారణకి ముందు తీసుకోవలనిన ఆహార నియమాలు చదివి, ఆ ప్రకారమే చేశాము. ఇప్పుడు రెండో నెల, ఛైరాయిడ్ పరీక్ష చేయం చాము. అది 8.72 వచ్చింది. దీనికి మందులు వాడాలా? ఆయ్యేదంలో ఉంటాయా? వాడకపోతే ప్రమాదమా తెలియజేయగలరు.

జ. TSH-Thyroid Stimulating Hormone - ఎక్కువగా ఉంది అంటే- ఛైరాయిడ్ గ్రంథి సక్రమంగా పనిచేయడం లేదన్నమాట. ఈ హోరోన్ 5.5 కంటే తక్కు వగా ఉండాలి. ఛైరాయిడ్ గ్రంథి సక్రమంగా పనిచేసి, హోరోన్లు అవసరమయినంత మేరకు విడుదల చేస్తేనే పాపాయి ఎదుగుదల సక్రమంగా ఉంటుంది. లేకపోతే - బిడ్డ ఎదుగుదలలో లోపాలు వచ్చే అవకాశం ఉంది. పాపాయిలో కూడా ఛైరాయిడ్ సమస్య వచ్చే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంటుంది. పాపాయి మొదడు ఎదుగుదల మీద కూడా ప్రభావం చూపిస్తుంది. మొత్తం మీద ఏమిటంటే- ఛైరాయిడ్ గ్రంథి పని తీరు, బిడ్డ మీద చాలా ఎక్కువ ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది. కనుక మందులు వాడడం చాలా అవసరం. ఆలస్యం చెయ్యవద్దు. ఆయ్యేదం మందులు ఒక్కటే కాక ఇంగ్రీము మందులు కూడా వాడక తప్పుదు, అవసరం. ఇంగ్రీము మందులతో పాటుగా- పునర్నూపాది గుగ్గలు-2మాత్రలు రెండు పూటలూ తాగండి. ఆహారంలో- రిఫైన్ పిండి పదార్థాలు, కాలీఫ్ఫవర్, క్యాబేజీ, నువ్వులు, సోయాబీన్ తగ్గించండి.

♦ సచిత, 12 సం.లు, నాగపూర్

ప్ర. రెండు కాళ్ళ మందుల భాగంలో చర్చం చెడి పోయినట్లయింది. అరచేతిలో బిళ్లల్లా చర్చం గరుగ్గా అయింది. రెండు సంవత్సరాల నుండి ఇలాగే ఉంది. ఇంగ్లీషు మందులకి తగ్గలేదు. రెండు చోట్ల ఆయుర్వేదం మందులు ప్రయత్నించాము. రెండు సార్లూ బాగా వేడి చేసి, ఇంకా ఎక్కువైపోయింది. దీనికి మీరేమైనా మందులు చెప్పారా? కాళ్లు, చేతులు ఫొటో తీసి పంపిస్తున్నాను.

జి. చర్చాయాధిని చూస్తేనే సరిగ్గా అర్థం అవుతుంది. ఫొటో చూశాను. ఒక రకమైన eczema ఉన్నట్లుంది. సరైన మందులు, దీర్ఘకాలం వాడితే తగ్గుతుంది. అరోగ్య వర్ధని ట్యూబ్లెట్లు, చందనాదిపచీ ఒక్కొక్క మాత్ర చొప్పున రెండుపూటలా తీసుకోవాలి. మహామంజిష్టేది కపోయం 20 మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి, మాత్రలకి అనుషాసనంగా తాగాలి. దూర్మాది తైలం రెండు పూటలా ఔపూతలా రాయాలి. సబ్బు వాడకం మానేసి పెసర పిండిలో బావంచాలు, వట్టివేళ్లు, కచ్చారాలు కలిపి సమస్య ఉన్న భాగం మీద 23 నిమిషాల పాటు నిత్యం రుద్దుతూండాలి. ఆపోరంలో కారం, మసాలాలు, మాంసాపోరం తగ్గించాలి. మూడు నెలల పాటు మందులు వేసుకుని సూచనలు పాటించి తెలియ జేయాలి.

♦ అమల, 40 సం.లు, శ్రీహరికోటు

ప్ర. మా నాన్నగారికి సుగర్ ఉండేది. అందువల్ల నేను ప్రతి సంవత్సరం భ్లూషిసగర్ చెక్ చేసుకొనేదాన్ని. ఈ మధ్య కొంచెం ఆలస్యం అయ్యింది. నెల క్రితం టెస్ట్ చేయించుకున్నాను. 400కి పైగా ఉంది. అయితే ఆ టైంలో మా కుటుంబానికి చెందిన ఒకరు పోయారు. అది నా మనసుకి చాలా కష్టంగా అనిపించింది. ఆ సంఘటన నా మనసులోంచి పోలేదు. అంతకు ముందు ఎప్పుడూ నాకు సుగర్ కనబడలేదు. మానసిక ఒత్తిడి వల్ల ఇలా సుగర్ పెరిగే అవకాశం ఉండంటారా? ఇప్పుడు నా గురించి నాకు కూడా టెస్ట్ ఎక్కువయింది. మా ఫ్యామిలీ డాక్టర్ మందులు రాశిచ్చారు. 10 రోజుల తరువాత సుగర్ 250కి వచ్చింది. నాకు సుగర్ తగ్గడానికి, ఆందోళన తగ్గి మనసు ప్రశాంతంగా ఉండడానికి మీ సలహా కోరుతున్నాను.

జి. మనసు కానీ, శరీరం కానీ ఒత్తిడికి గురైతే రక్తంలో చక్కెర శాతం తప్పనిసరిగా పెరుగుతుంది. అయితే మీకు 400 వరకు వెళ్లడం అన్నది కేవలం మానసిక ఒత్తిడి వల్ల మాత్రమే అయి ఉండదు. మీకు కొంత మధుమేహం సమస్య మొదలై ఉంటుంది. దానికి తోడు ఆత్మియుల మరణంతో మీకు కలిగిన ఒత్తిడి కూడా తోడై బాగా ఎక్కువ సుగర్ కనబడి ఉంటుంది. మీరు మందులతో పాటుగా ప్రాణాయామాలు - మయ్యింగా లోమ విలోమ ప్రాణాయామం, భ్రామరీ, అమృతతుల్యానసం (శవానసం)- నిత్యం సాధన చేస్తే ఒత్తిడి బాగా తగ్గి మధుమేహం అదుపులోకి రావడానికి తోడ్పడుతుంది. మీరు వాడుతున్న ఔషధాలతో పాటుగా ప్రతిరోజు అశ్వగంధ కాప్యూల్స్ రెండు పూటలా ఒక్కొక్కటి వేసుకోండి. ప్రతిరోజు ఒక పెద్ద చెంచాడు మెంతులు పల్చటి మజ్జిగలో నానబెట్టి ఉదయాన్నే నమిలి తినండి. ఇది మీ శరీరంలోని ఇన్సులిన్ పని తీరుని మెరుగు పరుస్తుంది. రోజు తులసి ఆకులు, ఏలకుల పొడి వేసుకొని కపోయంలా చేసుకొని రెండు పూటలా తాగండి. త్వరగానే మీ చక్కెర అదుపులోకి వస్తుంది. ఆందోళన చెందకండి.

◆ ఏకనాథ్, 67 సం.లు స్వాయంర్చ శమెయిల్

ప్ర. గత 3-4 సంవత్సరాలలో రెండు మోకాళ్ళు నొప్పు లు, బాగా వాపులు ఉండి అల్లోపతిలో చాలామందులే వాడుతున్నాం. మందులు వేసుకుంటున్నా పెద్దగా గుణం కనబడలేదు. ఇక ఆపరేషన్ తప్పదు అన్న సమయంలో మా వాళ్ళ ద్వారా మిమ్మల్ని సంప్రదించాను. మీరు ఇచ్చిన మందులు గత రెండు సంవత్సరాలలో, (మధ్య మధ్యలో మీ సలహా తీసుకుంటూ) వాడుతున్నాను. గత కొద్ది నెల లుగా - అల్లోపతి మందులు వేసుకోవడం లేదు. పెయిన్ కిల్ప్రెస్ అవసరం లేకపోవడమే కాదు, ఇంట్లో లేచి తిరుగు తున్నాను. వాపు తగ్గిపోయింది. పరిస్థితి చాలా మెరుగు యింది. ఆ మందులే కొనసాగించమంటారా? మీకు నా ధ్వన్యవాదములు ఎలా చెప్పాలో తెలియలేదు.

జ. మీకు మెరుగైనందుకు చాలా సంతోషం. కొన్ని సమస్యలు చాలా కాలం బాధ పెడుతుంటాయి. ముఖ్యంగా వయసుతో పాటుగా వచ్చే మోకాళ్ళు నెప్పులు, వాపులు - తగ్గడానికి సమయం కావాలి. అక్కడి నరాలలో మార్పు లు వచ్చే సమస్య తగ్గడానికి చాలా సమయం పడుతుంది. మీలో ఓర్పు, శ్రద్ధ చాలా ఉన్నాయి. ఎప్పటికప్పుడు మార్పి ఇస్తున్న మందులను చాలా శ్రద్ధగా వాడారు. గత సంవత్సరం రంగా మీరు చూపిన శ్రద్ధ మంచి ఫలితానిస్తుంది.

‘పేపంట్’ అంటే పెపెన్స్ - ఓర్పు ఉన్నవాడు కావాలి. మీరింక ద్రైర్యంగా మీరు చేసుకొనే చిన్నచిన్న పనులు చేసుకుంటాండండి. సంతోషం, ద్రైర్యం ఉంటే వాళ్ళకి మందులు త్వరగా, బాగా గుణం చూపిస్తాయి. ప్రస్తుతం 15 రోజులు పాటు ట్యూట్టెట్లన్ని ఆపేసి పునర్రూపాసం, మహారాస్సురి కపోయం మాత్రం తీసుకోండి. 15 రోజుల తరువాత సింహాసనగ్గులు, శీరంబలూ కూడా కొనసాగిం చండి. బృహద్వాత చింతామణి ఒక నెల వాడండి. మళ్ళీ అవసరానుసారం సూచిస్తాను. విషగ్రూహిలం పై పూత మానకండి. కావడం పెడుతూండండి.

◆ శ్రీ ప్రియ, నాంథేడ్, 28 సంాలు.

ప్ర. నాకు మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల నుండి - తలలో కొంత భాగంలో వెంట్లుకలు పూర్తిగా ఊడిపోయి నున్నగా అయిపోయింది. ఒక కనబొమ్మ మీద కూడా వెంట్లుకలు రాలిపోయి, ఖాళీగా ఉంది. ఏదో ఇంగ్రీషు మందులు వాడాను. కానీ ప్రయోజనం కలుగలేదు. దీనికి ఆయుర్వేదంలో పరిష్కారం ఉంటుందా?

జ. ఇది ఒక రకమైన Autoimmune సమస్య. మీరు కాంచనార గుగ్గలు, ఆరోగ్యవర్ధని-రండేసి మాత్రల చౌప్పున రెండుపూటలూ - ఆపోరం తరువాత తీసుకోండి. మహామంజిష్ట్రోడి కపోయాన్ని 20మి.లీ.మందుకి సమా నంగా నీరు కలిపి మాత్రలకు అనుపానంగా తాగండి. కరంజ బీజాలు (కానుగ గింజలు) అరగదీసిన గంధం పైపూతగా మచ్చలు మీద రాయండి. మను ప్రశాంతంగా ఉంచుకోండి. తప్పకుండా మీ సమస్య తగ్గుతుంది.

◆ రంజిత, 28సంాలు. బరంపురం.

ప్ర. ఆరునెలల క్రితం అబార్సన్ అయింది. రెండు నెలల గర్జం పోయింది. తరువాత పరీక్షలు చేయించు కుంటే రుబెల్లూ పాజిటివ్ వచ్చింది. అందువల్లనే అబార్సన్ అయ్యిందని, ఒక కోర్సు మందులు ఇచ్చారు. మళ్ళీ బెస్ట్ అవసరం లేదన్నారు. మళ్ళీ అబార్సన్ కాకురడా ఆయు ర్యేండంలో మందులు సూచిస్తారా?

జ. రుబెల్లూ ఒకసారి పాజిటివ్ వస్తే మళ్ళీ చికిత్స తరువాత కూడా పాజిటివ్ ఉంటుంది. కనుక టెస్ట్ ప్రయోజనం లేదు. మీరు - శతావరి, విదారి, అశ్వగంధ - మూడు చూర్చాలు సమంగా కలుపుకుని ఒక చెంచాడు చూర్చాన్ని పోలు, తేనె కలుపుకుని రెండుపూటలూ మూడు నెలలు వాడి ఆ తరువాత గర్జధారణ ప్రయత్నం చెయ్యం డి. ఇవి మూడు గర్జంలో పాపాయి పూర్తిగా ఎదగడానికి అవసరమైన మార్పులు గర్జాశయంలో, అండంలో జరి గేలా సహాయపడతాయి. మీవారిని యశశభ్సుం - 125 మి.గ్రా. రెండుపూటలూ పట్టికబెల్లంతో 3 నెలలు తీసుకో మనండి. సత్ప్రయోజనం కలిగాక తెలియజేయండి.

◆ శ్రీవల్లి, 50 సం॥లు, అనంతపురం

ప్ర. నాకు కొన్ని సంవత్సరాలుగా సైనసైటిస్ సమస్య ఉంది. దాంతో మాటిమాటికీ ముక్కు మూసుకోవడం, కణతలు, ముక్కు నొప్పి వస్తుందేవి. రెండుసార్లు ఈ సమస్య కోసం ఆపరేషన్ చేయంచుకున్నాను. అయినా సమస్య తగ్గిలేదు. ఇప్పుడు మళ్ళీ ఆపరేషన్ అంటున్నారు. ఇంక నాకు ఓపిక లేదు. అయిర్చేదంలో ఏదయినా పరిప్పారం దొరుకుతుందా?

జ. సైనసైటిస్ సమస్య తీవ్రంగా ఉన్నప్పుడు సైనసైటిస్ లో చీము చేరుతుంటుంది. దానిని ఆపరేషన్ చేసి శుభ్రం చేస్తారు. కొన్ని సందర్భాలలో ఫంగల్ ఇన్ఫెక్షన్ కూడా చేరుతుంది. ఆపరేషన్ చేసి శుభ్రం చేసినా అక్కడ ఉండే కణాలలో మార్పు రాకపోవడం వలన ఆ కణాలకి మళ్ళీ ఇన్ఫెక్షన్ వచ్చే లక్షణం ఉండడం వలన - మళ్ళీ సమస్య వస్తుంటుంది. మీరు అణుతైలం ముక్కులో చుక్కలుగా 21 రోజుల పాటు, ప్రతిరోజు ఉదయం పరగడుపున వేసుకోండి. తీతాంశురసం మాత్రలు రెండుపూటలూ రెండేసి మాత్రలు 21 రోజులు, వాసారిష్టం 30 మి.లీ. ఔషధానికి సమానంగా నీరు కలిపి అనుపానంలో తీసు కోండి. వాసారిష్టం మాత్రం రెండు నెలలు వాడండి. ఆహారంలో చల్లటివి, తీథి పదార్థాలు తగ్గించుకోండి.

◆ శ్రీధర్, 35 సం॥లు., యూనాం

ప్ర. ఇటీవల నాకు మూత్రం వెళ్తుంటే మంట, నొప్పి వచ్చాయి. జ్వరం కూడా వచ్చింది. పొత్తి కడువులో నొప్పి వచ్చింది. ఆ సమయంలో ఈ బాధలన్నీ ఎక్కువగానే ఉన్నాయి. డాక్టర్ పరీక్ష చేసి Prostatitis అన్నారు. Antibiotics ఇచ్చారు. తీవ్రత తగ్గింది. కానీ, ఇంకా నొప్పిగానే ఉంటోంది. దీనికి అయిర్చేదం మందులు ఉంటే తెలియజేయగలరని ఆశిస్తున్నాను.

జ. Prostate గ్రంథి, మూత్రాశయం ఒకదానిమీద ఒకటి ఉండడం వలన ప్రోస్టేట్ సమస్యలు మూత్రా శయాన్ని, మూత్రాన్ని కూడా ఇబ్బంది పెడతాయి. అలాగే Prostate గ్రంథి నుండి విడుదలయ్యే స్రవాలు కూడా మూత్రమార్గం ద్వారానే బయటకు వస్తాయి. కనుక దాని లక్షణాలు మూత్ర సంబంధంగానే కనబడతాయి. కొండరిలో ఈ ఇన్ఫెక్షన్ త్వరగా తగ్గక బాధిస్తూంటుంది. మీరు చంద్రప్రభావటి మాత్రలు, చందనాదివటి మాత్రలు - రెండూ ఒక్కొక్క మాత్ర చొప్పున రెండుపూటలూ వరుణాది కషాయం 20 మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి తాగండి. ఈ ఔషధాలు 40 రోజులు వాడి తెలియజేయండి. ఆహారంలో కారం, మసాలాలు తగ్గిం చండి. ధూమ, మద్యపానానికి దూరంగా ఉండండి.

◆ స్ప్రోమినాట్, 60 సం॥లు, భోపాల్.

ప్ర. శరీరంలో వ్యాధికారకమైన ఆమం పేరుకుంటే జబ్బులు వస్తాయి అని విన్నాను. ఆమం అంటే ఏమిటి? అది పేరుకోకుండా ఏం చెయ్యాలో తెలియజేస్తారా?

జ. కొన్ని ఆహారాలు సక్రమంలో అరగనప్పుడు 'ఆమం' అనే వ్యాధికారకమైన పదార్థం తయారయ్య శరీరంలో ఎక్కుడయినా పేరుకుంటాయి. ఇలా దీర్ఘకాలం కొనసాగితే అది వ్యాధికారకమై, ఒక వ్యాధి రూపంలో బయటపడు తుంది. అందుకే హిత, మిత ఆహారాలు, వ్యాయామం, మలబద్ధం లేకుండా చూసుకోవడం చాలా ఆవశరం. వారంలో ఒకరోజు తేలికగా అరిగే పక్కను, పక్కరసాలు మూత్రమే తీసుకొని ఉపవాసం చేస్తూండాలి. రసాయన పదార్థాలు చేర్చిన ఆహారాలు తీసుకోకూడదు. ఈ మార్గా లస్సీ ఆమం పేరుకోకుండా తోడ్పుడతాయి. ఇంకా శరీరా నికి నూనె మర్దన చేసుకొని, నలుచుకుని, వేడినీటి ఆవిరి పట్టించుకోవడం కూడా ఆమం తగ్గడానికి తోడ్పుడతుంది. 3-4 నెలలకోసారి డాక్టర్ పర్యవేక్షణలో విరేచనోషధం తీసుకోవడం మంచిది.

◆ రాథ, 71 సం.లు, ప్రాదరాబాద్.

ప్ర: మీరు చెప్పిన షడ్యిందుతైలం, చెవిలో చుక్కలు వేసు కుంటున్నాను. చెవిలో హోరు తగ్గిపోయింది. చెవులు ఎండి నట్టు ఉండేవి. అది తగ్గింది. వినికిడి మార్పులేదు. బహుశా వయ సుతో వచ్చినది కనుబడ త్వరగా గుణం కనబడదను కుంటున్నాను. అయినా హోరు తగ్గడంతో మనసు ప్రశాం తంగా ఉంది. మహరాస్నాది కషాయం, పిండతైలం వాడ దంతో మడమ నొప్పి కూడా బాగా తగ్గింది. మోకాళ్ళ నొప్పులు ఇంకా కాస్తు ఉన్నాయి. దంతధావన చూర్చం వాడాక, పళ్ళ బాధలు కూడా బాగా తగ్గాయి. మా చిన్నతనం లో మా అమ్మ కచ్చికతో మూలికలు కలిసి ఇంట్లోనే పళ్ళ పొడి చేసేది. అవస్త్రే ఎందుకు వదలుకున్నామా అనిపి స్టోంది.

జి: మీ ఉత్తరంలో అనేక అంశాలని వివరంగా ప్రస్తుతి వించాలి - కొన్ని సమస్యలు వయసుతో వస్తాయి, అవి తగ్గి పోవాలని టెస్ట్స్ పడడం, తగ్గకపోతుంటే టెస్ట్స్ పడి పోవడం అస్వది చాలా మందిలో కనబడతున్నది. అయితే మీలో ఆ సమస్య లేకపోవడం హర్షణీయం. వయసుని వెనక్కి తీసుకు రాలేనట్టే వయసు తేచ్చే మార్పులలో భాగంగా వచ్చేసమస్యలని కూడా పూర్తిగా తగ్గించలేము. చెవిలో హోరు కూడా అంత తేలికగా తగ్గదు. మీకు ఆ సమస్య తగ్గిందని ఆనందించడం మంచి లక్షణం. మోకాళ్ళనొప్పులు కూడా నెమ్మదిగా మెరుగవుతాయి. ఓపిగ్గా వాడండి. అయితే చిన్న వయసులో ఉన్నత అరోగ్యంగా అయిపోవాలని అశపదకూడదు.

జింక దంత ధావన చూర్చం - పళ్ళ తోముకోవడానికి మెత్తని చూర్చాలు శ్రేయస్వరం. వ్యాపారం ప్రకటనలు - పేస్టుని మనకి రుద్దాయి. పేస్టులు పళ్ళనేం ఉర్ధరించవు. బ్రష్టుతో రుద్దడం వల్లనే పళ్ళ శుభ్రపడతాయి. పేస్టు నోచిని 'ఫ్రెష్'గా ఉంచటానికి ఉపయోగపడుతుంది. ఆయుర్వేద దంతధావనం చూర్చాలలో ఉండే చండ్ర, తుమ్మ, వేప, కర్మా రం, జాజికాయ, జాపత్రి మొదలైన చూర్చాలు - దంతాలు చిగుళ్ళ ఆరోగ్యానికి మంచివి. కాస్తు ఓపిగ్గా వీటితో తోము కుంటే, పళ్ళ దాక్షర్థ అవసరం తగ్గుతుంది. ఇటీవల వరకూ ఉపుతో పళ్ళ తోముకూడదు - అనేవారు పొశ్చాత్య శాస్త్రం అనుసరించేవారు. ఇప్పుడు మీ పేస్టులో ఉపుఉందా అంటూ మార్కెట్ చేస్తున్నారు. దీనేమందా?

◆ శ్యామల రావు, 48 సం.లు, మిర్చాలగూడ.

ప్ర. నాకు రెండు కాళ్ళకి, పాదాల మీద, మడమలపై భాగంలోను కూడ చర్చ వ్యాధి వచ్చింది. చర్చం బాగా మందంగా అయిపోయింది. ఒక్కొక్కసారి విపరీతమైన దురద ఉంటుంది. గోకిళే రసి కారుతోంది. ఎగ్గిమా జబ్బు అని చెప్పారు. ఇంగ్లీషు మందులు ఆయంటోమెంట్లు వాడిన పుడు ఉపశమనం, మళ్ళీ మామూలు. ఇప్పటికి 5-6 సం|| లుగా బాధపడుతున్నాను. ఆయుర్వేదంలో పరిపూర్ణం ఉం టుందని విన్నాను. దయచేసి సూచించగలరని ప్రార్థిస్తు న్నాను.

జి: సామస్యంగా చర్చ సమస్యలు కాస్తు మొండిగానే ఉంటాయి. ఎగ్గిమా మరీ మొండి సమస్య. అయితే ఆరోగ్య సమస్యలకి సంవత్సరం లోపు వైద్యం జరుగకపోతే వ్యాధి శరీరంలో జీర్ణించుకుని చికిత్స కష్టసాధ్యంగా మారుతుంది. చర్చవ్యాధులకు ఆయుర్వేదంలో మంచి వైద్యమే ఉంది. రక్త శుద్ధి చేయడం ద్వారా వ్యాధిని తగ్గించే విధానాన్ని అనుసరి స్తోము. అందుకు మీరు ఆరోగ్యవర్ధిని గల రసాయనం - రెండు రకాల మాత్రలు ఒక్కొక్కటి చొప్పున మూడు పూటలూ వేసుకుని, శారిబాద్యసం 20 మి.లీ మందుకి, సమానంగా వేసుకుని అనుపానంగా తాగండి. వేపాకు, పసుపు కలిపి కాబిన నువ్వులనూనెని రెండుపూటలా పై పూతకి వాడండి. మూడునెలల తరువాత తేలియజేయండి. మాంసాహిరం, కారం, మసాలాలు నిషిధ్ధం. మజ్జిగ మంచినీరు ఎక్కువగా తాగండి.

◆ నాగపద్మావతి, పొన్నారు.

ప్ర. నాకు 20వ సం.లుగా సుగర్ ఉంది. ఇంగ్లీషు మందులు వేసుకుంటున్నాను. ఇప్పుడు నదుము నోప్పి, అరికాలు మొద్దుబారుతోంది. ఏవో కొన్ని మందులు వాడినా ఘలితం లేకపోయింది. గృహిణిగా ఇంటిపనులు అన్నీ చేస్తూనే ఉంటాను. ఎక్కుపుసేపు నిలబడలేను. దయచేసి మందులు సూచించగలరు.

జ. మీరు మీ వయసు రాయలేదు. వయసుని బట్టి సమస్యకి కారణం చికిత్స అంచనా వెయ్యపలసి ఉంటుంది. మీ ఉత్తరంలో పక్కాఊడుతున్నాయి - అనే ఒక అంశాన్ని బట్టి అరవై దాటి ఉంటారేమో అనుకుంటున్నా: ఒకవేళ ఈ ఊహా స్టరైనదే అయితే మీకు ఎముకలలో కాల్చియం తగి ఆస్టిమోపోరోసిన్ అనే ఎముకలు గుల్లబారే సమస్య ఉండి ఉండాలి. మీరు Vit D₃ ఎంత ఉన్నారో తెలియ జేసే రక్త పరీక్ష చేయించుకుని రక్తంలో D₃ తక్కుమగా ఉన్నట్టయితే దానికి మందులు వాడాలి. 6-8 వారాలు వాడాలి. నదుముకీ, కాళ్ళకీ నిత్యం ధన్వంతరీ తైలం పూసు కొని, అరగంట తర్వాత కావడం పెట్టుకోండి. ప్రవాళపెష్టి - 3 చిట్టికెలు కొంచెం నెయ్యి కలిపి - రెండు పూటలూ 5-6 నెలల పూట వాడండి. లాక్షాది గుగ్గులు మాత్రలు - రెండు పూటలూ రెండేసి, భోజనం తరువాత వేసుకోండి. ఇవి కూడా ఆరు నెలలు వాడండి. ఆహారంలో - అవిశ గింజలు, రాగి జావ, సోయా చిక్కుడు వాడండి.

◆ పేరు రాయ లేదు, 72 సం.లు.

ప్ర. నాకు ఎప్పుడూ వ్యథిచారము అలపాటు లేదు. 40 సంవత్సరాల క్రితం స్నేహితుని ప్రోధ్వులం పలన ఇధరం గడ్డి తిన్నాము. ప్రస్తుతం నాకు తొడల భాగంలో తెల్ల మచ్చ లు వచ్చాయి. బొల్లి మచ్చల్లా ఉన్నాయి. మా కుటుంబంలో ఎవరికీ ఈ వ్యాధి లేదు. శరీరమంతా ఈ వ్యాధి వ్యాపిస్తుందే మోనని భయంగా ఉంది. దయచేసి మందులు సూచించ గలరు.

జ. చేతులు కాల్పుకోవడం, ఆకులు పట్టుకోవడం అని సామెత చెప్పారు పెద్దలు. ఈ ఉత్తరం ప్రమరించడానికి కారణం - ఇది చదివి తప్పుదారిలోకి వెళ్ళబోయే వాళ్ళు ఆగాలన్న కోరిక. సీతారాములు పుట్టిన దేశం మనది. 12 నెలలపూటు-బకరికొకరు దూరంగా, కప్పొలు పడుతూ ఉన్నా - పర ట్రై వైపు కన్నెత్తి చూడని రాముడు, పరపురుషుడు, మహారాజు, భోగభాగ్యాలు, రాజ్యం ఇస్తానన్నా రాపణుని గడ్డి పరకగా తీసేసిన సీతాదేవి - ఆదర్శంగా రామాయణం మనకి దారిచూపే మహోద్రంథం. పీరిని అనుసరించి మన జీవితాలు కూడా తీర్చిదిద్దుకోవాలని, మహర్షి వాల్మీకి మనకి అందించారు. వ్యక్తి మహోన్వతుంగా ఎదగడానికి ఎన్నో అంశాలుంటే వాటిని అనుసరించే ప్రయత్నం చెయ్యుకుండా సీతని అగ్ని పరీక్షకి గురిచేసిన రాముడేం మనిషి అని విమర్శించి ఆనందిస్తూంటారు అనేకులు. అందువల్ల శ్రీరాముడికి తగ్గేదేమీ లేదు. అనుసరించ గలిగితే మనకి ఒరిగేదే ఎక్కువ.

క్షణిక సుఖం (?) కోసం జంతువులు అధ్యాంశైన దార్శనిక్కి వాళ్ళ ఆరోగ్యంతో పూటు, అర్ధాంగి అయిన అభాగ్యులాలి ఆరోగ్యం కూడా పూడు చేసి, పిల్లలకి ఇబ్బందులు కలుగజేసే ప్రబుద్ధులున్నారు. ఏ పని చేయడానికైనా ముందు - విచక్షణ తో ఆలోచించి అడుగు వేస్తే-కోరి కప్పొలు తెచ్చుకోనక్కలేదు. శారీరక ఆరోగ్యం కాదు. మనసును స్వచ్ఛంగా ఉంచుతూ, మనోవికారాలు -కామ, క్రోధ, మోహ, లోభ, మద, మాత్ర ర్యాలని తగ్గించుకొని భగవంతుడు అనుగ్రహిం చిన ఈ మహోత్సమ్మాప్తమైన ఈ జస్తని మానవ సేవకీ, మాధవసేవకీ ఉపయోగించుకొని చరితార్థం చేసుకొనే ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

కామ విప్యయంలో జంతువులకీ, మనకీ భేదం లేనట్లు ప్రవర్తిస్తే రెండు కాళ్ళ జంతువు అనే అనుకోవాలి. మీకు ఉన్న మచ్చలు కేవలం బొల్లి, మచ్చల్లా లేదా ఇలా తెల్ల మచ్చలు కనబడే ఇతర వ్యాధా అన్నది పరీక్ష చేయించు కోండి. వేరే వ్యాధి కానట్లయితే చందనాదివటి ఆరోగ్యవర్ధిని - రెండూ రెండేసి మాత్రలు భోజనం తరువాత రెండు పూటలూ వేసుకొని 30మి.లీ. ఖదిరారిష్టానికి నీరు కలుపు కొని రెండు పూటలూ తాగండి - సంవత్సరం పూటు.

♦ రాజ్యలిడ్జీ, 45సం.లు, నాగపూర్

ప్ర. నాకు ఎడమ చెయ్యి విపరీతంగా లాగేస్తూ ఉంటుంది. దాదాపుగా 10 సం.లుగా ఈ సమస్యతో బాధపడుతున్నాను. X-Ray తీసి Cernicel spandy losis అని చెప్పారు. MRI report కూడా మీకు పంపు తున్నాను. ఎడం చేత్తో బరువు ఎత్తినా, కొంత పని చేసినా నొప్పి మరీ ఎక్కువయిషోతుంది. ఒక్కాక్కసారి తిమ్మిరిగా కూడా ఉంటుంది. ECG తీయంచు కున్నాను. గుండెలో సమస్య లేదన్నారు. నా సమస్యకి పరిష్కారం చెప్పగలరు.

జ. మీకు ECG లో సమస్యమీ కనబడలేదు. డాక్టరు పరీక్షించి చూశారు కనుక గుండె గురించిన బెంగ అక్కరలేదు. మీకు X-Ray, MRI రిపోర్టులు చూస్తే Cernicel spandylosis సమస్య కొంత తీవ్రం గానే ఉంది. వెన్నుపాము వెళ్ళే మార్గం కొంచెం కుంచిం చుకుందనేది తెలుస్తోంది. ఇందుపల్లనే మీకు చెయ్యి బాగా లాగి ఇబ్బంది పెడుతోంది.

మీరు మెడకి సంబంధించిన వ్యాయామాలు నేర్చు కొని నిత్యం బిధ్యకించకుండా చేస్తూండాలి. ఈ వ్యాయా మాలు మెడలోని కండరాలు ధ్వజంగా అయ్యేలాగా తోడ్పడతాయి.

కదుపులోకి యోగరాజగుగ్గలు మాత్రలు రెండు పూటలా రెండేసి వేసుకొని మహో రస్సుదికషాయం 3 చెంచాలకి నీటిని కలిపి రెండు పూటలా తీసుకోంది. మెడపైన, చేతిమీద - ధన్యంతరి నిత్యం మసాజ్ చేసు కోంది. అటు తరువాత వేడినీటితో కాపడం పెట్టుకోంది. కాపడం పెట్టుకొని, తరువాత వ్యాయామం చేస్తే ఉపశమనం బావుంటుంది.

మీ సమస్యకి ఎక్కువగాను, చాలా కాలంగానూ ఉంది కనక పూర్తిగా తగ్గిపోతుందనలేము, కానీ పరిష్కారి బాగా మెరుగవుతుంది.

♦ శ్రీజ, 28 సం.లు, శ్రీహరికోటు

ప్ర. నేను గర్భవతిని. 7 నెలలు నిండాయి. నాకు Thyroid సమస్య (Hypothyroidism) గర్భిణికి వచ్చే diabetis ఉన్నాయి. రెండింటికి మందులు వాడు తున్నాను. నడుము, పిక్కలు విపరీతంగా నొప్పి పెడు తున్నాయి. ఈ సమస్యలకి పరిష్కారం తెలుపగలరు.

జ. గర్భిణిలకి నడుమునొప్పి చాల ఎక్కువ మందిలో సామాన్యంగా కనబడే సమస్యలు. తేలికపాటి వ్యాయా మంగా నిత్యం, కొంత నడక, మంచిది. (మీకు మీ డాక్టర్-బెడ్రెస్ట్ అవసరం అని చెప్పి ఉండకపోతే). కాళ్ళు జాపుకొని కూచుని పొదాలు ముందుకీ, వెనక్కి గుండ్రంగానూ తీప్పే వ్యాయామాలు చెయ్యండి. పడుకునే సమయంలో ఎడమపక్కకి తిరిగి, కాళ్ళ మధ్యలో దిండు పెట్టుకొని పడుకోంది.

అశ్వగంధ చూర్చాల్ని కానీ, కాప్ట్యూన్ కాని రెండు పూటలా పాలతో తీసుకోంది. నడుముకీ, కాళ్ళకీ, గోరు వెళ్ళని ధన్యంతరి త్తెలాన్ని నిత్యం మసాజ్ చేసుకొని అరగంట తరువాత వేడినీటితో కాపడం పెట్టుకోంది. విరేచనం సాఫ్ట్గా అయ్యేలా చూసుకోంది.

♦ లాపణ్య, 35 సంగాలు, చిత్రారు.

ప్ర. నాకు మోకాళ్ళు బాగా నొప్పులుగా ఉంటున్నాయి. కాళ్ళు కదిలిస్తుంటే మోకాళ్ళు నుండి కటకట శబ్దాలు వస్తు న్నాయి. అలా శబ్దాలు వస్తే ఎముకలు అరిగి పోయినట్లీనా? నాకు 10 సంవత్సరాల క్రితం ఆపరేషన్ అయ్యింది. గర్జు సంచి, అండాలు కూడా తీసేశారు. అందువలన నాకే మయినా సమస్యలు ఉంటాయా?

జ. 10 సంవత్సరాల క్రితం అంటే మీకు 25 సంవత్సరాల వయస్సు ఉన్నప్పుడు గర్జునంచీ, అండాశయాలూ తీసేశా రన్నమాట. మీ ఉత్తరంలోని విపరాలు చూస్తే, గర్జుశయం లో ఏర్పడిన చిన్న గడ్డల కారణంగా ఆపరేషన్ చేశారు తప్ప ఏదో అత్యవసరంగా ఆపరేషన్ చెయ్యపలసిన ప్రమాద కరమైన సమస్య వలన కాదు. రోగులు దాక్షర్లని పూర్తిగా నమ్మించారు. నమ్మకపోతే వైద్యం చేయించుకోలేదు గదా.

మీకు 15-20 సంవత్సరాల పాటు శరీరంలో పని చెయ్య వలసిన అండాశయాలనీ, గర్జుశయాలనీ తీసివేయడం వలన అండాశయాల నుండి విడుదలై, శరీరంలో వివిధ అవయవాలకి రక్షణ ఇవ్వపలసిన హోర్స్ న్ను మీకు లోపించి స్తాయి. అందువలన ఎముకలు బలహీనం కావడం, కాళ్ళ నొప్పులు, గుండె సమస్యలు - ఇలా కొన్ని సమస్యలు వచ్చే అవకాశం పెరుగుతుంది.

మీరు ఆహారంలో సోయా బీన్స్, సువ్వులు, రాగులు, వాము ఎక్కువగా వాడండి. నిత్యం నడవండి. ఎముకలకు బలం చేకూరుతుంది. శతావరి చూర్చం, అశ్వగంధ చూర్చం సమానంగా కలిపి రోజూ రెండు పూటలూ చెంచాడు పొడిని గోరువెచ్చటి పాలలో కలుపుకొని, కొంచెం తేనె లేదా పటిక బెల్లం చేర్చి, ఒక సంవత్సరం పాటు తాగండి. మీరు చేసు కొనే చూర్చాల శక్తి మూడు నెలలకి తగ్గిపోతుంది. అందుకని మూడు నెలలకి మించి చూర్చాన్ని నిలవ ఉంచకండి. జీర్ణ తైలాన్ని మోకాళ్ళకి మర్దన చెయ్యండి. ఆయుర్వేదంలో ఉండే కాల్చియం మాత్రలు లేదా భస్యాలు - శంఖ భస్యం వంచివి ఏడాడి పాటు వాడండి.

♦ లాపణ్య, 12 సంగాలు, అమెరికా (ఇమెయిల్)

ప్ర. మా పాప వయసు 5 సంవత్సరాలు ఉన్నప్పుట్టుంచి తనకి ఎలర్లీలు మొదలయ్యాయి. తీప్రంగా ఉండడం వలన తనకి స్థీరాయిడ్ మందులు ఇస్తా వచ్చాం. వీటి వల్లనే అనుకుంటా తను చాలా వీక్కగా ఉంటుంది. పొడుగు కూడా పెరగడం లేదు. ఆయుర్వేదంలో ఏదైనా పరిష్కారం దొరుకు తుందేమోనని మీకు రాస్తున్నాను.

జ. ఇటువంటి కేసులు ఎక్కువగానే వస్తున్నాయి. బ్రహ్మ ప్రంతా పనిచేసే స్థీరాయిడ్ మందులకి రకరకాల సైడ్ ఎఫెట్టు ఉంటాయి. తప్పనిసరి పరిస్థితులలో వాటిని వాడక తప్పకపోవచ్చి. అయితే రోగికీ, వైద్యుడికి కూడా సత్యర ఘలితాలు కావాలనిపించడంతో వీటి వాడకం ఎక్కువగా కనబడుతుంది. పాపలో మీకు కనబడుతున్న సమస్యలకి దీర్ఘకాలం పాటు వాడిన మందులు కారణమే.

ప్రస్తుతం మీరు పాపకి స్వార్థమాలినీ, వసంత రసం 125 మి.గ్రా. మాత్రలు రోజూ రెండు పూటలూ ఇవ్వండి. అభ్రక భస్యం, ప్రహాళపెట్టి-పొడులు 125 మి.గ్రా. పరిమాణంలో రెండు పూటలూ, కంటకారీ లేప్యాం (ఒక చెంచాడు)తో కలిపి 6 నెలల పాటు ఇవ్వండి. ఛాతీ మీద కర్మార తైలం మసాజ్ చేయండి. ఆహారంలో రసాయనిక పదార్థాలు చేర్చి తయారైన ఎటువంటి ఆహారాలూ ఇవ్వకండి. ఏలక్కాయలు, దాల్చిన చెక్క, లవంగాలు, తులసి చూర్చాలని సమానంగా కలిపి ఉంచుకొని 1/4 చెంచాడు పొడిని ఒక కప్పు మరుగు తున్న నీటిలో వేసి, కషాయంలా కాబి, గోరువెచ్చగా ఉన్న ప్పుడు కొంచెం తేనె కలిపి రెండుపూటలా ఇవ్వండి. యోగాస నాలు, ప్రాణాయమాలు నిత్యం సాధన చేయించండి. దీక్షగా ఇవన్నీ ఆరు నెలలపాటు పాటించి తెలియజేయండి. పరిస్థితి తప్పకుండా మెరుగుతుంది.

జీవన విధానం, పరిసరాల ప్రభావం వీటి వలన ఎలర్లీలు ఎక్కువవుతున్నాయి. ఇప్పుడు రాసిన మార్పులు చేసుకుంటే శరీరంలో మార్పులు వచ్చి, ఎలర్లీలు తగ్గుతాయి.

◆ రామరావు, 56 సంాలు, కుప్పం.

ప్ర: నాకు మాబిమాటికీ ఆయసం వస్తోందని డాక్టర్ ని కలిశాను. మామూలుగా ఇచ్చే మందులతో ఏమీ ప్రయోజనం లేకపోతే కార్బోర్ట్ హస్పిటల్లో స్పెషలిస్ట్ కి రిఫర్ చేశారు. చాలా టైస్టులు చేశాక నా సమస్య Intstitial lung disease అని నిర్ధారించారు. కొన్నాళ్ళు antibiotics ఇచ్చాక ఆ కోర్చు అయిపోయింది. వాటితో పాటుగా ఇచ్చిన స్టీరాయిడ్ మందులు మాత్రం కొనసాగించమన్నారు. అవి ఆపితే మళ్ళీ ఆయసం వచ్చేస్తోంది. ఈ మందు ఎప్పటికీ వాడవలసి వస్తుందన్నారు. విట్రాంతి ఉంటే ఆయసం ఉండదు. కాస్ట్ నడచినా ఊపిరి అందడం లేదు. ఒక్కొక్కసారి విపరీతంగా దగ్గ వస్తోంది. అయిర్చేదంలో పరిష్కారం దొరికే అవకాశం ఉంటుందా?

జి: దీన్ని COPD అని కూడా అంటారు. ఊపిరితిత్తుల్లో అంతకుముందు తీప్రమైన ఇస్ఫేక్షణ వలన కానీ, ఛాతీలో దుమ్ము కణాలు చేరడం, సిమెంటు కణాలు చేరడం, రోగ నిరోధక శక్తిలో వచ్చే కొన్ని అవాంధితమైన మార్పులు ఇలా రకరకాల కారణాల వలన ఈ సమస్య వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఇది దీర్ఘ కాలం బాధించే జబ్బు, మందుగా ధూమపాసం అలవాటుంటే మానండి. వీలయినంత వరకు దుమ్ముధూళికి దూరంగా ఉండడం. అశ్వగంధ, యప్పిమధు చూర్చాలని ఏడు భాగాల్లో కలిపి ఉంచుకొని రోజు రెండు పూటలూ 5 గ్రా. చూర్చాన్నికి కొంచెం తేనె కలిపి నిత్యం ఏడాడి పాటు తీసుకోంది. శాసు కురారసం మాత్రలు రెండుపూటలూ ఒక్కొక్కటి చొప్పున 3 నెలలు వాడండి. వాసారిష్టం, దశమూలారిష్టం రెండూ కలిపి 30 మి.లీ. పరిమాణంలో సమంగా నీరు కలిపి రెండు పూటలూ సంవత్సరం పాటు వాడండి. మందులు మూడు నెలల పాటు వాడాక నెమ్ముదిగా స్టీరాయిడ్ మందు డోసు తగ్గించే ప్రయత్నం చేయాడాం. నిదానంగా (నాడీపుద్ది) ప్రాణాయామం, సూర్యాచేదన ప్రాణాయామం, మూడు పూటలూ 10 నిమిషాల పాటు నిత్యం సాధన చేయండి. 3 నెలల తరువాత పరిష్కారి ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి.

◆ కౌసల్య, 28 సంాలు, అదోని

ప్ర: నాకు కొంతకాలంగా బాగా ఎలర్జీగా ఉంటుంది. హరాత్తుగా తుమ్ములు విపరీతంగా వస్తాయి. ముక్కులోంచి నీరు కారుతుంది. తుమ్ములతో అలసిపోతుంటాను. దేనికి అలర్జీ అన్నది తెలియడుటేదు.

జి: ఎలర్జీలతో ఉన్న సమస్య ఇది. అంత త్వరగా దేని వల్ల ఎలర్జీ అన్నది అర్థం కాదు. రోజు తిప్పుతీగ కషాయం కానీ, తిప్పుతీగ చూర్చాన్ని తేనెతో గాని రెండుపూటలూ మూడు నెలల పాటు తీసుకోంది. Histantis అనే ఆయిర్చేద మాత్రలు మూడు పూటలూ ఒక్కొక్కటి వేసుకొని, దశమూలారిష్టం 30 మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి అనుపానంలో త్రాగండి. 40 రోజులు వాడండి. తెలియజేయండి.

◆ సుశీల, 25 సంాలు, బరంపురం.

ప్ర: నాకు మా అత్తగారి టెన్సన్ ఎక్కువైపోతోంది. దాంతో బి.పి. వచ్చేస్తోంది. టెన్సన్ లేకుండా వేరే ఊళ్ళల్లో ఉంటే బి.పి. నార్కుల్గా ఉంటుంది. ఈ పయసులోనే బి.పి మొదలైతే ముందు ముందు ఎలా ఉంటుందో తెలపండి.

జి: ఎక్కువగా మానసిక ఒత్తిడి ఉంటే రకపోటు పెరుగు తుంది. అత్తా కోడళ్ళ సమస్యలు కొంత తగ్గముఖం పట్టినట్లుగా కనబడుతుంది. సమస్యనీ గురించి విశ్లేషించుకొనే ప్రయత్నం చేయండి. అందరూ కలిసి కూర్చుని పరిష్కారం కోసం చర్చించు కొనే ప్రయత్నం చేయండి. ఇవి చెప్పినంత తేలిక కాదు. అందుకని మానసిక ప్రశాంతతకి మార్చాలు చూడండి. యోగ సాధన, ప్రాణాయామాలు సహాయపడతాయి. యోగ సాధన మన ఆలోచనా విధానాన్ని మారుస్తుంది. వీటితో పాటుగా నిత్యం అశ్వగంధ కాప్యూల్స్ ఉదయం, రాత్రి పాలు అనుపానంతో తీసుకోంది. అల్లం, వెల్లుల్లి ఆహారంలో తీసుకోండి. 40 నిమి షాలు రోజు నడవండి. కొన్ని సమస్యలకి పరిష్కారాలు దొరకవు. మనసుని దాని మీద నుంచి మళ్ళీంచుకొని ఆరోగ్యంగా ఉంచు కొనే ప్రయత్నం చేయడమే మార్చం అవుతుంది. మీ అరోగ్యానికి అది చాలా అవసరం.

♦ కుమారి, 45 సంాలు, చిక్కడపల్లి

ప్ర: నాకు నెలనెలా బహిష్ము సుక్రమంగా వచ్చేది. గత రెండు నెలలుగా నెలకి వచ్చినా 10-15 రోజుల వరకు కొద్దికొద్దిగా అవతోంది. దైనకాలజిస్టును సంప్రదించాను. స్నానింగ్ తీశారు. Endometrium - దాదాపు 15 మీ.మీ. మందంగా ఉండని రిపోర్టు వచ్చింది. బయాష్టు చెయ్యాలి అంటున్నారు. అవసరం అంటారా? చేయించుకోకపోతే ప్రమాదమా? ఆయుర్వేదంలో ఏదయినా పరిష్కారం ఉంటుందా? తెలియజేయగలరు.

జః: బహిష్ములు పూర్తిగా ఆగిపోయిన తరువాత Endometrium 15 మి.లీ మందంగా ఉంటే తప్పనిసరిగా Biopsy అవసరం. బహిష్ములు వస్తున్న సమయంలో కనక పడావిడి పడక్కబడేదు. మీ రిపోర్టులో Endometrium లో ఇతర మార్పులున్నట్లుగా కూడా కనబడలేదు. రెండు నెలల పాటు ఆయుర్వేదం మందులు వాడి, మళ్ళీ స్నానింగ్ చేయించి, 15 మి.మీ. నుండి తగ్గకపోతే తప్పనిసరిగా బయాష్టు చేయించండి. ప్రదరాంతక రసం మాత్రలు మూడు పూటలా ఒక్కాక్కటి వేసుకొని, లోధ్రాసవం, అశోకారిష్టం రెండూ కలిపి 30 మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి అనుపానంగా తాగండి. రోజూ మజ్జిగలో 3-4 చిట్టి కెలు మంచి ఇంగువ చూర్చం కలుపుకుని రెండు పూటలా తాగండి. జీలకర్ కపాయం కాచుకుని అరకప్పు పరి మాణంలో రెండు పూటలా కొంచెం బెల్లం కలుపుకొని తాగండి. రెండు నెలల తరువాత స్నానింగ్ చేయించుకుని రిపోర్టు చూపించండి.

♦ కల్యాణి, 30 సంాలు, వినుకొండ

ప్ర: దాదాపుగా ఒక సంవత్సరం క్రితం నాకు యాక్సీ డెంట్ అయ్యింది. మోకాలికి దెబ్బ తగిలింది. ఎక్స్‌రే తీశారు. ఎముక విరగలేదు. లిగమెంట్ టేర్ అన్నారు. మోకాలికి ఆపరేషన్ చేశారు. అయితే ఇప్పటికీ నాకు మోకాలు ఫ్రీగా లేదు. కొన్ని కదలికలు సరిగ్గా లేవు. ఒక్కాక్కసారి లవెల్స్ తప్పి కూలబడిపోతుంటాను. మళ్ళీ ఆపరేషన్ చేయించు కోలేను. ఆయుర్వేదంలో ఏమయినా అవకాశం ఉంటుందా?

జః: దెబ్బ తగిలి సంవత్సరం అయిపోయింది. కనక, పూర్తిగా ప్రయోజనం కలుగుతుందని నమ్మకంగా చెప్పలేను. అయితే పరిస్థితి తప్పకుండా మెరుగవుతుంది. ఓర్చుగా మూడు నెలల పాటు మందులు వాడండి. లాక్షాది గుగ్గలు మాత్రలు రెండేసి చొప్పున రెండుపూటలా వేసుకుని అశ్వగంధారిష్టం 30 మి.లీ. అనుపానంగా తాగండి. క్లీర బలా తైలం, పిండతైలం రెండూ కలిపి, గోరువెచ్చగా చేసి మోకాలికి ఎక్కువ తైలం రాసి, మృదువుగా మర్దన చేసి అరగంట తరువాత వేడినీటి కాపడం పెట్టండి. మూడు నెలల తరువాత తెలియజేయండి.

♦ లలిత, 35 సంాలు, ప్రైదరాబాద్.

ప్ర: నేను ఆయాసంతో బాధపడుతూ మిమ్మల్ని కలిశాను. ఏ రకమైన వాసన తగిలినా వెంటనే ఆయాసం వస్తూండేది. Inheler, Steroid మందులు వాడేదాన్ని. మీ సలహా మేరకు శ్వాసకురార రస మాత్రలు, దశమూలారిష్టం, కర్మార తైలం వాడాను. ప్రస్తుతం ఇంగ్రీషు మందులు అపేశాను. ఆయాసం బాగా తగ్గింది. ఈ మందులు ఇంకా వాడమంటారా?

జః: Steroid మానేయదమే మంచి ఘలితాన్ని సుచి స్టోంది. మాత్రలు ఆపేసి దశమూలారిష్టంతో పాటుగా వాసా రిష్టం కూడా కలిపి 30 మి.లీ. పరిమాణంలో రెండు పూట లా ఆపోరం తరువాత మరో రెండు నెలలు వాడండి. కర్మార తైలం ఛాతీ మీద రాసుకోవడం కూడా కొనసాగించండి. మందుతో పాటుగా ధ్వనాత్మక అసనాలు, అనులోమవిలోమ ప్రాణాయామం, సూర్యభేది ఉజ్జ్వలు ప్రాణాయామాలు పద్ధతిగా నేర్చుకొని నిత్యం సాధన చేయండి. మరింత ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

◆ శ్రీకృష్ణ, 25 సం॥లు, పూనా.

ప్ర. నేను సాష్ట్రవేర్ ఇంజనీర్గా పనిచేస్తున్నాను. ఈ ఉద్యోగంలో చేరి సంవత్సరం దాటుతోంది. ఈ సమయంలో నేను ఇరవై కిలోలు పైగా బరువు పెరిగాను. ఇప్పుడు నా బరువు 95 కిలోలుంటుంది. బరువు తగ్గి మధ్యరం చెప్ప గలరని ఆశిస్తున్నాను.

జ. సంవత్సరంలో ఇరవై కిలోలు పెరగడం అనేది చాలా అనారోగ్యకరం. మీ ఉత్తరంలో ఛైరాయిడ్ పరీక్ష చేయించుకున్నాను. నార్చల్ అని ప్రాశారు. హోర్స్ న్ సమస్య లేకుండా మరింత బరువు పెరిగారంటే కేవలం జీవనశైలే కారణం కావాలి. దీనికి తోడు జీవ్ కూడా ఉండి ఉండాలి. కొత్త జీవన శైలుల్లో కుర్చ్చకి అతుక్కుని గంటలు గంటలు ఉండడం, మధ్య మధ్యలో ఆఫీసులో అందుబాటులో ఉండే పానీయాలు తాగుతూ పిజ్యాలు, బర్డర్లు, ఫ్రైంచ్ప్రైలు తినడం - సామాన్యం అయిపోయింది. శరీరం మీద వీటి ప్రభావాన్ని చాలా ఆలస్యంగా గుర్తిస్తున్నారు యివత. జింక్ ఆహారం, వ్యాయామ రాపొత్యం-మొదట ఊబకాయం, తరువాత ఇతర అనారోగ్యాలు. ఇటీవలి కాలంలో ఈ కారణాల వలన శుక్రకణాల లోపాలు, కదలికలు లేక పోవడం వంటి సమస్యలు వచ్చి సంతాన లేమికి కూడా కారణం అవుతున్నాయి. నిత్యం గంటకి తక్కువ కాకుండా వ్యాయా మం చేయడం, ఆఫీసులో ప్రతి గంటకి కనీసం 5 నిమిషాలు అటూ ఇటూ తిరగడం చేసి తీరాలి. జింక్ ఆహారానికి స్వస్తి చెప్పి ఆకుకూరలు, కూరగాయలు, సలాడ్లు అలవాటు చేసుకోవాలి. కాలక్షేపానికి తినవలసి వస్తే పండు ముక్కలు, వేరుశనగ, బాదం పప్పు వంటివి అందుబాటులో ఉంచు కోవాలి. హితాహారం మితంగా తింటూ వ్యాయామం క్రమం తప్పకుండా చేస్తుంటే శరీరం ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. (దినచర్యలోని ప్రతి అంశం “ప్రకృతి వరాలు” పుస్తకం రెండో భాగంలో వివరంగా రాశాను).

ఇక మీ విషయంలో చేతులు కాలడం అయిపోయింది. పై సూచనలు పాటించడం మొదలుపెట్టండి. రాత్రి పూట 8 గంటలకి భోజనం పూర్తి చేసి పదిస్వర, పదకొండు గంటలకి నిద్రపోండి. ఆహారం పరిమాణం తగ్గించండి. పొట్టలో 1/3 ఘన ఆహారం, 1/3 డ్రవ ఆహారం, 1/3 భాళీగా పదలివేయాలి. నెమ్ముదిగా సాధన చేసి సూర్య సమస్యాలు నిత్యం చేయండి. ఓర్చుగా ఈ సూచనలన్నీ కనీసం ఆరు నెలలు నిష్టగా పాటించండి. ‘నవక గుగ్గలు’ మాత్రలు రెండేసి చొప్పున మూడు పూటలా గోరు వెచ్చని నీరు అనుపానంతో తీసుకోండి. రాత్రి పూట త్రిఫల చూర్చం రెండు చెంచాలు గోరు వెచ్చటి నీరుతో కలిపి తాగండి. మీ ఐ.టి. ప్రాజెక్టులా ఈ ప్రాజెక్టుని శ్రద్ధగా చెయ్యండి. తప్పకుండా ఘలితం కనబడుతుంది.

◆ ప్రపీణ, 45 సం॥లు, జనగాం.

ప్ర. నాకు చేతుల మీద, మెడమీద, వీపు మీద చర్చం నల్లగా మందంగా అయింది. దాదాపు రెండు సంవత్స రాలుగా మధ్యమధ్యలో ఇంగ్లీము మందులు వాడాను. కొంచెం రోజులు బావుంటుంది. మళ్ళీ మామూలే.

జ. మేనోపాజ్ సమయంలో లేదా ఆ తరువాత చర్చం మీద ఇటువంటి మార్పులు కనబడుతుంటాయి. మీకు ఆయుర్వేద ఔషధాలు తప్పకుండా ఉపయోగపడతాయి. ఆరోగ్యవర్ధనివటి, చందనాదివటి మాత్రలు మూడు పూటలా ఒక్కొక్క మాత్ర (రెండు రకాలు) వేసుకొని శారిబాద్యాసవం 20 మి.లీ. ఔషధానికి సమానంగా నీరు కలుపుకొని అనుపానంగా తాగండి. చర్చం మీద నిత్యం చందనాది తైలం మసాజ్ చేయండి. మూడు నెలలు వాడితే మీకు ఘలితం కలుగుతుంది.

♦ నాగేశ్వరరావు, 66 సం॥లు, కోదాడ.

ప్ర. నాకు కాలిమడమల పక్కన రెండు అంగుళాల వెడల్పైన పుండు ఏర్పడింది. ఆరు నెలలవుతోంది. ఇంకా తగ్గడం లేదు. నాకు ఘగర్ లేదు. ఇక్కడి డాక్టర్లు Deep Vein Thrombosis అని చెప్పారు. సిగరెట్లు కాల్పుడం మానుకున్నాను. ఆయుర్వేదంలో నా పుండు మానే మందులుంటే చెప్పగలరని ఆశిస్తున్నాను.

జ. Deep Vein Thrombosis పుట్టు మానడానికి సమయం పడుతుంది. సామాన్యంగా మధుమేహం ఉన్న వారికి, బాగా బరువు ఎక్కువగా ఉన్న వారికి Varicose veins సమస్య ఉన్న వారికి, రక్త నాళాల సమస్యలు ఉన్న వారికి ఇటువంటి పుట్టు ఏర్పడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మీకు పుండు ఏర్పడి ఆరు నెలల అయి బాగా క్రానిక్ అయ్యిందన్నమాట. ఈ పుండు మానడానికి ఆయుర్వేద బౌధాలతో పాటుగా కొన్ని సూచనలు కూడా అవసరం. కైశోర గగ్గలు, ఆరోగ్యవర్ధని - రెండు రకాలూ ఒక్కొక్క మాత్ర చొప్పున మూడుపూటలా వేసుకొని మహో మంజిష్టారి కషాయం 20 మి.లీ. బౌధానికి సమానంగా నీరు కలిపి అనుపానంగా తాగంది. ప్రతిరోజు పుండుని త్రిఫలా కషా యంతో కడగంది. దాని పైన జాత్యాది ఘృతం రెండు పూటలా పూయంది. ఎక్కువ సమయం కాలు ఎత్తిపెట్టి ఉంచుకోంది. రోజులో 4-5 సార్లు రెండు కాళ్ళు గోడ సాయంతో ఎత్తి 2 నిమిషాలు అలాగే ఉంచుతూండంది. రెండు నెలలు ఇలా చేసి తెలియజేయంది.

♦ శ్రీవల్లి, 18 సం॥లు, కడప

ప్ర : నాకు తలలో బాగా చండ్రు పడుతోంది. రకరకాల పొంపూలు వాడుతున్నాను. ఒకపూట బాపుంటుంది. ముఖం మీద మొటిమలు కూడా ఉన్నాయి. ఏదైనా సలహా చెప్పండి.

జ : ఆముదం, ఆలివ్ నూనె, బాదం నూనె మూడూ సమపాళ్ళలో కలిపి తలంతా మర్దన చేసి రెండు గంటల తర్వాత తలంటుకోంది. పొంపూలు మానేసి మందార పువ్వుల పొడి, మెంతి పొడి, పారిజాతం ఆకుల పొడి వీటిని కుంకుడుకాయ పొడి లేదా రసంలో కలిపి దానితో తలంటు పోసుకోంది. శారిబాద్యాసవం 20 మి.లీ. మందుకి సమా నంగా నీరు కలిపి రెండుపూటలా ఆహారం తరువాత తాగాలి. 3 నెలల పాటు శారిబాద్యాసవం వాడాలి - తలకి. రానిన సలహాలన్నీ పాటిస్తూ ఉండాలి.

♦ మాణిక్యరావు, 26 సం॥లు, మొవ్వు.

ప్ర : నాకు పదే పదే జలుబు చేసి ముక్కు మూసుకు పోతుందని స్పృష్టిల్నికి చూపించాను. ముక్కు లోపలి ఎముక కొంచెం పక్కకి ఉందని, ఆపరేషన్ చెయ్యాలని అన్నారు. ఆ తరువాత ఈ సమస్య తగ్గపోతుందని గారంటి లేదన్నారు. ఆయుర్వేదం మందులతో ఈ సమస్య తగ్గి అవకాశం ఉంటుందా?

జ : ఈ సమస్యకి ఆపరేషన్ వేయించుకుని తగ్గక మళ్ళీ ఆయుర్వేద వైద్యం కోసం వచ్చేవారు ఎక్కువే. మీకు డాక్టర్ తగ్గుతుందని గ్యారంటి లేదని, విషయం చెప్పి మేలు చేశారు. మీరు అణుతైలం 4-5 చుక్కలు చొప్పున పరగడవున రెండు ముక్కుల్లో వేసుకొని 10 నిమిషాలు పడుకునే ఉండంది. ఈ విధంగా నెల రోజులు వాడంది. దానితో పాటుగా లక్ష్మీ విలాసరసం, మాత్రలు మూడు పూటలా ఒక్కొక్కటి చొప్పున 40 రోజులు దశమూలారిష్టం 20 మి.లీ.కి సమానంగా నీరు కలిపి రెండుపూటలా మూడు నెలల పాటు వాడంది. తీపి, చల్లని పదార్థాలు మానంది. కపాలభాతి, నాడీశుద్ధి, సూర్యభేది ప్రాణాయమాలు రోజుా సాధన చెయ్యండి. ఆహారంలో నిత్యం అల్లం, శౌంఠి, మిరియాలు, పుద్దినా వీటిని తీసుకొనే ప్రయత్నం చెయ్యండి.

♦ పార్వతీదేవి, 35 సంవత్సరాలు, మంచిర్యాల

ప్ర: నాకు పెళ్ళయి 5 సంవత్సరాలయింది. సంతానం లేదు. నెలసరి సక్రమంగా వస్తోంది. కానీ విపరీతమైన నొప్పి ఉంటుంది. గైనకాలజిస్టు దగ్గర పరీక్షలు అయ్యాయి. Endome triosis అన్నారు. laproscopic operation చేస్తే తప్ప గర్జు వతిని కాలేనన్నారు. ఆయుర్వేదంలో మంచి మార్గం ఉంటే సూచించగలరు.

జి: గర్జశయంలోపలి పొరని Endometrium అంటారు. గర్జశయంలోపల మాత్రమే ఉండవలసిన ఇటువంటి పొర, గర్జశయం బయట, tubes లోను, అండాశయాల మీద పెరగడాన్ని Endometrosis అంటారు. ఈ సమస్యలో మీరు రాసినట్టుగా విపరీతమైన నొప్పి, అధికస్థావం లక్షణాలు కన ఐదతాయి. ఈ సమస్య ఉన్నవారిలో 30-40% మందికి సంతానలేమి సమస్య ఉంటుంది. Endomatriosis సమస్యకు ఆయుర్వేద జౌఘాలతో చికిత్స చేస్తున్నాము. అయితే మీ వయసు దృష్ట్యా సంతానం కోసం చేసే ప్రయత్నంలో ఇంకా కాలహరణం జరగడం మంచిది కాదు. అయితే ఆపరేషన్ చేయించుకున్నా అందరికీ తప్పకుండా సంతానం కలుగు తుందని కూడా గ్యారంటీ లేదు. అందుప్పల్ల మీరు ఆపరేషన్ తో పొరలు తీయించుకుని, దానితో పాటుగా ఆయుర్వేద జౌఘ ధాలు వాడడం మంచిది. ఆపుడు మీ సమస్య పరిపూర్ణం అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. వయసు పెరిగే కొద్దీ సంతానం కలిగే అవకాశం తగ్గుతుంది.

♦ శ్రీనివాస్, 40 సం॥ జనగాం

ప్ర: నాకు నోట్లోకి పుల్లటినీరు వస్తోంది. రోజులో చాలా సార్లు ఇలా జరుగుతుంది. గుండెల్లో మంటగా ఉంటుంది. చాలా మందులు వాడాను. కారం మానేశను. ఇంకా తగ్గ లేదు. ఆయుర్వేదంలోషైనా నా సమస్య తగ్గే అవకాశం ఉంటుందంటారా?

జి: ఆపోర నాళానికి, జీర్ణశయానికి మద్య ఉండే కవాటం సరిగా మూసుకోకపోవడంతో జీర్ణశయంలోని జీర్ణరసాలు, గొంతులోకి వస్తుంటాయి. Hiatus Hernia అనే సమస్య ఉంటే విహోరాల్లో మార్పులు చేసుకొని, ఆయుర్వేద జౌఘాలు త్రిధ్వగా వాడండి, చాలు. ధూమపానం, కాఫీ, టీలు విడివిట్టుండి. కడుపునిండేలా కాచుండా కొంచెం తక్కువ తినండి. 2-3 గంటలకు ఒకసారి కొంచెం కొంచెం తీసుకోండి. తిన్న తరువాత కనీసం 2-3 గంటలు నిటారుగానే ఉండాలి. పడుకో కూడదు. పుల్లటి ఆహారాలు పూర్తిగా మానండి. పెరుగు, మజ్జిగ కమ్మగానే వాడాలి. పుల్లటివి వద్ద. రోజూ నువ్వులు, బెల్లం కలిపిన చిమ్మిలి ఉండలు రెండు పూటలూ రెండేసి చొప్పున భోజనానికి ముందు, పైత్యాంతకరసం మాత్రలు రెండేసి చొప్పున భోజనం తరువాత తీసుకోండి. ఒక చెంచాడు జీలకర్ చూర్చం; 100మి.లీ. నీటిలో వేసి, 30 మి.లీ మిగిలే దాకా కాబి, పడబోసి కొద్దిగా బెల్లం వేసుకుని రెండు పూటలూ తాగండి. మీ సమస్య తగ్గుతుంది.

♦ ప్రసాద్, 25 సంవత్సరాలు, నాగపూర్

ప్ర: నడుములో బాగా నొప్పి, ఆ నొప్పి కాలులోకి పొకేది. కాలు మొద్దుబారినట్లుండేది. ఆపరేషన్ అవసరం అంటే, నడు ముకి ఆపరేషన్ చేయించుకున్నాను. అరు నెలలు అయ్యాంది. నొప్పి తగ్గింది కానీ, కాలంతా తిమిమిరి. నడక సరిగ్గా లేదు. ఇంత చిన్న వయసులో ఈ సమస్యతో జీవితం ఎలాగో అర్థం కావడం లేదు. మంచి మందులుంటే చెప్పగలరు.

జి: నడుములో వెన్నుపాము దగ్గర చేసే ఈ ఆపరేషన్ ప్పల కొంతమందికి అసలు నొప్పి కూడా తగ్గకపోవడం జరుగు తుంది. మీకు నొప్పి తగ్గింది. తిమిమిరి ఈ ఆపరేషన్ లో complication. నిరాశపడకండి. మనోదైర్యమే మంచి బలాన్ని స్తుంది. వాత విధ్వంసినీ రసం మాత్రలు మూడుపూటలూ ఒకొక్కుటి, అశ్వగంధ కాప్సూల్స్ మూడు పూటలూ ఒకొక్కుటి వేసుకొని, బలారిష్టం 20 మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి, మూడు పూటలూ అనుపానంగా తీసుకోండి. నడుముకీ, కాలికీ, నారాయణతైలం కింది నుండి పైకి మృదువుగా మద్యన చేసి, ఆరగంట తరువాత వేడినీటి కాపడం పెట్టండి. కాలు, నడుముకి చిన్న చిన్న వ్యాయామాలు నేర్చుకుని చెయ్యండి. బాగా తగ్గడానికి సమయం పడుతుంది. కానీ తగ్గుతుంది. ఛైర్యంగా ఉండడండి.

◆ నాగరాజు, 50 సం॥లు. కర్నూలు

ప్ర: నాకు రోజూ ఉదయం 3 సార్లు విరేచనం అవుతుంది. మామూలుగానే అవుతుంది. అజీర్ణం ఉండడు. ఏ ఇతర లక్ష్మణాలూ ఉండవు. కానీ ఇలా రోజూ మూడుసార్లు వెళ్ళడం ఇబ్బందిగా ఉన్నది. ఎక్కడికీ వెళ్ళలేకపోతున్నాను. ఏ పరీక్షలు చేయించినా అన్నీ నార్మలే వస్తున్నాయి. నా సమస్యకి పరిష్కారం చెప్పగలరు. ముఖ్యంగా ఉదయం ఆహారం తినగానే తప్పని సరిగా వెళ్ళవలసి వస్తోంది.

జి: మీకున్నది ఇబ్బంది కలిగిస్తోంది కానీ, ఇది శారీరకంగా జబ్బుకాదు. ఉదయం పూట మనసులో తెలియని ఆందోళన, తొందర ఉంటుంది. దాని ప్రభావం జీర్ణ మండలం మీద ఉంటుంది. అలానే కొంత కాలంపాటు 3 సార్లు వెళ్ళడం అలవాటయితే అదే అలవాటు కొనసాగుతుంది. మీరు రాత్రి పూట త్రిఫల చూర్ణం 1 చెంచాడు, గోరువెళ్ళటి నీటితో కలిపి తాగండి. ఉదయం, సాయంకాలం భాస్కర లవణ చూర్ణం 3గ్రా. పల్పటి మజ్జిగలో కలుపుకుని తాగుతూండండి. ఆహారంలో మజ్జిగ ఎక్కువగా తాగండి. వేయించిన వాము పొడి అన్నంలో తినండి. పర్వతాసనం, పవనముక్కాసనం, యోగముద్ర, శీతలీ, శీతకారి ప్రాణాయామాలు నిత్యం సాధన చేయండి. మనసును ప్రశాంతంగా ఉంచుకోండి. మూడు నెలల పాటు అన్నీ పాటించి తెలియజేయండి.

◆ అంజయ్య, 50 సా॥, మిర్యాలగూడ.

ప్ర: నాకు సైనసైటిస్ సమస్య తీప్రంగా ఉంటే ఆపరేషన్ చేయించుకోవాలి అంటే చేయించుకున్నాను. 3 సంవత్సరా లయ్యాంది. అప్పటి నుండి ముక్కు వెనుక భాగం నుండి నోట్లోకి కఫం బొట్లు వస్తున్నట్లుగా ఉంటోంది. ఎన్ని మందులు వాడినా తగ్గడం లేదు. ఇంతకు ముందు ధూమపానం అలవాటు ఉండేది. ఒక సంవత్సరంగా మానేశాను. మంచి మందులు సూచించండి.

జి: సామాన్యంగా గొంతులో, ముక్కులో కూడా తడి పుడు తూంటుంది. ఉత్పత్తి అయ్యే తడి లేదా కఫం ఎక్కువైనా, లేదా ముక్కులో ఏదయినా సమస్య ఉన్నా, ముక్కులో సెప్టమ్బర్లో సమస్య ఉన్నా కూడా ఇటువంటి సమస్య వస్తుంది. మీకు ఆపరేషన్ తరువాత పాత సమస్య పూర్తిగా తగ్గి ఉండడు. లేదా సెప్టమ్బర్ సమస్య ఉండి ఉండవచ్చు. మీరు శీతాంశు రసం మాత్రలు రెండుపూటలా ఒక్కుక్కటి వేసుకొని దశమూలా రిష్టం వాడండి. మాత్రలు 20 రోజుల తరువాత ఆపండి. దశమూలారిష్టం రెండు నెలల పాటు కొనసాగించండి. రోజూ వేడినీటి ఆవిరి పట్టండి, నిత్యం.

◆ ఆదిలక్ష్మి, 55 సం॥లు, దెందులూరు.

ప్ర: నా కుమారెకు ఇంతకు ముందు ఉన్న కురుపు సమస్య మీ మందులతో తగ్గింది. వివాహం సమ యంలో ఇబ్బంది లేకుండా ఉండడం కోసం హోర్సేను మాత్రలు వాడాము. తరువాత నెలసరి ముందు వెనకగా వస్తోంది. పరిష్కారం కోసం మందులు సూచించండి.

జి: హోర్సేను వాడిన తరువాత కొంచెం మార్పులు వస్తూం టాయి. 3-4 రోజుల తేడా అయితే ఘరవాలేదు. ఇంకా ఎక్కువ తేడా వస్తున్నట్లయితే బహిష్మ అయిన క్రమ రోజు నుండి కుమారీఅసవం 20 మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి రెండు పూటలా తాగమనండి.

ఆహారంలో నువ్వులు వాడమనండి. నిత్యం కొంతసేపు వ్యాయామం చెయ్యమనండి.

మందులు మూడు నెలలు వాడిన తరువాత తెలియజేయండి. కంగారు పడనక్కరేదు.

◆ కృష్ణమూర్తి, 27 సం॥ల, భమ్మం

ప్ర: నాకు రాత్రిపూట బాగా ఎక్కువగా గురక వస్తోంది (మా ఇంటి వాళ్ళు చెబుతున్నారు). అంతేకాదు, పగటిపూట కూడా హరాత్తుగా నిద్ర వచ్చేస్తోంది. ఒక్కాక్కసారి కారు నదుపుతున్న ప్పుడు కూడా తూలు వస్తోంది. వైపింగ్ మానేశాను. దయచేసి మంచి మందులుంటే తెలియజేయగలరు.

జ. సామాన్యంగా గురక రావడానికి కారణాలు అధిక బరువు, ముక్కులో బ్లక్, జలబు, సైనసైటిస్, టాక్సిలైటిస్ వంటివి కావచ్చు. నిద్రపోయేటప్పుడు ముక్కులోపల కండరాలు బాగా ఒదులయ్యె, జారినట్లుండి ముక్కులో నుండి గాలి వెళ్ళేటప్పుడు అదురుతూ గురక వచ్చేలా చేస్తాయి. అందువల్ల ముక్కుకి సంబం ధించిన అనారోగ్యాలుంటే అవి సరిచేయించుకోవడం అవసరం. మీ విషయంలో అంతకంటే ఎక్కువ స్థితిలో ఉంది సమస్య. వైపింగ్లో కూడా నిద్ర వచ్చేస్తోంది అంటున్నారు. మీరు ఇప్పుడు నేను రాస్తున్న మందులు, సూచనలూ అన్నీ శ్రద్ధగా పాటించి రెండు నెలల తర్వాత ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి. ఆశ్చర్య చేయకండి.

‘అఱుతైలం’ ఉదయం పరగడుపున 4 చక్కలు రెండు ముక్కుల్లో వేసుకొని 10 నిమిషాలు మంచిమీద పడుకుని ఉండి తరువాత లేవండి. అదే విధంగా రాత్రి నిద్రకి అరగంట ముందు 2, 3 చక్కలు ముక్కుల్లో వేసుకోంది. తాలీసాది చూర్చం 1 చెంచాడు తేనెతో కలిపి రెండు పూటలా తీసుకోండి. రాత్రిపూట పెరుగు, పులుపు, చల్లటివి, తియ్యటివి మానండి. రాత్రి 8 గంటల లోపు భోజనం పూర్తి చేయండి. కాఫీ, టీ, మధ్యపానం మానాలి. రాత్రి పడుకునే ముందు వేడి నీళ్ళలో ఒక చక్క యూకలిష్ట్స్ నూనె తీసుకొని తాగి పడుకోండి. నిత్యం తప్పనిసరిగా వ్యాయా మం చేయండి. ఇటువంటి నియమాలు పాటించిన ఎందరికో ఈ సమస్య బాగా తగ్గింది. బరువు తగ్గే మార్గం అనుసరించాలి. ఈ సూచనలన్నీ మీకు మంచి ఫలితాలనిస్తాయి.

◆ మల్లేశ్వరి, 56 సం॥లు, వికారాబాద్.

ప్ర. నాకు నోట్లో నాలుక మీద, దవడ లోపల పుళ్ళు ఏర్ప డ్డాయి. ఇలా చీటికీ మాటికీ జరుగుతోంది. ఏవయినా మందులు వాడినపుడు ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. తినడానికి, ఒక్కాక్కసారి మాట్లాడడానికి చాలా ఇబ్బంది అవుతోంది. ఈ సమస్య తగ్గే మార్గం చెప్పగలరు.

జ. మీకు జీర్ణమండలంలో సమస్యలు ఉండి ఉండాలి లేదా విటమిణ్ల లోపం అయి ఉండాలి. మీరు నిత్యం కామదుఖారస మాత్రలు రెండుపూటలా రెండేసి భోజనం ముందు వేసుకోండి. త్రిఫలా చూర్చం-1 చెంచాడు తేనెతో రెండుపూటలా తీసుకోండి. ఒక గ్లాసు నీటిలో స్ఫటిక భస్సుం (పొంగించిన పటిక) పాపు చెంచాడు కలిపి ఆ నీటితో రోజుకి ఒకసారి పుక్కిల్చించండి. పుల్లటి పక్కు, ఆకుకూరలు, మజ్జిగ ఎక్కువ తీసుకోండి. మాన సిక ప్రశాంతత అవసరం. అందోళన పదేవారికి ఇది ఎక్కువగా వచ్చే అవకాశం ఉంది.

◆ ఒక తండ్రి

ప్ర: మా పాపకి 12 సంవత్సరాలు. చెవి వెనుక ఒక గడ్డ అయితే 5 సం॥ల క్రితం డాక్టర్ కోసి తీసేశారు. కొద్ది రోజుల తరువాత అక్కడ ఒక కాయలా వచ్చింది. అది పెరుగు తోందని ప్లాస్టిక్ సర్జరీ ఆపరేషన్ చేశారు. రెండుసార్లు ప్లాస్టిక్ సర్జరీ చేయించాం. మళ్ళీ వచ్చింది. కెలాయిడ్ అన్నారు. ఇప్పుడు మళ్ళీ ఆపరేషన్ అంటున్నారు. దారి తెలియడం లేదు. ఆయుర్వేదంలో పరిష్కారం ఉంటుందంటారా?

జ. ఈ కెలాయిడ్ అనేది ఎందుకు వస్తుంది అనేది స్ఫ్రెంటంగా తెలియడు. ఆపరేషన్ చేశాక మళ్ళీ అంతకంటే పెద్దది రావడం కూడా సామాన్యమే. ఇంక ఈసారి ఆపరేషన్ లేకుండా మందు లేసి ప్రయత్నించండి. దీర్ఘకాలం ఓర్చుగా ప్రయత్నించాలి. కాంచనార గుగ్గలు, చిత్కాదివటి రెండేసి మాత్రల చొప్పున పునర్వువాసవం 15 మి.లీ మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి వాడండి. “మర్మ గుళిక” వేడి నీటితో గంధంలా అరగదీసి పైన మందంగా పూత నేయండి. మూడు నెలలు శ్రద్ధగా వాడాక గుణం ప్రాయింది. సంవత్సరం వరకూ వాడవలసి ఉంటుంది. ఓర్చుగా వాడి చెప్పండి.

శ్రీరఘవణి, 28 సంయుక్తములు, మంచిర్యాల

ప్ర. నాకు డెలివరీ అయ్య 8 నెలలు అవుతుంది. సిజేరియన్ అయింది. పాపకి పాలు ఇస్తున్నాను. నా సమస్యాంటంబే నాకు బాగా నడుము నొప్పి వస్తుంది. అనుల నడుములో బలం లేసట్లుగా, వాలిపోతున్నట్లుగా అనిపిస్తోంది. ఇంక నాకు ఎప్పటికే ఇలాగే ఉంటుందటారా? నొప్పి తగినచే మందులే మైనా ఉంటే తెలియజేయగలరు.

జ. ప్రసవం తరువాత నడుము బలహీనం అవడం సహజం. గర్భం, ప్రసవం రెండింటి వల్ల నడుములో ఉండే ఎముకలు, కండరాల మీద చాలా ఎక్కువ ఒత్తిడి జరిగి బాగా బలహీనంగా ఉంటాయి. డెలివరీ తరువాత పోషణాహారం మీద వ్రద్ధ తగి పోతూంటుంది. అందువల్ల కూడా శరీరం బలహీనంగా ఉం టుంది. ప్రసవించిన 8-12 వారాల తరువాత నుండి నడుము బలపడటానికి వ్యాయామం చేయాలి. దాక్షరు సలహా తరువాత వ్యాయామం మొదలుపెట్టాలి. శలభాసనం, సేతుబంధాసనం, పవనముక్తాసనం వంటి ఆసనాలను నిత్యం సాధన చేయాలి. పాలు, పత్సు ప్రశ్నగా తీసుకోండి. కాల్చియం మాత్రలు కూడా కొంత కాలం వరకు తీసుకోవాలి. నిత్యం ధన్యంతరి తైలంతో నడుముకి మర్దన చేయాలి. అరగంట తరువాత వేడినీటి స్నానం చేయాలి. ఈ తైలం వలన వాతదోషాలు అదుపులోకి వచ్చి నడుము బలపడుతుంది.

ఒక తళ్లి, అనంతపురం

ప్ర. మా అమ్మాయి వయస్సు ఇప్పుడు 16 సంవత్సరాలు. బరువు 95 కిలోలు ఉంది. తనకి 11 సంవత్సరాల వయస్సు ఉన్నప్పటి సుండి బరువు పెరగడం మొదలైంది. మా ఇంట్లో ఎవరూ ఇలా ఎక్కువ బరువు లేదు. అమ్మాయికి బరువు తగ్గించడం ఎలాగో తెలియడం లేదు. రకరకాల ప్రకటనల్లో బరువు తగ్గిం చడం గురించి చదివి తనకి చేయించుకుంటుంది. ఏది మంచి దో తెలియక ఏది మొదలుపెట్టలేదు. దయచేసి సలహా ఇవ్వ గలరు.

జ. మీ ఉత్తరం ప్రకారం వంశపొరంపర్యంగా స్థోల్యం లేదన్నది అర్థం అయ్యింది. క్రైరాయిడ్ హోర్మోన్ పరీక్ష చేయించండి. TSH అనే హోర్మోన్ ఎక్కువైనా బరువు పెరుగుతుంది. ఒకసారి స్క్వోనింగ్ చేయించాలి. అండాశయాలలో సిస్ట్యులు ఏర్పడ్డాయేమో చూడండి. PCOD సమస్య ఉన్నా బరువు పెరగవచ్చు. పిల్లలు ఈ రోజుల్లో బరువు పెరిగిపోవడానికి ఉన్న మరో కారణం జీవన శైలి. చిన్నతనం నుండే ఉదయం 7 గంటల నుండి రాత్రి 7 గంటల వరకు సూక్ష్మల్లో బెంచీల మీద కూర్చోవడమే సరిపోతుంది. శరీరానికి వ్యాయామం, ఆటలు లేవు. ర్యాంకుల ట్రిమలో జీవితాలు మొదలవుతున్నాయి. శరీరంలో మొటబాలిక్ రోల్ తగ్గిపోతుంది. ఆహారంలో కూడా పత్సు, కూరగాయలు వంటివి కాక, కోలాలు, చిప్సు, పిస్తాలు, పిజ్జాలు చోటు చేసు కుంటున్నాయి. ఇలా ఎన్నో రకాల అంశాలు కలసి పిల్లల్లో బరువు పెరిగే సమస్య సాధారణం అయిపోయింది. అయితే మీ పాప బరువు బాగా ఎక్కువగా ఉంది. ముందు పరీక్షలు చేయించండి. అన్నో నార్కుల్గా ఉంటే ఆహారం, విహారం, ఔషధం మూడూ దీక్కగా, వ్రద్ధగా కనీసం సంవత్సరం పాటు పాటించాలి. రకరకాల ఆధునిక పద్ధతుల్లో బరువు తగ్గించే ప్రకటనలు ఉన్నా వాటికి కూడా ఆహార నియమాలు అవసరమే. లేకుంటే మొదల్లో కొంత బరువు తగ్గినట్లున్న మళ్ళీ పెరుగు తుంది. ఆహారంలో పచ్చికూరలు, పత్సు పెంచండి. 10-12 గ్లూసులు మంచినీళ్ళను తాగాలి. తీపి, పెరుగు, అరటిపత్సు, వేపుడులు, జిర్క ఆహారాలు పూర్తిగా మానేయాలి. రోజుా ఒక చెంచాడు అవిసె గింజలు నమలాలి. ఉదయం ఒక చెంచాడు మెంతులు మళ్ళిగతో తాగాలి. కనీసం గంటకి తక్కువ కాకుండా వ్యాయామం చేయాలి. ప్రతి గంటకీ 5 నిమిషాలైనా కదులుతూ ఉండాలి. రాత్రిపూట 7 గంటలకి ఆహారం తీసుకోవడం అయిపోవాలి. రాత్రులు 2-3 పుల్మలు, వాటితో పచ్చికూరలు మాత్రమే ఇవ్వండి. వీటితో పాటుగా సవక గుగ్గలు మాత్రలు రెండేసి చొప్పున మూడు పూటలా ఇవ్వండి.

బరువు పెరిగినప్పుడు బద్ధకం బాగా ఎక్కువవుతుంది. ఆ బద్ధకం నెమ్ముదిగా తగ్గించే ప్రయత్నం జరగాలి. బరువు గురించి పదే పదే తనమీద అరవడం, కేకలు పెట్టడం చేయువద్దు. బరువు పెరిగిపోవాలని ఎవరూ కోరుకోరు. ఎస్టోన్స్ అంశాలు కలిపి ఈ సమస్య వస్తుంది. వ్యాయామమే లేకుండా గంటలు తరబడి సూక్ష్మలో కూర్చోబెట్టి కోచింగ్ సూక్ష్మలో చేర్పించిన మీరు కూడా ఈ సమస్యకు కారకులే కావచ్చ. ముందుగా కుటుంబంలో అందరూ కలిసి పరిష్కారం కోసం పనిచేయండి.

రమేష్, జిగిత్యాల.

ప్ర. నాకు నెల రోజుల క్రితం జ్వరం వచ్చింది. టైఫాయిడ్ అని తేలింది. దాదాపు పది రోజులకి జ్వరం తగ్గింది. యాంటీ బయాటిక్స్ వాడాను. జ్వరం తగ్గి ఇరవై రోజులు దాచినా ఇంకా చాలా నీరసంగా ఉంటోంది. ఆఫీసులో పని చేయలేక పోతు న్నాను. మళ్ళీ మునుపటిలా నేను పని చేసుకోలిగేలా మందులు సూచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

జ. టైఫాయిడ్ జ్వరం జీర్ణమండలాన్ని బలహీనపరుస్తుంది. ఈ ఇన్ఫెక్షన్ ప్రధానంగా జీర్ణ మండలానికి వస్తుంది. అటు వ్యాధి, ఇటు మందులూ రెండూ కలిసి మీ బలహీనతకి కారణం అవుతాయి. కొంతమందిలో ఈ సమయంలో కామెర్లు కూడా కలిసి ఉంటుంది. మీకు కామెర్లు ఉన్నదీ, లేనిదీ చూశారో లేదో తెలియలేదు. ఒక్కసారి రక్త పరీక్ష మూత్ర పరీక్ష చేయించుకోంది. స్వర్ణమాలిని వసంతరసం మాత్రలు పూటకి ఒకటి చొప్పున రెండుపూటలూ ఒక నెలరోజులు వాడండి. ఇందులో కొంచెం బంగారం కలవడం వలన కొంచెం ఖరీదుగా ఉంటాయి. అది ఆర్థికంగా ఇబ్బంది అయితే లఘుమాలినీ వసంతరసం మాత్రలు వాడండి. అమృతారిష్టం, ద్రాక్షారిష్టం రెండూ ఒకొక్కటి 10 మి.లీ. చొప్పున సమానంగా నీరు కలిపి - మాత్రలకి అను పానంగా తాగండి. రోజూ పక్కు, పాలు తప్పనిసరిగా తీసుకోండి. 3-4 ఎందు ఖర్జురాలు నీళ్ళలో నానబెట్టుకొని రోజూ తినండి. రోజూ పక్కు, పాలు తప్పనిసరిగా తీసుకోండి. 7-8 గంటలు నిద్రపోండి. మళ్ళీ శక్తి పుంజుకుంటుంది.

ఒక తండ్రి, నాగపూర్

ప్ర. మా అమ్మాయి వయస్సు 25 సంాలు. తనకి పది సంపత్తురాల వయస్సులో పైపోటైరాయిడిజం ఉందని నిర్దారిం చారు. అప్పటి నుండి మందులు వాడుతున్నాము. అమ్మాయిలో ఎదుగుదల ఆలస్యం అయ్యింది. కానీ బాగానే ఉంది. కాపోతే మనిషి బాగా మందకొడిగా ఉంటుంది. బధ్యకంగా ఉంటుంది. ఏదయినా చెప్పినా వెంటనే విని, జవాబిష్టదు. పెళ్ళి చేయడం ఎలాగో అర్థం కావడం లేదు. అయిర్చేదంలో ఏదైనా పరిష్కారం దౌరుకుతుందంటారా? తెలియజేయగలరు.

జ. అమ్మాయికి పుట్టుకతోనే కొంత ఛైరాయిడ్ సమస్య ఉండి ఉండవచ్చు. మీ శ్రీమతికి ఈ సమస్య గర్భిణిగా ఉన్నప్పుడే ఉంటే అమ్మాయికి వచ్చే అవకాశం, ఆమె ఎదుగుదలపై దాని ప్రభావం ఉండే అవకాశం కూడా ఉంది. లేదా తనకి చిన్నతనం లోనే మొదలైతే అది నిర్ధారణ కావడానికి ఆలస్యం అయ్యి, ఆమె మొదడు ఎదుగుదల దెబ్బతిని ఉండవచ్చు. వీటికి తోడు మీరు ఉత్తరంలో రాసిన వివరాలతో తనని మీరు ఎక్కడికీ పంపకుండా భయంతో ఇంట్లోనే ఉండవడం వలన తనలో ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగి ఉండకపోవచ్చు. ఏది ఏమైనా మీరు తనకి వాడుతున్న మందుల తో పాటుగా కాంచనార గుగ్గలు రెండు మాత్రలు రెండు పూటలూ సారస్వతారిష్టం, దశమూలారిష్టం- చెరో 10 మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి అనుపానంగా ఇవ్వండి. దీనితో పాటుగా తను ఒంటరిగా పనులు చేసుకునేదుకు, ధైర్యానికి ఏదైనా విద్య నేర్చే ప్రయత్నం చేయండి.

కొంతకాలం విడిగా ఎక్కడయినా నమ్మకంగా మంచిదయిన హస్టల్లో ఉంచండి. లేకపోతే రోజూ వెళ్ళి వచ్చే ఏర్పాటు చేయండి. ఆరు నెలలు ఇటువంటి ప్రయత్నాలు కూడా చేస్తూ మందులు వాడండి. మార్పు ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి.

శ్రీనివాస్, 48 సంాలు, చీరాల

ప్ర. నాకు గాల్ఫ్లోడర్ స్టోన్ ఉన్నాయని ఆపరేషన్ చేసి గాల్ఫ్లోడర్ తీసేశారు. అప్పట్టుంచి నాకు కడుపులో మంట దారుణంగా ఉంటోంది. మందులు తెలుపగలరు.

జ. ఆపరేషన్కి మీ సమస్యకీ సంబంధం ఉన్నదీ లేనిదీ కచ్చితంగా చెప్పలేదు. మీరు రోజూ కామదుఘారస మాత్రలు రెండు పూటలూ రెండేసి భోజనానికి 10 నిాలు మందు తీసుకోండి. జీలకర్ కషాయం, బెల్లం కలుపుకుని రోజూ రెండుసార్లు తాగండి. ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి.

శ్రీజ, 17 సంాలు , నెల్లూరు

ప్ర. గత 2-3 సంవత్సరాలుగా నాకు బియ్యం తినడం ఒక అలవాటుగా మారిపోయింది. కాలేజీకి, బయటికి వెళ్ళినప్పుడు ఘరవాలేదు. ఇంటికి రాగానే బియ్యం నమలకుండా ఉండలేక పోతున్నాను. అమ్మగారు అలా తింటే ఆరోగ్యం పాడవు తుంది అంటున్నారు. ఈ అలవాటు వలన నిజంగా ఆరోగ్యం పాడవు తుందా?

జ. సామాన్యంగా జీర్ణమండలానికి ఒక రకమయిన జీర్ణశక్తి ఉంటుంది. దానికి కొన్ని పరిమితులు ఉంటాయి. వులులూ, సింహోలూ, కుక్కలూ, పిల్లలూ - వంట వండుకోవు. పచ్చి మాంసాన్ని ఆరగిస్తాయి. ప్రకృతి వాటికి అరిగించుకునే శక్తిని కూడా ఇచ్చింది. ఆదిమానవుడు వండుకోకుండా, జీర్ణించుకో గలిగిన ఆపోరంతో ప్రారంభించాడు.

నెమ్ముదిగా ఆపోరాన్ని వండి తినడం ప్రారంభమయ్యాంది. సామాన్యంగా వళ్ళు, కొన్ని రకాల కాయగూరలు, జీడివప్పు, బాదంకాయ వంటి డ్రైఫ్టుట్స్ మాత్రమే పచ్చిగా తిన్నా అరిగించు కునే శక్తి ఉంటుంది. బియ్యం ఆ కోపలోకి రావు. బియ్యంపైన ఉండే పొర మన పొట్టలో అరగదు. ఆ పొర అన్నంగా ఉడికిన ప్పుడు పోయి జీర్ణం కావడానికి మార్గం ఏర్పడుతుంది. అలాగే పచ్చి బియ్యం మీద శరీరానికి హసి కలిగించే బ్యాక్టీరియా ఉంటుంది. అలాగే పచ్చి బియ్యంలో లాక్షిన్ అనే పదార్థం ఉంటుంది. దీర్ఘకాలం ఈ అలవాటు కొనసాగితే అది పెద్ద ప్రేగుకి అనారోగ్యం కలిగిస్తుంది.

శరీరానికి ఏమాత్రం ప్రయోజనం కలిగించక పోగా హసి చేసే ఈ అలవాటు ఒక వ్యసనంలా మారుతుంది కొందరికి ఈ వ్యసనం వలన కలిగే అనారోగ్యం తెలుసుకొని, మనసులో ఈ అలవాటు వదులుకుంటాను అని ధృథంగా అనుకోవాలి. అలాగే బియ్యం ఉన్న చోటే, జీలకర కానీ, సోంపుగానీ, తులసి ఆకులు కానీ ఉంచుకుని బియ్యం తినాలనే కోరిక కలగగానే వీటిని నోట్లో పెట్టుకుని నమలండి. అశ్వగంధ, బ్రాహ్మణ చూర్చాలు(ప్రగ్రా) కొంచెం - నెయ్యి, పటిక బెల్లం కలిపి - రెండుపూటలా రెండు నెలలపాటు తీసుకోండి. ఈ సూచనలతో అలవాటు మానుకొని, ఆరోగ్యంగా ఉండండి.

వాణిశ్రీ, 52 సంాలు, శ్రీశైలం

ప్ర. నాకు 6 నెలల క్రితం ఆసన భాగానికి పైన బాగా నొప్పి పచ్చింది. డాక్టర్ పరీక్ష చేసి, perineal abscess అని చెప్పి కట్ చేయాలన్నారు. ఈ లోపు అది పగిలి, చీము వచ్చేసింది. అయితే అది ఇప్పటికే కొంచెం తడిగా ఉంటుంది. ఆ రంధ్రం పుర్తిగా మూసుకోలేదేవో అనుకుంటున్నాను. ఆపరేషన్కి వెళ్ళడం ఇష్టం లేదు. నొప్పి బాధిస్తోంది. ఆయుర్వేదంలో మందులుంటే చెప్పగలరు.

జ. మలద్వారానికి దగ్గర్లో ఏర్పడే గడ్డలు తగ్గడానికి సమయం పడుతుంది. ఆ ప్రదేశంలో బ్యాక్టీరియల్ ఇన్వెక్షన్ వలన కానీ, అదుపులో లేని మధుమేహం వలన కానీ, టీబీ వలన కానీ ఇటువంటి సమస్య వచ్చే అవకాశం ఉంది. సామాన్యంగా ఆధు నిక పద్ధతిలో ఈ గడ్డలకి చిన్న కోత పెట్టి చీము బయటకు తీస్తారు. తీసిన తరువాత కూడా అక్కడిగాయం మానడానికి సమయం పడుతుంది. మీకు కోత అవసరం కాలేదు. కానీ అక్కడి పుండు మానాలి. మీరు త్రిఫలాగుగ్గలు మాత్రలు రెండు పూటలా రెండేసి, మహామంజిష్ఠాది కపాయానికి సమానంగా నీరు కలిపి భోజనం చేసిన తరువాత కనీసం రెండు మూడు నెలలు పాటు తీసుకోవాలి. జాత్యాదిఘృతంలో ముంచిన, శుభ్ర మైన తెల్లని బట్టని ఆ పుండు భాగం మీద పెట్టుకుని పడుకోండి. ఒక టబ్బులో వెచ్చటి నీరు పోసి, అందులో త్రిఫలా కపాయం కలిపి నిత్యం 10 నిమిషాలు అందులో కూర్చోండి.

మలబద్ధం లేకుండా చూసుకోండి. కారం, మసాలాలు మానుకోవాలి.

పద్మజ , 30 సం॥, కోదాడ.

ప్ర॥ నాకు 2 సంాల పాప ఉంది. వెంటనే పిల్లలు వద్దని ‘కాపర్ టి’ వేయించుకున్నాను. అది ఉండగానే గర్భం వచ్చింది! రెండునెలలు. అయితే ఇదే సమయంలో మూత్రంలో బాగా ఇనైక్స్ న్న వచ్చింది. బిడ్డకి మంచిదికాదని అబార్డ్ న్న చేశారు. యూరిన్ ఇనైక్స్ న్న తగ్గడానికి బాగా సమయం పడుతుందం టున్నారు. నాకు ఇనైక్స్ న్న తగ్గడానికి, మళ్ళీ గర్భాశయం ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి మంచి మందులు సూచించగలరు.

జ॥ జీరకారిష్టం, దశమూలారిష్టం - చెరో 15 మి.లీ. చొప్పున తీసుకుని సమానంగా నీరు కలిపి, భోజనానికి ముందు తీసుకోండి. నెల రోజులు వాడండి. చంద్రప్రభావటి మాత్రలు, ఉశీరాసవం ఆహారం తరువాత తీసుకోండి. మాత్రలు మూడు పూటలా ఒకొక్కటి వేసుకొని, అనుపానంగా ఉశీరాసవం 20 మి.లీ. మందుకు సమానంగా నీరు చేర్చి తాగండి. 15 రోజుల తరవాత ఇంక ఇనైక్స్ న్న లక్షణాలు కనబడుతుంటే మరో 15రోజులు వాడండి. గోరు వెచ్చటి నీరు ఎక్కువగా తాగండి. మరో ఆరునెలల వరకూ గర్భధారణ జరగకపోతే మంచిది. అందు కోసం ఆరోగ్యానికి హని చెయ్యాలి మార్గాలు పాటించండి. స్ట్రైలలో మూత్రంలో ఇనైక్స్ న్న వచ్చినప్పుడు అంత తొందరగా పూర్తిగా తగ్గిపోవు. అందుకని శైఘ్రధాలు పూర్తిగా వాడండి.

రేవతి, 45 సం॥ మైసూరు.

ప్ర॥ నాకు కీళ్ళనొప్పులు అని మిమ్మల్ని కలిశాను. ఆరు నెలలుగా ఒకే మందులు వాడుతున్నాను. నొప్పులున్నట్లుగా అని పించడం లేదు. బాగానే ఉన్నాను. అంతకు మునుపు ఎప్పుడూ నొప్పులు తెలిసేవి. ఉద్యోగానికి వెళ్తున్నాను. అయితే నేను రక్త పరీక్ష చేయించుకున్నాను. అందులో ESR క్రితంసారి 35mm ఉండేది కాని ఇప్పుడు 39mm వచ్చింది. అదే ఇప్పుడు నాకు ఈ సమస్య తగ్గుతుందంటారా? నాకు ఉద్యోగం చాలా అవసరం.

జ॥ అరు నెలలుగా మీకు నొప్పులు లేకుండా ఆఫీసుకి వెళ్తున్నారంటే, అదే మంచి సూచన. మీ సమస్య తగ్గుతోందని అర్థం. ఇంక �ESR 35 mmకి 39 mm కీ ఏమీ తేడా లేదు. పెరిగినట్లు కాదు - పరీక్ష చేసేముందు రకరకాల కారణాల వలన కాస్త అటూ ఇటూ అవుతూంటుంది. ఆ Xeding 50-60 పెరిగి ఉంటే బాధపడాలి. ప్రస్తుతం మీరు వాడుతున్న మందుల్లో కొంచెం మార్పులు చేస్తున్నాను.

అమృతాదిగుగ్గలు రెండు పూటలు రెండేసి వేసుకోండి. త్రిఫలకషాయం 30 మి.లీ. పరిమాణంలో రెండుపూటలా తాగండి. పునర్వాసవం 20మి.లీ. కి సమానంగా నీరుకలిపి మాత్రలకి అనుపానంగా వాడండి. రెండు నెలల తరవాత అన్ని మందులూ ఆపేసి గమనించండి. మనిషి ఆరోగ్యానికి, మానసిక స్థితికి చాలా సంబంధం ఉంది. మనసులో అనవసర సందేహాలు, భయాలూ పెట్టుకుంటే తగ్గటం కష్టం. మంచి ఆలోచనలు తెచ్చు కుంటే త్వరగా తగ్గుతుంది. మీకు ఎటువంటి భయం, సందేహాలు ఆక్కర్చేదు.

సోమయాజులు, 65 సం॥లు, మాచర్ల

ప్ర॥ ఉదయం లేవగానే అడుగులు పడడం లేదు. కొంతసేపు కూర్చున్నాక లేచినా కూడా కాళ్ళు సాగడం లేదు. మందులు సూచించగలరు. కీళ్ళు బిగబట్టడానికి కారణం ఏమిటంటారు?

జ॥ కీళ్ళు అరిగే Osteo arthiritis కీళ్లరబలూ క్యాప్స్యూల్స్ మూడుపూటలూ ఒకొక్కటి చొప్పునా వేసుకోండి. బలారిష్టం, మహోరాస్యాది కషాయం - ఒక్కక్కటి 15మి.మీ చొప్పున తీసుకుని, సమానంగా నీరు కలుపుకొని త్రాగండి.

కీళ్ళకి - కీళ్లరబల తైలం బాగా రాసి, అరగంట తరవాత వేడి నీటి కాపడం పెట్టండి. మోకాళ్ళకి వ్యాయామం చెయ్యండి. సుమారు ఆరు నెలలపాటు ఇప్పున్న వాడండి. మలబద్ధం లేకుండా జాగ్రత్తపడండి.

◆ ప్రపాతి, 17 సంాలు, అదిలాబాద్

ప్ర: నాకు 3-4 సంవత్సరాల వయసు ఉన్నప్పటి నుండి తలలో చుండ్రు ఉంది. తలంటు పోసుకుంటే ఒకరోజు బావుంటుంది. మళ్ళీ పొట్టులూ వస్తుంది. అలాగే సుదుటి మీదా, వీపుమీదా మొటిమలలాంటి పొక్కులు ఏర్పడ్డాయి. ఇటీవల ఒక బ్యాటీట్రీట్మెంట్ సెంటర్కి వెళ్ళాను. వాళ్ళు నాకు సోరి యాసిన ఉండనీ, అది పెరగకుండా లేజర్ ట్రైట్మెంట్ చేస్తామనీ చెప్పారు. నాకు చాలా భయంగా ఉంది, సోరియాసిన తగ్గదేమో నని. దయచేసి నాకు మంచి వైద్యం చేయగలరు.

జి: నువ్వు రాసిన వివరాలను బట్టి చూస్తే, నీ సమస్య సోరియాసిన అయ్యే అవకాశం లేదు బాఱు. ఇది చుండ్రు మాత్రమే. అందుకే నీకు ముఖం మీదా, వీపు మీదా పొక్కులు కూడా వచ్చాయి. సోరియాసిన మాట మర్చిపో. బ్యాటీసెంటర్ల లో అందరూ - వైద్య పరిజ్ఞానం ఉన్నవారు కాదు. ఏదో కొన్ని ముక్కులు నేర్చుకొని అనపసరంగా బెదరగొట్టి, వారి దగ్గర ఉన్న మందులనమ్మి వ్యాపారం చేసేవారే ఎక్కువ. నువ్వు అరోగ్యవర్ధినీ వటి మాత్రలు - రెండు పూటలూ రెండేసి చొప్పున, 20 మి.గ్రా. ఖదిరారిష్టానికి సమంగా నీరు కలిపి అనుపానంతో భోజనం తరువాత తీసుకో-ఇలా కనీసం 3 నెలలు వాడు. తలకి దూర్మాది తైలం కానీ, నాల్పుమరాది తైలం కానీ బాగా మసాజ్ చేసుకుని 1-2 గంటల తరువాత తలస్నానం చెయ్యి. తలస్నానానికి - కుంకుడుకాయ రసంలో వేపాకు ముద్ద, మెంతిపొడి, ఉసిరిపొడి కలిపి ఆ మిశ్రమాన్ని వాడు. ఈ సమస్య గురించి బెంగ వదిలేయి.

◆ ఒక తల్లి, శీహరి కోట.

ప్ర: మా అమ్మాయికి 13 సంాలు. 11వ ఏట రజస్వల అయ్యింది. ఇప్పుడు నెలకి కావడం లేదు, అలస్యం అవుతోంది. అయినప్పుడు ఎక్కువగా ఉంటుంది. స్వాల్యుకి వెళ్ళులేకపోతోంది. హర్షోను మాత్రలు వాడమంటున్నారు. నేను ఆయుర్వేదంలో ప్రయత్నించాలని అనుకుంటున్నాను. తనకి ఈ సమస్య తగ్గే అవకాశం ఉంటుందా?

జి: రజస్వల అయిన మొదటి 2-3 సంాల వరకూ హోర్స్‌నలో బాలెన్స్ లేక కొంతమందిలో ఇటువంటి సమస్యలు వస్తూంటాయి. అశోకారిష్టం 15మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి ఉదయం, రాత్రి భోజనం తరువాత, సుమారు ఆరు నెలలపాటు ఇప్పండి. అహరంలో కారం, మసాలా తగ్గించండి. తీపి, కమ్మబి రుచులు ఎక్కువగా పెట్టండి. ముఖ్యంగా నెలసరి సమయంలో - తీపి మాత్రమే పెట్టండి. ఆ సమయంలో కొత్తమీర రసం 30. మి.లీ. చొప్పున రెండు పూటలూ ఇప్పండి. స్రావం అదుపులో ఉంటుంది. నెమ్ముదిగా సమస్య తగ్గుతుంది.

◆ కుష్ణ గుప్తా, 5 సంాలు, హైదరాబాదు.

ప్ర. మా బాబు కుష్ణకి -టాన్సిలైటిన్ సమస్య ఉంది. గొంతులో టాన్సిల్స్ బాగా వాచుతాయి. టాన్సిల్స్ మీద తెల్లటి పాచెన్ కూడా ఏర్పడతాయి. జ్వరం 103° వరకూ వెళ్తంది. ప్రతిసారీ యాంటి బయాటిక్ కోర్సు వాడతాము. ఇటీవల మీ దగ్గర మందులు వాడాక రెండు నెలలపాటు ఈ సమస్య రాలేదు. ఇప్పుడు మళ్ళీ టాన్సిల్స్ వాచి జ్వరం వచ్చింది. మళ్ళీ యాంటిబయాటిక్ వాడ మంటారా? మరి వాటితో పాటుగా ఆయుర్వేదం మందులు కొనసాగించమంటారా? ఆపమంటారా?

జి. రెండు నెలలపాటు సమస్య రాలేదంటే, సమస్య తీవ్రత తగ్గుతున్నట్టే. మళ్ళీ ఇప్పుడు 103°కి - జ్వరంతో, గొంతువాపు ఉండంటే ఒక కోర్సు యాంటిబయాటిక్ వాడడం మంచిది. శీతాంశరసం తప్ప మిగిలిన ఆయుర్వేద జౌఘాలు కొనసాగిం చండి. అల్లోపతీ మందులకీ, ఆయుర్వేద జౌఘాలకీ మధ్య ఒక గంట సమయం ఉండాలి. త్రిఫల కప్పాయంతో పుక్కిలించ మనండి. ఆయుర్వేదం మందులన్ని మరో రెండు నెలలు కొన సాగించండి. రోగినిరోధకశక్తి పెరిగి, పదేపదే టాన్సిలైటిన్ వచ్చే సమస్య తగ్గుతుంది. తియ్యటి పదార్థాలు, పాయసాలు, చాక్లెట్లు, కేకులు, చల్లటి పాసీయాలు తగ్గించండి. గోరువెచ్చుటి నీళ్ళు తాగే అలవాటు చెయ్యండి.

◆ రామకృష్ణ, 45సం॥గద్వాల్.

ప్ర: నాకు గత 2-3 సంవత్సరాలుగా కాలిమడమల దగ్గర, బొటన వేళ్ళ దగ్గర బాగా వాపులు వస్తున్నాయి. రక్తంలో యూరికయాసిడ్ ఎక్కువగా ఉంది. ఒక్కంతా నొప్పులుగా ఉంటుంది. అల్లోపతి మందు నిత్యం వాడుతున్నాను. ఆయు రైదంలో పరిష్కారం ఉంటే చెప్పండి.

జి. మీరు గౌట్ సమస్యతో బాధపడుతున్నారు కదా. మూత్ర పిండాలు సరిగ్గా పనిచెయ్యక పోయినా లేదా శరీరంలో యూరిక యాసిడ్ ఎక్కువగా ఉత్పత్తి అవుతున్న ఈ సమస్య వస్తుంది.

త్రైయుడు సమస్య ఏదయినా ఉందేమో పరీక్ష చేయించు కున్నారా? లేకపోతే అదికూడా చేయించుకోంది.

ఆపారంలో ద్రవపదార్థాలు ఎక్కువగా వాడాలి. మాంసా హోరం, మధ్యపాసం, ధూమపాసం, కాఫీ, టీలు ఈ సమస్యని తగ్గినివ్వతు. అందువల్ల వీటిని విడిచిపెట్టాలి. మినుములు, బరానీలు మానెయ్యాలి. పక్కు, ఆకుకూరలు నిత్యం తీసుకోవాలి. ఈ బోషధాలు, పథ్యలు దీర్ఘకాలం అవసరం. రెండు నెలల తరవాత ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి.

◆ పెద్దాపురం, ఒక తండ్రి

ప్ర: మా అమ్మాయి వయసు 20 సం॥లు. మనిషి కాస్త మం దంగా ఉంటుంది. మనం అడిగింది అర్థం చేసుకున్న తను పూర్తిగా జవాబు చెప్పలేదు. రెండు మూడు మాటల వాక్యాలే చెపుతుంది. పని మాత్రం అంతా చేస్తుంది. మా ఇళ్ళల్లో ఆడ పిల్లల్ని బయటికి పంపకూడదు. అందువల్ల బయట త్రైనింగ్ ఇప్పించడం వీలుకాదు. ఏమయినా మందులే చెప్పండి.

జి: ఇది నాలుక సమస్యకాదు. మెదడు సమస్య కదా. దానికి కేవలం మందులు సరిపోవు. మందులతో పాటుగా - తనకి మాట్లాడడానికి ప్రేరణ, ఉత్సాహం కలిగించే వాతావరణం అవ సరం. మీ ఊళ్ళే కుదరకపోతే వేరే నగరాలలో నయినా, తన వయసు అమ్మాయిలతో ఏదయినా కళ, విద్య నేర్చుకునేందుకు పంపితే మెరుగవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పూగీ రసాయనం లేప్యం చెంచాడు చొప్పున పాలు అనుపాసంగా రెండు పూటలూ ఇవ్వండి. బ్రాహ్మణీ ఆకు, శంఖపుష్టి ఆకు, అశ్వగంధ, వసకొమ్ము - ఈ నాలుగు చూర్చాలనీ సమానంగా తీసుకుని కలిపి ఉంచి, రెండుపూటలూ 5 గ్రా. చూర్చంలో పటికబెల్లం, నెయ్య కలిపి ఇవ్వండి. బోషధాలు సంవత్సరం పాటు వాడుతూ, అమ్మాయిని ఏదయినా క్లాసులకి పంపి, తరువాత ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి.

◆ రాజేశ్వరి, శ్రీకాకుళం.

ప్ర. మా బాబు వయస్సు 12 సం॥లు. ఎత్తు 5 అడుగులకంటే తక్కువగా ఉంది. నేను 5 అడుగులు ఉంటాను. మా వారు 5.3" ఉంటారు. మా బాబు కూడా మాలాగానే పొట్టిగా ఉంటా డా? అసలు ఎత్తు పెరగడానికి మందులు ఉంటాయా? ఎవర్ని సంప్రదించినా ఏవోవో ఇస్తున్నారు. చాలా ఖర్చు అపుతోంది కానీ ప్రయోజనం లేదు. మీమీద సమ్మకంతో (మీరు టి.వి.లో చెప్పే విధానం చూశాం) రాస్తున్నాను. నిజంగా పనిచేసేవి ఏమియినా ఉంటే తెలియజేయండి.

జి: ప్రజల అవసరాల మీద, బిలహీనతల మీద రకరకాల వ్యాపారాలు జరుగుతున్నాయి. ఇదే నన్నెవరయినా మోసగిస్తే ఎలా ఉంటుంది అనే ఆలోచన ఉంటే ఇటువంటివి జరగవు. ఇక, పొదుగు మొదట జీవ్స్ మీద, తరువాత ఆపారం, విపోరం, మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రోటీన్సు ఎక్కువగా ఉండే పవ్పులు, బాదం, మాంసాపోరులయితే గుడ్డ, మాంసం వంటివి తీన మనండి. ఒక్కు సాగే వ్యాయామాలు, సూర్యసమస్యారాలు (రోజు కనీసం 20 సూర్యసమస్యారాలు) చేయాలి. అలాగే అశ్వగంధ, బల, యష్టిమధు చూర్చాలు సమానంగా తీసుకుని కలిపి ఉంచుకుని -రోజు రెండుపూటలూ చెంచాడు చూర్చం చొప్పున పటికబెల్లం చూర్చం కలిపి - ఇవ్వండి. ఇవి అన్నీ కూడా సంవత్సరం కంటే ఎక్కు కాలం అనుసరించాలి. నెలా రెండు నెలలు వాడితే ఏమి ప్రయోజనం ఉండదు. అనవసరంగా ప్రకటనలు చూసి మోసపోకండి. బాబు వయసు ఇంకా12 సం॥లే కనుక ఎదిగే అవకాశం ఎక్కువ. 18 సం॥ దాటాక అవకాశం తగ్గిపోతుంది. నిజాయితీగా నిజం చెబితే నమ్మేవారు కొందరే. ఏదో ఎండమావుల్లాంటి ప్రకటనలు చూసి 25 సం॥ల వారు కూడా ప్రయత్నాలు చేసి, ఆర్థికంగా, ఆరోగ్య పరంగా నష్టపోతున్నారు.

ఒక తల్లి, నిజమాబాద్.

ప్ర. మా బాబు వయసు 11 సంవత్సరాలు. మా బాబు స్పష్టంగా మాటల్లాడలేకపోతున్నాడు. కొన్ని అక్షరాలు పలకలేదు. ముఖం బిగపడతాడు. మీరు టి.వి.లో చెప్పినది విన్నాను. సంగీతం నేర్చుతున్నాము. సంగీతం పాడుతున్న సమయంలో - ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా పాడుతాడు. మాటల్లాడేటప్పుడు ముఖ్యంగా ‘అ’తో, ‘ల’తో మొదలయిన పదాలు పలకడానికి చాలా కష్టపడతాడు. దీన్ని నత్తి అంటారా? మా పెద్ద బాబుకి ఎటువంటి సమస్య లేదు. ఈ బాబుకి ఈ సమస్య తగ్గించడానికి ఆధునిక వైద్యుల్ని సంప్రదించాము. విటమిన్లు, Serta అనే మందు వాడమని ఇచ్చారు. దానితో muscles relax అపుతాయి అన్నారు. ఈ మందుల వలన ఏమయినా side effects ఉంటాయేమా తెలియదు. ఆయ్యేదంలో మంచి మందులను సూచించగలరని ఆశిస్తున్నాను.

జ॥ మీరు వివరంగా రాసిన లక్షణాల ప్రకారం ఇది నత్తే. ఆయ్యేదంలో “మిన్నినీ వాతం” అంటారు. జౌపథాలతో పాటు విహోరానికి సంబంధించిన సూచనలు కూడా పాటించడం అవ సరం. వసకొమ్ము చూర్చాన్ని పాపుచెంచాడు పరిమాణంలో తీసు కుని, తేనె కలిపి, రెండు పూటలూ నాకించండి. తరువాత ఒక్కో చెంచాడు సారస్వతారిష్టం, దశమూలారిష్టం, సమానంగా నీరు కలిపి తాగించండి. బాలాశ్వగుంధ తైలాన్ని గోరువెచ్చగా చేసి, 3-4 చెంచాలు తైలాన్ని నోట్లో పోసుకుని 5 నిఱల పాటు పుక్కిల్ని పట్టాలి. అదే తైలాన్ని రోజుం దవడలకి మసాజ్ చేసి అరగంట తరవాత వేడినీటితో స్నానం చేయమనండి.

సింహసనం, రుటాముద్ర, బ్రహ్మముద్ర, మత్స్యసనం, భుజం గాసనం రోజూ సాధన చేయమనండి. రకరకాల ప్రాణా యామాలు నేర్చుకుని సాధన చేయాలి. సంగీత సాధన బాగా ఉపయోగపడుతుంది. Serta వలన side effects ఉంటాయి. దాన్ని ఆపేయండి. ఈ సూచనలన్నీ శ్రద్ధగా ఆరు నెలల పాటు పాటించి చూడండి. తప్పకుండా ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

విజయలక్ష్మి, 56 సంాలు ఆగిరిపల్లి.

ప్ర. నాకు కాలి మడమ మీద దాదాపు రెండు అంగుళాల వెడల్చున పుండు అయ్యింది. 3-4 నెలలు దాటింది. తగ్గడం లేదు. మధుమేహం ఉంది. కొంతకాలం అదుపులో లేదు. కానీ ఇప్పుడు బాగానే కంట్రోలర్లో ఉంది. పాదం, కాలు కొంత వరకు రంగు మారింది, దురద ఉంటుంది. ఈ పుండు మానకపోతే కాలు తీసేస్తారేమోనని భయంగా ఉంది. ఆయ్యేదం మందులతో తగ్గుతుందంటారా?

జ. కాళ్ళల్లో రక్కనాళాలు బలహీనపడి, రక్త ప్రసారం సక్రమంగా జరగక - కాళ్ళమీద పుళ్ళు ఏర్పడుతుంటాయి. ఇవి తర్వగా మానవు. ముఖ్యంగా మధుమేహ వ్యాధిభాధితులకి మరీ ఎక్కువ సమయం పడుతుంది. పీటిని తగ్గించుకోవడానికి జౌపథం, విహోరం రెండూ ముఖ్యమే. జౌపథపరంగా కైపుర గుగ్గలు, ఆరోగ్య వర్ధని రెండు రెండేసి మాత్రలు చొప్పున రెండు పూటల్లు ఆహారం తీసుకున్న తరువాత వేసుకోండి. మహామంజిష్టోది కషాయం - 20 మి.లీ. జౌపథాన్ని సమానంగా నీరు చేర్చి, మాత్రలకి అను పొనంగా తాగండి. త్రిఫలాచూర్చంలో కషాయం కాచుకుని, వడ బోసి, దానితో రోజుం పుండుని శుద్ధంగా కడగాలి. పుండు మీద మరి బెరడు, తుమ్మబెరడు చూర్చాన్ని (బట్టలో జల్లించినది) పుండు మీద చల్లండి. రాత్రిపూట దానిమీద జాత్యాది ఘృతం పూయండి. ఎక్కువ సమయం నిలబడి ఉండవద్దు. కాలిని ఎత్తి ఉంచాలి. మంచం మీద పడుకుని కాళ్ళని 30 డిగ్రీలు ఎత్తుకి వుంచి, కనీసం 30 నిమిషాల పాటు ఉదయం, సాయంత్రం పడుకోవాలి. కాలికి అనుకూలంగా ఉంటే, వాపు పెరగకుండా క్రీప్ బ్యాండేజీతో కొంతసేపు కట్టుకోవాలి. ఆహారంలో కారం, మసాలా విడిచి పెట్టాలి. చేదు పదార్థాలు ఎక్కువగా వాడండి. పీటన్నించిని శ్రద్ధగా 3-4 నెలలపాటు చేయాలి. పుండు మానక రక్త ప్రసారం బాగా తగ్గిపోతే Gaugrene వచ్చే అవకాశం.

కాలు తీయవలసిన అవసరం రావచ్చు. ఆ స్థితికి వెళ్ళకుండా శ్రద్ధ తీసుకోండి.

ప్రసూన, 28 సంగతి, అనాజ్యార్.

ప్ర: మేడం, నేను చర్చ సంబంధమయిన సమస్యతో మీ దగ్గరకి వచ్చినప్పుడు మీరు ఎన్నో సందేహాలతో - గర్వ శయానికి స్క్యానింగ్ చేయించమన్నారు. చేయించారు. రిపోర్ట్ లో డెర్మోయిడ్ సిస్ట్రోమ్ ఉన్నట్లు వచ్చింది. ఇక్కడి గైనకాలజిస్ట్సిని సంప్రదిస్తే - లాప్రోస్టోప్షి ద్వారా సిస్ట్రోమ్ నేయాలి అంటున్నారు. మీరు చెప్పి ఉండకపోతే నేను బెస్ట్ చేయించుకునే దానిని కాదు. ఈ సమస్య బయటపడకపోతే తర్వాత ఎటువంటి సమస్య వచ్చేదో. వెరీ థాంక్స్ మేడమ్. ఇప్పుడు నేను ఆపరేషన్ చేయించుకోక తప్ప దంటారా? చేయించినా మళ్ళీ ఇటువంటి సిస్ట్రోమ్ ఏర్పడే అవకాశం ఉండని గైనకాలజిస్ట్ చెప్పారు. మీ సలహా ప్రకారం చేస్తాను.

జి: డెర్మోయిడ్ సిస్ట్రోమ్ కంతినే హోని చేసేది కాకపోయినా ఆపరేషన్ చేయించుకోవడం మంచిదే సిస్ట్రోమ్ - పరిమాణం కూడా చిన్నది కాదు. మంచి అనుభవం ఉన్న వైద్యుల ద్వారా చేయించుకోంది. సిస్ట్రోమ్ మళ్ళీ వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. ఆపరేషన్ తరువాత అయ్యేదం జౌషధాలు వాడుకుని, మళ్ళీ సిస్ట్రోమ్ కాకుండా జాగ్రత్త పడవచ్చు భయపడకండి.

ఒకతల్లి, సూక్ష్మార్థమేట

ప్ర: మా బాబుకి, 8సంవత్సరాలు కాలిమీద తెల్లచి మచ్చలు, బొల్లి మచ్చలు ఉంటే రెండు నెలల క్రితం మీకు చూపించాను. మీ సూచన మేరకు మందులు వాడుతున్నాము. మార్పి కనబడు తుందో లేదో తెలియడం లేదు. ఈ మచ్చలు పెరిగిపోతాయే మోని దిగులుగా ఉంటుంది. నా కింక ఏ దిగులు లేదు బాబు గురించే.... దయచేసి ఇంకా మంచి మందులు చెప్పండి. మొత్తం ఎంతకాలం వాడితే తగ్గు తుందంటారు అసలు తగ్గుతుండా ?

జి: పిల్లల ఆరోగ్యం గురించి, తల్లులకి ఆందోళన ఉండడం సహజం. ఆ ఆందోళనని కొంత అందుపులో ఉంచుకోవడం అవసరం. తల్లులు ఆందోళన పడి, ప్రశాంతంగా, సమస్య గురించి పట్టించుకోకుండా హాయిగా ఉన్న చిన్న పిల్లల్ని కూడా ఆందోళనకి గురి చేయడం వలన సమస్య పరిష్కరించు కోవడం కష్టం అవుతుంది.

బొల్లి మచ్చల్లో, సమస్య మూలాలు లోతుగా ఉంటాయి. కణాలలో చర్మానికి రంగునిచ్చే పదార్థం నశించిపోతూండడం వలన తెల్లచి మచ్చలు ఏర్పడుతాయి. పిల్లల్లో ఎక్కువగానే కనబడు తూంటుంది. అయితే పిల్లలో, పెద్దల్లో వలె Auto immune సమస్య తక్కువగా ఉంటుంది. రంగునిచ్చే పిగ్యూట్ నశించిపోవ దానికి Auto immune కారకాలు ప్రధానం.

అయితే పిల్లలో immunity సమస్య తీవ్రంగా ఉండదు. అందువల్ల వైద్యం ద్వారా తగ్గడానికి అవకాశంఎక్కువ. మందులు సంవత్సరం పైగానే వాడాలి. శ్రద్ధగా వాడాలి దానితో పాటుగా ఆయుర్వేద తైలాన్ని మచ్చల మీద పూర్య దానికి ఉదయపు ఎండ, మచ్చల మీద పడేలా 10 నిఱలు నిలబడడం చాలా అవసరం. నిత్యం వీలుగా చేయండి. జౌష ధంలో పాటుగా - బావంచాలు చూర్చం చేసి, మెత్తలి చూర్చానికి, నువ్వుల నూనే కలిపి, వేడిచేసి - ఆ తైలాన్ని సాయంత్రం పూట మర్చన చెయ్యండి.

ఆపరాంలో కారం, పులుపు తగ్గించాలి. బజార్లో రసాయనిక ధర్మాలు చేర్చి తయారు చేసే జామ్, సాస్, పిజ్జు, బర్గర్, సూడల్స్, ready foods మొదలయినవి మానాలి.

నేరుగా అన్నో పాటించండి. బాబు మీద ఒత్తిడి పెట్టకండి నిదానంగా తగ్గుతుంది. మచ్చ ఉన్న భాగాన్ని ఫోటో తీసి ఉంచండి, 5-6 నెలల తర్వాత పోల్చి చూడండి రోజుగా చూస్తాంటి మార్పి తెలియదు.

◆ ఒక తల్లి, చెన్నె.

ప్ర. మా బాబు వయసు 10 సం॥లు ఈ మధ్యనే కళ్ళకి సైట్ వచ్చిందన్నారు డాక్టర్. వాడు కళ్ళజోడు పెట్టుకోవడం నాకు ఇష్టం లేదు. కళ్ళజోడు పెట్టుకోకుండా ఆయుర్వేదం మందులతో ఈ సమస్య తగ్గేలా సలవో ఇస్తారని ఆశిష్టన్నాను.

జ. మీరు వివరాలు పూర్తిగా రాయలేదు - సామాన్యంగా చిన్నపిల్లల్లో లాంగ్ సైట్ సమస్య వుంటుంది. ఇది వంశపారం పర్యంగా వచ్చే అవకాశం ఉన్నది. కంటికి శ్రమ ఇచ్చేలా నిరంతరం - కంప్యూటర్ స్ట్రీట్ లేదా మొబైల్ ఫోన్లో చూస్తూ ఉండడం వలన కూడా రావచ్చు. కళ్ళజోడు పెట్టుకోకుండా ఆలస్యం చేస్తే పవర్ పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది. ముందు వెళ్ళి జోడు పెట్టించండి. దానితో పాటు ఆయుర్వేద బోధాలు కూడా వాడితే పవర్ పెరగకుండా నెమ్ముదిగా తగ్గించుకోవచ్చు. త్రిఫలాఘృతం (15గ్రా) ఉదుయం పరగడుపున 1/2 కప్పు వేడి పాలలో కలిపి, నిత్యం సంవత్సరంపాటు ఇష్టండి. యష్టిమధు చూర్చం 3 గ్రా + 1/2 చెంచా వెన్ను, కొద్దిగా తేనె - ఒక కప్పు గోరువెళ్ళని పాలలో కలిపి, సాయంత్రం పూట-3 నెలలపాటు ఇష్టండి. కంటికి సంబంధించిన వ్యాయామాలు రోజూ 10-15 ని॥ పాటు చేయాలి చీకటి గదిలో ఒక కొవ్వొత్తి వెలిగించి, తల స్థిరంగా ఉంచి, కంటి గుడ్డని అటూ ఇటూ తిప్పుతూ దృష్టిమాత్రం కొవ్వొత్తి మీద ఉండేలా చూడాలి. కంటి గుడ్డని కుడివైపుకి, పైకి ఎడమవైపు, కిందికి, నెమ్ముదిగా తిప్పుతూ చేసే వ్యాయామం, ఆకాశంలో చంద్రుణ్ణి దృష్టి కేంద్రికరించి చూసే వ్యాయామం, తేలిక క్రియ, నిత్యం చేయాలి. కంటికి తగినంత విశ్రాంతి ఇవ్వాలి. ఇవన్నీ పవర్ని అదుపులోకి తేవడానికి సహాయపడతాయి.

◆ శ్రీలేఖ, 16 సం॥, మహబూబ్ నగర్.

ప్ర. నేను 11 సం॥లకి మెచ్చార్ అయ్యాను. మొదటి నుండి 40-45 రోజులకి పిరయడ్ వచ్చేది. కొన్ని రోజులు హోమి యో మందువాడాను. ఇష్టుడు రెండు నెలలు అయి పోయింది. మా డాక్టర్ స్క్యూలింగ్ చేయించమంటే చేయించాను. ఆ రిపోర్టు కూడా పంపుతున్నాను. నేను ఇంటర్వీయిడియట్ చదువుతున్నాను. ఒత్తిడి చాలానే ఉంది. ఒత్తిడి వలన ఇలా జరుగుతుందా? మంచి సలవో ఇస్తారని ఆశిష్టన్నాను.

జ. రిపోర్ట్ చూశానమ్మా పి.సి.బ.డి సమస్య ఇష్టికి రాలేదు కానీ అలా మారే అవకాశం కనబడుతోంది. మారకుండా చూసుకోవడం అవసరం. అందుకోసం నిత్యం నువ్వు ఒక గంట వ్యాయామం చేయాలి. ఒక్కపూట జాగింగ్ ఒకపూట సూర్యసమస్యారాలు తప్పకుండా చెయ్యి సమయం ఉండడం లేదు అన్న నిజమే అయినా ఎలాగో మీలు చేసుకోవాలి. టైం లేదు అంటే శరీరం వినదు కదా. అలాగే రోజూ ఒక చెంచాడు మెంతులు, రాత్రి పెరుగులో నానబెట్టి ఉదయం మింగేయాలి. సాయంత్రం పూట ఒక చెంచాడు వేయించిన అవిశగింజలు తినాలి. రోజూ ఒక చిమ్మిలిఉండ తీసుకోవాలి. వీటితో పాటుగా కుమారి ఆసవం 20మి.లీ. మందుకి సమానంగా నీరు కలిపి రెండుపూటలూ రజః ప్రవృత్తినీ రజః ప్రవర్తినీవటి మాత్రలు రెండేసి చౌపున భోజన తర్వాత - 6 నెలలపాటు వాడు. తీపి తగ్గించి పులుపు, కారం రుచులు తినాలి. వ్యాయామం చాలా ముఖ్యం.

◆ ఇ.మెయిల్, లండన్ నుండి, దేవేందర్.

ప్ర. మా అబ్బాయికి ఉన్నాదం (schizopminia) అని డయోగ్నైస్ చేశారు. మీ గురించి తెలిసి రాస్తున్నాను. ఆయు ర్యేదంలో ఈ సమస్యకి పూర్తిగా తగ్గించగలమా?

జ. ఉన్నాదం కష్టసాధ్యం. అయితే ఆయుర్వేదం మందులు పరిస్థితిని అదుపులో ఉండడానికి తోడ్పడతాయి. వీటితో పాటుగా పునరావాస కేంద్రంలో త్రైనింగ్ చాలా అవసరం. కళ్ళాణఘృతం 20మి.లీ. వేడి పాలతో నిత్యం పరగడుపుతో ఇష్టండి మానసమిత్రవటి రజః ప్రవర్తినీ బట్టి మందులు మార్చుదాము.

◆ ఒక రోగి, 70 సం॥లు (వివరాలు రాయడం లేదు)

ప్ర: అమ్మా నాకు రొటీన్ పరీక్షలలో కిడ్నీలో ఏవో చిన్న కంతి ఉన్నట్లు అనుమానించి, ఎమ్.ఆర్.ఐ చేశారు. ఆ కంతి క్యాస్పర్ ఏమో అని సందేహం వ్యక్తం చేశారు. డాక్టర్లు ఆపరేషన్ చేసి, కంతి తీసేస్తాం అంటున్నారు. నా వయసు 70 సం॥ ఇప్పుడు నాకు ఈ ఆపరేషన్లు వ్యక్తిగతంలేదు. ఒకవేళ అది క్యాస్పర్ అయినా నేను చేయించుకోడల్చుకోలేదు. ఆయుర్వేదంలో - మందులుంటే సూచించండి. మీ మీద నమ్మకంతో అవి మాత్రమే వాడాలని నిర్ణయించుకున్నాను.

జి: క్యాస్పరేమో అనీ సందేహం వ్యక్తమయినా ఆందోళన పడని మీ మనసు నిజంగా గొప్పది. అందరూ అనుసరించ దగినది. ఈ వయసులో నేను ఆపరేషన్ చేయించుకోను - అని మీకు మీరే నిర్ణయించుకున్నారు. - అలా నిర్ణయించుకో గలగడానికి కూడా ఒక ధైర్యం వుండాలి.

మీ మనోధైర్యం, స్థేర్యం అభినందనీయాలు. మీకు ఎటు వంటి సమస్యలు లేవని రాశారు. కొన్ని ఆయుర్వేద జౌపథాలు రాశున్నాను. ఇవి క్యాస్పర్ వ్యాధి పూర్తిగా తగ్గిపోవడానికి అని కాక, మీ పరిస్థితి మెరుగు పర్చడానికి రాశున్నాను. - ఆరోగ్యవర్ధిని మాత్రలు రెండుపూటలా రెండేసి, చిత్రతాది వటి మూడుపూటలా ఒకక్కొట్టి వేసుకోండి. అశ్వగంధచూర్చు త్రిగ్రా పాలతో కలిపి రెండు పూటలా వాడండి. పునర్వ్యాసపం 20మిలీ కి సమానంగా నీరు చేర్చి, మాత్రలకి అనుపానంగా తీసుకోండి.

నిత్యం ఆపోరంలో సగం శాతం పత్సు తినండి. పత్సు శరీరాన్ని శుద్ధి చేస్తాయి -క్యాస్పర్ కారక మలినాలని బయటకి పంపడానికి తోడ్పడతాయి. రోజు రెండు పూటలా భాళీ కడుపులో 15 నిమిషాల చొప్పున ప్రాణాయామాలు చేసి, చివరో 9 సార్లు ఓంకారం కూడా చెయ్యండి 5 నిమిషాల పాటు శవాసనంలో విశ్రమించండి.

ఇవి అన్నీ కూడా శరీరం సమృద్ధంతంగా సమస్యన్ని ఎదురోచునికి తోడ్పడతాయి.

◆ జానకీదేవి, 80 సం॥లు, హైదరాబాదు.

ప్ర: రెండుకళ్ళకీ కాటరాక్టు ఆపరేషన్ చేయించుకున్నాను. నాలుగు సంవత్సరాలు దాటింది. మూడునెలలనుండి ఎడమ కన్ను ధారగా నీరు కారుతోంది. కంటి గుడ్డు ఒక పొరలా వచ్చింది. ఈ వయసులో ఆపరేషన్ రిస్కుతో కూడినపని అని చెబుతున్నారు. మీరు ఆపరేషన్ లేనివిధంగా సనైన చికిత్సను అందించగలరని ఆశతో రాశున్నాను. ఈ చివరదశలో మీరు కృతజ్ఞరాలనై ఉంటాను. దయజేసి మందులు సూచించగలరు. మీరు చేస్తున్న మానవసేవకే మిక్కిలి సంతోషిస్తున్నాను.

జి: అమ్మా మీకు కొన్ని జౌపథాలు రాశున్నాను. పొర కరిగి పోతుందని చెప్పును కానీ, ఉపశమనం కలుగుతుంది. కాంచ నార గుగ్గలు మాత్రలు రెండుపూటలా రెండేసి వేసుకుని, దశమూలారిష్టం 20మి.లీ జౌపథానికి సమంగా నీరుకలిపి అనుపానంలో తాగండి. ఉదయం సాయంత్రం 3 గ్రా శతావరి చూర్చాన్ని పాలతో కలిపి తాగండి.

త్రిఫలా చూర్చం (చెంచాడు) 60 మి.లీ. నీటిలో కలిపి సగం ఇగిరేలా మరిగించండి. మిగిలిన కషాయాన్ని వడబోసి చల్లారిన తరువాత పరిపుట్టమయిన తెల్లుటి బట్ట/దూడి కషాయంలో ముంచి దాన్ని కళ్ళమీద ఉంచుకుని 10ని॥లు కళ్ళు మూసుకుని పడుకోండి ఇలా రెండుపూటలా చెయ్యండి - రెండు నెలల తరువాత ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి.

◆ శ్రీవిద్య, 45సం॥లు వికారాబాద్.

ప్ర: పాదాలు విపరీతంగా పగులుతున్నాయి. పరిష్కారం సూచించగలరు.

జి: శారి బాధ్యసవం - 30మీ.మీకి సమంగా నీరు కలిపి రెండుపూటలా తాగండి. పిండత్తెలాన్ని రెండు పూటలా పాదాలకి మర్దన చేయండి. రోజు పాదాలని ఉప్పువేసిన నీటిలో రెండు పాటు ఉంచి, మెత్తటి బ్రిమ్మతో శుభ్రం చేయండి. తప్పకుండా సమస్య తగ్గుతుంది.

◆ సుచిత్ర 45 సం॥, కలకత్తా

ప్ర:చాలామంది కీళ్ళ నొప్పులతో బాధపడడం చూస్తుంటాను. నాకు కూడా అటువంటి సమస్య వస్తుందేమో, కీళ్ళ మార్పిడి అవసరం అవుతుందేమోని భయంగా ఉంది. అసలు ఈ సమస్య ఎందుకూస్తుంది. కీళ్ళనొప్పులు రాకుండా ఉండాలంటే ఎటువంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి? ఇది వంశపారంపర్యంగా వచ్చే అవకాశం ఉండా? మా అమృగారికి కీళ్ళనొప్పులు ఉన్నాయి.

జః రకరకాల కీళ్ళనొప్పులలో ఎక్కువమందికి 45 సం॥ల తర్వాత వచ్చే నొప్పులని ‘ఆస్మియో ఆర్థరైటిస్’ అంటారు. వంశపారంపర్యంగా వచ్చే అవకాశం ఉంది. అంటే కుటుంబంలో పుట్టిన అందరికి రాదు. ఇది కొంతవరకూ ఆడవాళ్ళల్లో ఎక్కువగా కనబడే సమస్య. ముఖ్యంగా బహిప్పులు ఆగిపోయే ఆడవాళ్ళలో మెనోపాజ్ సమయంలో హోర్టోఫ్సల్ మార్పులు వచ్చి, ఈస్టోజెన్ తగ్గి పోవడం కీళ్ళ నొప్పులు రావడానికి ఒక కారణం శరీరం బరువు ఎక్కువగా ఉండడం, మధుమేహం కూడా కారకా లవుతాయి. ఎప్పుడయినా మోకాళ్ళకీ లేదా ఇతర కీళ్ళకి దెబ్బలు తగిలితే వాళ్ళకి ఆ కీళ్ళల్లో ఆర్థరైటిస్ వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. మానసిక వత్తింది ఉంటే రావడానికి అవకాశం ఉంది. ఈ అంశాలు దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. కాళ్ళలో కండ రాలు బిలంగా ఉండేలా చూసుకుంటే ఆర్థరైటిస్ బాధించ కుండా కొంతవరకూ అవకాశం ఉంటుంది.

వ్యాయామం ద్వారా కండరాలని బలిష్టం చేసుకోవచ్చు. కీళ్ళని అతిగా కష్టపెట్టకూడదు. ఎక్కువగా మెట్లక్కి దిగడం, ఎక్కువ బరువులు మోయడం వంటివి తగ్గించాలి. మనసు ప్రశాంతంగా ఉంచుకోవాలి.

వాము, వెల్లుల్లి, అల్లం, శౌంటి వంటి ద్రవ్యాలు మోకాళ్ళ నొప్పులు పెరగకుండా ఉండడానికి తోడ్పుడుతాయి. వీటిని నిత్యం ఆహారంలో తీసుకోవాలి. కీళ్ళ మీద ఆముదం లేదా సువ్వల నూనెతో మసాజ్ చేసి వేడినీటితో కాపడం పెట్టుకోవడం ద్వారా మోకాళ్ళ చుట్టూ ఉన్న కండరాలు బలంగా ఉంచుకోవచ్చు. మోకాళ్ళ నడుం బలంగా ఉండే వ్యాయామాలు నిత్యం చెయ్యాలి. ఆయ్యేద ఔషధాలు యోగ రాజ గగ్గలు తక్కువ మోతాదులో, అంటే రెండు పూటలా ఒకొక్క మాత్ర చొప్పున, గోరువెచ్చని నీటితో తీసుకుంటూంటే ఆర్థరైటిస్ సమస్యని దూరంలో ఉంచే అవకాశం ఉంటుంది.

◆ శిరీష, 25 సం॥లు పోలాపూర్.

ప్ర:నాకు శరీరం మీద అక్కడక్కడా చిన్న చిన్న తెల్ల మచ్చలు వచ్చాయి. అవి పూర్తిగా తెల్లగా లేవు. 2-3మి.మీ. పరిణా మంలో చాలా ఉన్నాయి. బొల్లి మచ్చలా? ఇంకా పెద్దవి అవు తాయా? చాలా బాధగా అనిపిస్తోంది ఇవి పెరగకుండా తగ్గ డానికి మంచి మందులు చెప్పండి.

జఃమీరు పంపిన ఫొటో చూశాను. ఇది బొల్లిగా మారే అవ కాశం లేదు. బెంగపడద్దు. మీరు శారిభాదివటి, ఆరోగ్యవర్ధని మాత్రలు రెండు రకాలు ఒకొక్కబీ చొప్పున మూడు పూటలా వేసుకోండి. మాత్రలకి అనుపానంగా మంజిష్టాది కషాయం - 3 చెంచాల మందుకి, సమానంగా నీరు కలిపి తాగండి. మచ్చలమైన తులసి ఆకు రసం మిరియాల చూర్చం కలిపి, లేపనంలా నిత్యం రాయండి. మూడు నెలల తరవాత ఎలా ఉన్నదీ తెలియచేయండి మందులు ఆరు నెలలు వాడవలిని రావచ్చు.

◆ తమజ్, ప్రాదుర్బాదు.

ప్ర: మా అమృగారి వయస్సు 60సం॥ ఆవిడకి బీ.పి. ఉంది. రెండు రకాల మందులు వాడినా అదుపులోకి రాలేదు.

జః ఆహారంలో మాంసాహారం, గుడ్లలో ఉండే పచ్చసాన, ఊరగాయలు, చిప్స్, అప్పడాలు, బజ్జీలూ, మసాలా కూరలు మానెయ్యమనండి. నిత్యం ఆరగంట నడవమనండి ఒక నెల తరవాత బీ.పి. చూడండి. తప్పకుండా తగ్గతుంది. ఉపు ఉన్న ఆహారపదార్థాలు తగ్గించడం బీపి తగ్గడానికి చాలా అవసరం.

◆ విజయలక్ష్మి, వెంకటాపురం, 50 సం॥లు.

ప్ర: నాకు మెడ మీద చాలా పులిపిర్లు ఏర్పడ్డాయి. ఇలా రావడానికి కారణం ఏదయినా ఉంటుందా? వీటిని తగ్గించు కోవడానికి ఆయుర్వేద జోషధాలు ఉంటాయా? దయచేసి సూచించగలరు.

జి: పులిపిరి కాయలు సామాన్యంగా వైరస్ వలన వస్తాయి. ఎక్కువశాతం హోని చెయ్యినివే ఉంటాయి. కొన్ని పులిపిర్లు Sexually Transmitted Diseases వలన, జననావ యవాల దగ్గర ఏర్పడతాయి -ఇవి హోనికరాలు. సామాన్యంగా మెడమీద, కనురెప్పుల మీద చిన్న చిన్న కాయల్లా ఉండేవి హోనికరాలు కావు. వేళ్ళ కణపుల మీద, మోకాళ్ళ మీద, నుదుటి మీద చప్పిడిగా ఉండే పులిపిర్లు వస్తుంటాయి. ఇవి గరుగ్గా ఉంటాయి. దురద కూడా ఉంటుంది. పులిపిర్లని గిల్లడం, వాటిని తియ్యడానికి కొన్ని పద్ధతుల్లో ప్రయత్ని స్తూండడం వలన, కోతిపుండు బ్రహ్మరూక్షసిలా తయారవు తాయి. పులిపిర్లు పెద్దవపుతున్నా, వాటికవే పుండుపడినట్లు అయినా వెంటనే డాక్టర్ సలహో తీసుకోవాలి. పులిపిర్లు తగ్గించుకోవడానికి ఓర్పుతో దీర్ఘకాలం పాటు రెండు చిటికెల శంఖభస్యం (ఆయుర్వేద జోషధశాలల్లో లభిస్తుంది), నిమ్మరసం కలిపి ఒక లేపనంలా తయారు చేసుకుని, పులిపిరి మీద పూయాలి ఇలా ఎప్పటికప్పుడు కలుపుకొని వాడాలి. అలాగే లేత బొప్పాయి కాయని గిల్లితే వచ్చే పాల వంటి పదార్థాన్ని లేపనంలా రాస్తున్నా కూడా నిదానంగా తగ్గుతాయి. కొందరి లో నుదుటిమీద దట్టంగా ఏర్పడుతుంటాయి. అటువంటి వారికి కడుపులోకి కూడా జోషధాలు అవసరం అవుతాయి.

◆ సీతారాం, 45 సం॥లు, నెల్లూరు.

ప్ర: నాకు చెవికింది భాగంలో బిళ్ళ కట్టినట్లుగా ఉంది. రూపాయి కాసంత పరిమాణంలో ఉంది. నొప్పిగా ఉంది. జ్వరం లేదు. ఇదేమయినా ప్రమాదకరమా? ఆయుర్వేదం మందులతో తగ్గే అవకాశం ఉంటుందంటారా? తెలియ జేయగలరు.

జి: ఇది చెవిక్రింద ఉండే ఒక గ్రంథి వాపు. చెవిలో, పళ్ళుల్లో ఏదయినా ఇస్టైక్స్ ఉంటే ఈ గ్రంథి వాస్తుంది. అలాగే తల, మెడభాగంలో ఏవయినా కురుపులు ఉన్న ఈ గ్రంథి వాస్తుంది. ఈ గ్రంథి వాపు సామాన్యకారణాల వలన రావచ్చు. లేదా తీవ్రమయిన కారణాల వలన కూడా రావచ్చు. కాంచనార గుగ్గలు మాత్రాలు రెండు పూటలూ రెండేసి చొప్పున వేసుకోండి. మునగాకు ముద్దగా నూరి, ఆముదంలో వేసి వేయించి, వెచ్చగా ఉన్న ముద్దని, వాపు మీద లేపనంగా రాసుకోండి 10 - 15 రోజులలోపుగా వాపు తగ్గిపోకపోతే క్షయ లేదా కాస్పర్ వంటి సమస్య ఉన్నదీ, లేనిదీ నిర్ధారించుకోవడం అవసరం.

◆ నునంద, 45 సం॥లు, హైదరాబాదు.

ప్ర: నేను Pemphigus సమస్య కోసం మీ దగ్గర గత 2-3 సం॥లుగా మందులు వాడుతున్నాను. అంతకు ముందు రకరకాల ప్రయత్నాలు చేశాను. ఇప్పుడు నోట్లో పుళ్ళు బాగా తగ్గిపోయాయి. కాళ్ళమీద ఆక్షుడక్కడా ఉన్నాయి. ఇంతకు ముందు స్ఫీరాయిడ్ టాబ్లెట్లు రోజు వాడేదాన్ని గత కొన్ని నెలలు గా వారంలో రెండు రోజులు వేసుకుంటున్నాను. ఇకముందు మందులు ఎలా వాడమంటారో తెలియజేయండి. మీ మందు లతో పూర్తిగా తగ్గుతుందనే ధైర్యం వచ్చింది. మీ సలహో కోసం చూస్తున్నాను.

జి: Pemphigus అనే వ్యాధి చాలా దీర్ఘకాలిక వ్యాధి. ఈ వ్యాధి చికిత్సలో దీర్ఘకాలం steriods వాడవలసి వస్తూం టుంది. దీర్ఘకాలం steriods వాడడం వలన రోగ నిరోధక శక్తి తగ్గడం, ఎముకలు బలహీన పడటం వంటి side effects ఉంటాయి. అయితే ఈ జోషధాలు కూడా వ్యాధిని తగ్గించలేవు. వాటిని వాడినంత కాలం వ్యాధిని అదిమి పెడ తాయి. కొన్ని కొన్ని వ్యాధులకి సంవత్సరాల తరబడి జోషధాలు వాడవలసి ఉంటుంది. మీకు ఇప్పటికే steriods అవసరం తగ్గింది. ఇక మీదట వారానికి ఒక్కరోజు steriods వేసు కుంటూ, 4- 5 సం॥ తరవాత రోజుకు ఒకటి, తర్వాత పూర్తిగా ఆపెయ్యండి. మీరు రాసిన ఆయుర్వేద జోషధాలను కొనసాగించండి. మీ ఆరోగ్యం మెరుగవుతుంది.

◆ ఒకతల్లి

ప్ర: మా అబ్బాయి వయసు 15 సంవత్సరాలు. బాబుకి ఈ మధ్య కొద్ది ఛాతీ పెరుగుతోంది. ఫ్రెండ్స్ వాడిని ఏడిపి స్తున్నారు. కొందరు ప్లాస్టిక్ సర్జరీ చేయించమని సలహా ఇస్తు న్నారు. ఈ విషయంలో ఆయుర్వేదం మందులేమయినా ఉప యోగ పద్ధతాయేమోనని ఆశగా రాస్తున్నాను.

జి: ఇటువంటి సమస్యలు ఇబ్బందికరంగా ఉంటుంటాయి -మానసికంగా కృంగిపోతుంటారు. ఇటువంటప్పుడు మనస్సు దైర్యంగా ఉంచుకోవాలి. దీనిని Gynaecomastia అంటారు.

ఆడపిల్లల్లో - మగపిల్లల్లో ఉండే టెస్టోస్ట్రోర్స్ ఉంటుంది. అయితే తక్కువగా ఉంటుంది. అలాగే మగపిల్లల్లో ఆడపిల్లల్లో ఉండే ఈప్రోజెన్ హోర్స్ ఉంటుంది. కానీ తక్కువపరిమాణంలో ఉంటుంది. Teanage మగ పిల్లల్లో ఈ హోర్స్ న్యూలో కొన్ని తేడాలు - అంటే బెసెప్టిరాన్ కొంచెం తక్కువగా ఉన్నా, ఈప్రోజెన్ కొంచెం ఎక్కువగా ఉన్నా ఛాతిపెరిగే ఈ సమస్య వచ్చే ఆవకాశం ఉంది. కొన్ని సందర్భాలలో హోర్స్ న్యూలో తేడాలు కనబడకపోవచ్చు. ఈ మార్పు రెండు పక్కలూ ఒకే విధంగా ఉంటే భయం అక్కర్చేదు. అలాకాక ఒక పక్క మాత్రమే గడ్డలా ఉంటే తప్పనిసరిగా వెంటనే పరీక్ష చేయించాలి.

మీ బాబుకు స్నేహితులతో ఇబ్బంది లేకుండా డ్రెస్చుల విషయంలో శ్రద్ధతీసుకోంది. నిత్యం వ్యాయామం చేయమ నంది. కొవ్వు పెరిగి ఇబ్బందికరంగా కనబడకుండా ఉం టుంది. నిత్యం అశ్వగంధ కాపూల్నీ రెండు పూటలూ ఒక్క క్రూటి చౌప్పున, కాంచనార గుగ్గలు కూడా ఒక్క టాబ్లెట్ రెండుపూటలూ 6 నెలపాటు ఇవ్వండి. సామాన్యంగా ఈ సమస్య 1-2 సంవత్సరాలలోపు తగ్గుతుంది. అందోళన పదవద్దు.

◆ మొయిల్, ఒరిస్పా -

ప్ర: మా నాస్కారి వయస్సు 65 సంవత్సరాలు. ఆయనకి సిరోసిన్ ఆఫ్ లివర్ వ్యాధి అని నిర్ధారించి రసంలు అయ్యంది. ఇప్పుడు ఆయనకి లివర్ ట్రాన్స్పోల్టింట్ మార్గం అని చెప్పారు. మేము మధ్య తరగతి కుటుంబికులం. అంత ఖర్చు పెట్టి చేయించే స్థోమత మాకు లేదు. ఆయుర్వేదంలో ఏమయినా ఆవకాశం ఉంటుందేమో తెలియజేయగలరు.

జి: మన శరీరంలోని మలినాలని, అంటే శరీరానికి హోని చేసే పదార్థాలను బయటకి పంపే పని లివర్ చేస్తుంది. జీర్ణ క్రియ, తిస్సుది శరీరానికి వంటబట్టేలా చెయ్యడం వంటి ప్రధాన మయిన పనులు లివర్ ద్వారానే జరుగుతాయి. సిరోసిన్ అనే సమస్యలో లివర్లో కణాలు నెమ్ముది నెమ్ముదిగా నిర్మింపం అయి పోతూంటాయి. జీవశక్తి ఉన్న కణాలు తగ్గిపోతాయి. రక్తం ద్వారా శరీరానికి అందవలసిన పోషకాలు, హోర్స్ న్యూల్ను, మం దులూ -అన్నింటికి ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. లివర్కి సంబంధించిన అనారోగ్యాలు, మధుమేహం, మద్యపానం-ఈ సమస్యకి దారితీసే కారణాలలో కొన్ని. మమూలుగా లివర్కి సంబంధించిన అనారోగ్యాలు తగ్గించడానికి ఆయుర్వేదంలో మంచి మూలికలు, ఔషధాలు ఉన్నాయి. అయితే వ్యాధి బాగా ముదిరాక, మందులతో పూర్తిగా నయం చెయ్యలేదు. మీ నాస్కారి పరిస్థితి మెరుగుకావడానికి కొన్ని జోడి ధాలు వాడండి - గోమూత్ర అర్చు 2మి.లీ పరిణామంలో రెండు పూటలూ ఇవ్వండి. “యక్కిపోరి రస” మాత్రము రెండు పూటలూ రెండేసి వేసుకుని, వెంటనే పునర్వాసవం -20మి.లీ జోషధానికి సమానంగా నీటిని కలుపుకుని తాగమని చెప్పండి. చాలా తేలికగా అరిగే ఆఫ్రం తీసుకోమనడి.

చేతనయినంత వరకూ అనులోమ, విలోమ ప్రాణాయామం ప్రయత్నించ మనండి.

◆ ఎన్. ఎన్. రెడ్డి, 62 సం॥ హైదరాబాదు.

ప్ర: ఘగర్ కిల్ అనే తీగ - డయాబెటిస్ ని తగ్గిస్తుందంటే కొని మా దొడ్లో నాటాను. దీన్ని ఏ విధంగా వాడాలో తెలియజేయగలరు.

జి: ఘగర్ కిల్ రక్తంలో చక్కరని తగ్గిస్తుంది అనడానికి ఆధారాలు లేవు. మీరు నేరేడు గింజల చూర్చంతో - కషాయం చేసుకుని వాడండి. 30మి.లీ. కషాయం రెండుపూటలూ తీసుకోండి.

◆ గిరిజ, 35 సం॥లు, వికారాబాద్.

ప్ర: మేడం, నాకు పొట్ట బాగా ఉచ్చినట్లుంటే డాక్టర్ స్ట్యాన్ చేయించారు. స్టీన్ బాగా వాచింది అన్నారు. లివర్ కూడా కొంత పెరిగింది. రక్తపరీక్షలో ప్లేట్‌లెట్స్ బాగా తగ్గాయి. ప్రస్తుతం 40,000 ఉన్నాయి. కొన్నాళ్ళు steroid మందులు ఇచ్చారు. ఎక్కువ కాలం వాడితే ఎముకలు బలహీనం అయి పోతాయని, శరీరంలో రోగ నిరోధకశక్తి తగ్గుతుందనీ ఆపె య్యమన్నారు. దీనికి ఆయుర్వేదంలో పరిప్రేరం ఉంటే తెలియజేయగలరు.

జ: మీకున్న సమస్యని ఆధునిక వైద్య పరిభాషలో Thrombocytopenia అంటారు రకరకాల ఆరోగ్య సమస్యలలో ఇలా ప్లేట్‌లెట్లు తీవ్రమైన వైరల్ లేదా bacterial జ్వరాలు వచ్చినప్పుడు క్యాన్సర్ పంటి వ్యాధుల్లో - ప్లేట్‌లెట్స్ బాగా తగ్గిపోతాయి జ్వరాలలో Spleen, liver enlargement కూడా ఉంటూంటుంది. అయితే ఇతర వివరాల ప్రకారం మీకు ఇతర సమస్యలేమీ లేవు. మీ Spleen enlargement వలన మాత్రమే ఈ సమస్య ఏర్పడింది. మీరు రెండు నెలలపాటు సుదర్శన ఘనవటి మాత్రలు, ఆరోగ్యవర్ధనీవటి మాత్రలు ఒక్కొక్కటి చొప్పున మూడు పూటలూ ఆహారం తీసుకున్న తరువాత వేసుకోంది. పునర్వ్యాసవం, లోకలుసవం - ఒక్కొక్కటి 15 మి.లి. చొప్పున సమంగా నీరు కలిపి మాత్రలకి ఉదయం, సాయంత్రం అనుపానంగా తాగండి. రోజుా ఒక కప్పు వేడిపాలలో చిన్ని చెంచాడు పసుపు కలిపి తాగండి. ఈ మందులూ, సూచనలూ రెండు నెలల పాటు అనుసరించిన తర్వాత రక్త పరీక్ష చేయించి తెలియజేయండి.

◆ సావిత్రి, 65 సం॥లు, జీడిమెట్ల

ప్ర: మా వారికి కొంచెం అనారోగ్యంగా ఉంటే, కోయం బత్తురులో ఎవరో వైద్యుడు ఉన్నాడని, మమ్మల్ని Phone లో మాట్లాడమన్నారు. ఆ తర్వాత అతడు మా ఇంటికి ఎవరో పంపాడు. ఇంట్లో ఎవరో మా మీద దుష్టశక్తి ప్రవేశపెట్టారని చెప్పి నా దగ్గరున్న బంగారుగాజల్ని - మట్టిగాజల్లా మార్చే శాడు. వేలల్లో ఖర్చు పెట్టినా మావారి ఆరోగ్యం మెరుగు కాలేదు. దాంతో నాకు దిగులు ఎక్కువైంది. లక్షలు నష్ట పోయాం. ఇప్పుడు నాకు ఊరికూరికి వీడుపు వచ్చేస్తోంది. మా మీద చేసిన ప్రయోగాన్ని తగ్గించి, ఆరోగ్యంగా చెయ్యడం సాధ్యమేనంటారా?

జ: మీ వంటి అమాయకుల్ని ఇలా గాలం వేసి పట్టుకుని, తెలివిగా మోసం చేసి అక్రమంగా దబ్బు సంపాదించేవారు ఎక్కుడపడితే అక్కడ ఉంటున్నారు.

మందుల పాపల దగ్గర, మార్కెట్లల్లో ఇలాంటివారు - మీకేదో అనారోగ్యం ఉంది కదా; ఇట్లే తగ్గించే మందులు ఇప్పిస్తాం. అంటూ తీసుకెళ్ళి ఏవేవో చెప్పి వేలకు వేలు గుంజా తున్నారు. ఇలా మాటల గారడి జేసేవారి బుట్టలో పడకుండా ఉండే ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

అందరూ ఈ విషయం చదివి ఇకముందు ఎవరూ ఇలా నష్టపోకుండా ఉంటారనే ఆశకో ఈ అంశం రాస్తున్నాను.

జరిగింది జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు మీరు అవే మాటలు మనసులో పెట్టుకుని బాధపడుతుంటే ఆరోగ్యం ఇంకా దెబ్బ తింటుంది. ఆరోగ్యం పోతే సంపాదించుకోవడం కష్టం. మీరు నిత్యం అశ్వగంధి కాప్సూల్స్ రెండు పూటలూ ఒక్కొక్కటి వేసు కోండి.

తులసి ఆకులు, ఎలక్కాయలు వేసి టీలా కాచుకొని రెండు పూటలూ తాగండి. నిత్యం సుందరకాండ పారాయణ చేసు కోండి. మనసు దృఢంగా తయారపడుతుంది. మీ వారి ఆరోగ్య సమస్య ఏమిటో తెలియజేయండి - ఆయుర్వేదంతో ఆయనను ఆరోగ్యవంతుణ్ణి చేయుచ్చా. ఎవరో ఏదో చేయించారనే ఆలోచన వదిలెయ్యండి. అటువంటిశక్తి ఎవరికీ ఉండదు. అలా జరుగదు.

◆ నరసింహం, పైదరాబాదు

ప్ర: మేడం, నా భార్య వయసు 25 సంాలు. నెలసరి సరిగా రావడం లేదు, పెళ్ళయి 3 సంాలు అయినా పిల్లలు కావడం లేదు, అని మీ దగ్గర 6 నెలలుగా మందులు తిం టోంది. ఇంగీము డాక్టర్ చూసి, గర్భశయం చిన్నదిగా ఉండనీ, అందాలు కావడం లేదనీ లాప్రోసోఫ్ట్‌పి చెయ్యాలనీ చెబితే, అవన్నీ చేయించుకోలేమని మీ దగ్గరకి తీసుకొచ్చాను. ఇప్పుడు నెల తప్పింది. రెండు నెలలు ప్రెగ్నెన్సీ టెస్ట్ కూడా పాజిటివ్ వచ్చింది. అయితే ఆమెకు రోజంతా వాంతులు అవుతున్నాయి. ఏమీ నిలవడం లేదు. మందులు ఏమైనా చెప్పండి ప్లీజీ!

జః చాలా సంతోషం, ఆపోపథ్ అవసరం లేకుండా సహ జంగా గర్భధారణ జరిగితే ఇంక కావలసింది ఏముందమ్మా మొదటి మూడు నెలల్లో ఇలా వాంతులు కావడం ఒక లక్షణం. ఆహారంలో ఎక్కువగా పక్కు తీసుకోమనండి - ఒక్కసారిగా ఆహారం తినడం కుదరదు. కొద్ది కొద్దిగా తినమనండి. నూనెల్లో వేయించిన పదార్థాల వలన వికారం ఎక్కువ అవుతుంది. అందువల్ల వాటిని మానాలి. ఒక చెంచాడు నిమ్మరనం, చెంచాడు అల్లంరనం, 1 చెంచా తేనె కలుపుకుని రోజులో 2-3 సార్లు నాకమనండి. దానిమ్మ, కమలా పక్కు వికారాన్ని తగ్గిస్తాయి. కంగారు పడవద్దు. మూడు నెలలు నిండగానే సమస్య తగ్గుతుంది. బరువులు ఎత్తవద్దు, వంగి పని చేయొద్దు. ఎత్తు మీద సుండి కిందికి చూడవద్దు. వీలయినంత విశ్రాంతిగా గడపమనండి. దాంపత్యానికి దూరంగా ఉండాలి.

◆ ఒకతల్లి, మహాబూబ్ నగర్.

ప్ర: ఇటీవల పేపర్లో - మగపిల్లలకు వక్కస్థలం పెరగడం గురించి రాశారు. మీరు కూడా బుషిపీరంలో ఇటువంటి కేసుల గురించి రాశారు. పేపర్లో రాసిన అంశంలో మగపిల్లల్లో ఇంకా వక్కం పెరగడానికి కారణం, వారు తాగే పాలల్లో ట్రై హర్టోస్ట్ ఉండడం అని రాశారు. పిల్లలకి పోషక విలువలు, కాల్చియం, ప్రోటోస్ట్ అందదానికి పాలు ఎక్కువగా ఇప్పాలి అంటారు కదా? ఏం చెయ్యాలో అర్థం కావడం లేదు. సలహా ఇప్పగలరు.

జః ఇటువంటి సమస్యే ఆమెరికాలో ఒక 5 సంాల బాబుకి వచ్చింది. 5 సంాలకే ఆ పిల్లవాడిలో 20 సంాల యువకుల్లో వచ్చే మార్పులు వచ్చాయనీ అందుకు కారణం అతడు తినే ఆహారంలో నుండి అతనిలోకి ప్రవేశించిన హార్టోస్ట్ అని తేల్చారు అక్కడి స్నేహితిస్టులు. ఇప్పుడు అటువంటి సమస్యలు మనకి కూడా మొదలవుతున్నాయి. పెరుగుతున్న ఆహార పదార్థాల అవసరాలు, వ్యాపార ధోరణి రెండూ కలసి ఉత్సత్తీని పెంచే మార్గాల వైపు ర్ఘస్టి మళ్ళీతోంది. ఆ మార్గం ఏదైనా వాడేస్తున్నారు. పాలేకాదు కూరలు, పక్కు అన్నింటిలోను రకరకాల పదార్థాలు వాడుతున్నారు. ఆర్గానిక్ ఆహారాలు వాడితే ఈ ఇబ్బందులు ఉండవు అంటున్నారు వాటి ఉత్సత్తీ దారులు. రకరకాల అవినీతులు నిండిన మన సమాజంలో దేన్ని నమ్ముకోవాలో తెలియదు. అవకాశం ఉన్న వారు స్వంత పాడి, దొడ్లో కూరలు పెంచుకోగలరు. మిగిలినవారు అందు బాటులో ఉన్న వాటిని వాడుకోక తప్పదు. మనం చెయ్య గలిగింది ఒకే పదార్థాన్ని ఎక్కువ పరిమాణంలో వాడకుండా, రోజుా పదార్థాలు మార్పుకుంటూ మితంగా తీసుకుంటుంటే కొంత రక్కణ కలుగుతుంది. ప్రభుత్వ పరంగా ప్రతి ఆహార పదార్థం మార్కెట్లోకి రావడానికి ముందు సరయిన రూల్నీ అనుసరిస్తున్నారా? లేదా? అన్నది నిజాయితీగా పరిశీలిస్తూ ఉంటే ప్రజల ఆరోగ్యానికి రక్కణ కలుగుతుంది.

◆ సంజీవరావు, కరీంనగర్

ప్ర: తలకి ఆయుర్వేదిక్ డై తెలియ చేయగలరు.

జః రెండు చెంచాల త్రిఫలచూర్చం, అర చెంచాడు లోహచూర్చం, చెంచాడు యష్టిమధు చూర్చం వేడి నీటిలో కలిపి ఇనుపమూకుల్లో గంటనానబట్టి తలకి లేపనం చేసు కోండి.

అరగంట తరువాత గోరువెచ్చని నీటితో స్నానం చెయ్యండి. ఈ విధంగా వారానికి రెండుసార్లు చేస్తూండాలి.

◆ శ్రీనివాసరావు, 60 సం॥లు, వికారాబాద్.

ప్ర: నాకు గత 10 సం॥లుగా మధుమేహం ఉంది. ప్రస్తుతం ఇన్నుల్నిన్ వాడుతున్నాను. మగర్ వ్యాధి తగ్గడానికి మంచి చిట్టా చెప్పండి. ఇటీవల ఒక ప్రకటన చూశాను. 3 నెలలపాటు వారి మందు వాడితే మధుమేహం పూర్తిగా తగ్గిపోతుందనీ, ఏదయినా తినవచ్చనీ రాశారు. అయిర్చేదంలో అటువంటి మందులు ఉన్నాయా? తెలియజేయగలరు.

జి: ఆయుర్వేదంలో వ్యాధులని 3 రకాలుగా విభజించారు. సాధ్యము అంటే తేలికగా తగ్గించగలిగేది. యాప్యము - అంటే అదుపులో ఉంచగలిగేది, కష్టసాధ్యము, అసాధ్యము - అని ఆఖరుది. ఇందులో మధుమేహం-యాప్యవ్యాధి అని సంహితలలో బుషులు తెలియజేశారు - వారికి వైద్యంతో వ్యాపారం చేయవచ్చ అని తెలియక. అయిర్చేద జౌఘధాలతో సైద్ధంఫెట్టు లేకుండా వ్యాధిని అదుపులో ఉంచుకోవచ్చు.

జౌఘధంతో పాటుగా ఆపోరం, విపోరం తప్పనిసరిగా పాటిం చాలి. ఆయుర్వేదమే కాదు ఆక్యుప్రెషర్, ఆక్యుపంక్షర్తో మధుమేహం తగ్గిస్తాం. మీరు ఇతర మందులన్నీ ఆపెయ్యండి, 3 నెలల్లో తగ్గుతుంది. అని చెప్పిన మాటలు విని అలాగే చేసి, మగర్ 300-400 అయిపోయి కాంప్లికేట్ అయినవారు చాలామంది నాకు తటస్త పడ్డారు.

ఇక చిట్టాల విషయం. కేవలం - చిట్టాలతో మగర్ అదు పులోకి రాదు. ఆపోర, విపోర, జౌఘధాలు సేవిస్తూ, చిట్టాలు కూడా చేర్చుకుంటే అదనపు ప్రయోజనం కలుగుతుంది. మధు నాశిని చూర్చం 3 గ్రాములు ప్రతి రోజుా రెండు పూటలూ గోరువెచ్చని నీటితో తీసుకోండి. లేదా నేరేడుగింజల చూర్చంతో కషాయం కాచుకుని 30 మి.లీ. పరిమాణంలో రెండుపూటలూ వాడండి.

◆ శివకామేశ్వరి, 28సం॥లు, చెన్నై:

ప్ర: మా పాపకి 2 సం॥లు పూర్తి అవుతున్నాయి. తనకి రోగినిరోధక శక్తి పెరగడానికి ఉపయోగపడే ఆయుర్వేద జౌఘధం తెలియజేయగలరు.

జి: చిన్న పిల్లలకి నిత్యం 3-4 బాదం పప్పులు, 15-20 కిలోమిటెర్లు, 1-2 ఎండు ఖర్జూరాలు పొడిచేసి పాలల్లో కలిపి ఇస్తూంటే చక్కటి పోపక విలువలు అందుతాయి, రోగ నిరోధక శక్తి పెరుగుతుంది. ఇలా ఒక సంవత్సరం పాటు ఇవ్వండి. కొంతమంది పిల్లలు పాలల్లో కలిపితే తాగరు. అటువంటి పిల్లలకి - బాదం, ఎండు ఖర్జూరాలు, కిన్నమిన్లు మూడూ సమానంగా తీసుకుని, బాదం, ఎండు ఖర్జూరాలు పొడిచేసి, కిన్నమిన్లు ముడ్డగా చేసి, మూడింటికి సమానంగా బెల్లం తీసుకుని ఉండపోకం వచ్చేలా చేసి, అందులో ఈ మిట్రమాన్ని వేసి, ఒక లేహ్యంలా చేసుకుని ఏలకుల పొడి కలిపి ఉంచండి. రెండు పూటలూ ఒక చెంచా పరిమాణంలో దీన్ని తినిపించి అనుపానంగా పాలుతాగించండి.

ఇది ఎవరికి వారు చేసుకుంటే క్యాలిటీ బావుంటుంది. అలాగే రోజుా ఉదయం ఎండలో 15 నిమిపాలు ఆదుకునేలా, పరుగెట్టేలా చేయండి. సాయంత్రం ఆరు బయట కనీసం గంటనేపయినా తిరిగేలా చూడండి.

నిత్యం నువ్వుల నూనె మసాజ్ చేసి, వేడినీటితో స్నానం చేయించండి. పిల్లలు చక్కగా, అరోగ్యంగా ఉంటారు.

◆ ఒక తల్లి, మైసూరు.

ప్ర: మా పాపాయి వయసు 4 సంవత్సరములు. తనకి ఇటీవల నెలరోజుల పాటు బాగా కడుపు నొప్పి, విరేచనాలు అయ్యాయి. రక్తపరీక్ష, endoscopy, colonoscopy చేసి, తనకి crohn's disease అని నిర్ధారించారు. తనకి corticosteroids ఇతర ఔషధాలు ఇచ్చారు. ఇప్పటికీ steroids తక్కువ dose లో ఇస్తున్నారు. విరేచనాలు తగ్గాయి. కొన్ని doseలు తగ్గించారు. మళ్ళీ లక్షణాలు కనబడితే పరీక్ష చేయించారు - వ్యాధి తిరగబెట్టిందన్నారు. ఇప్పుడు మళ్ళీ steroid ఔషధాలు ఇస్తున్నారు. ఈ సమస్యకి ఆయుర్వేదంలో మంచి పరిష్కారం ఉంటుందా? మాకు చాలా దిగులుగా ఉంది, తెలియజేయగలరు.

జి: Crohn's disease ఒక auto immune జబ్బు. అంటే శరీరం తనమీద తానే దాడి చేసుకుంటే వచ్చే సమస్య. ఇది సామాన్యంగా 15-30 సంగా మధ్య ఎక్కువగా కనబడే వ్యాధి. పేగులు మొత్తం లేదా కొంత భాగంలో పుట్టు పడడం ఈ వ్యాధి లక్షణం. అందువల్ల విరేచనాలు కావడం, అందులో జిగురు, రక్తం పడడం, కడుపునొప్పి ప్రధానలక్షణాలు. ఇది auto immune కనక దీర్ఘకాలం బాధించే సమస్య. దీని పల్ల చిన్సులిల్లో పెరుగుదల సరిగా ఉండదు. బలహీనత, ఎముక గట్టిగా లేక పోవడం జరుగుతుంది. శరీరంలో పోవక విలువలు తగ్గుతాయి. ఈ సమస్య వంశపారంపర్యాంగా వచ్చే అవకాశం ఉంది. మీ కుటుంబంలో ఇంతకు ముందు ఎవరికయినా ఉండి ఉండవచ్చు. వ్యాధి మొదటట్లో తీవ్రత తగ్గడానికి కొన్ని రోజులు steroids అవసరం కావచ్చు. తనకి ఆహారంలో - కారం, పులుపు పెట్టుకండి. ముసాలాలు, మాంసాహారం ఇవ్వవద్దు. తేలికగా అరిగే ఆహారం, సూపులు ఇవ్వండి. పెరుగు, మళ్ళీగ ఎక్కువగా ఇవ్వండి. మేడిపండు దొరికితే పండిన గుజ్జుని పెరుగులో కలిపి రోజుకి ఒకసారి ఇవ్వండి. కూప్పొందరసాయనం 5 గ్రా-పరిమాణంలో తీసుకుని అందులో ఒక చిట్టికు ప్రవాళ పిష్టి కలిపి, రెండుపూటలూ ఇవ్వండి. ప్రవాళ పంచామ్యుతం 125 మిగ్రా. రెండుపూటలూ భోజనానికి ముందు ఇవ్వండి. రెండు నెలల తరువాత ఎలా ఉన్నదీ తెలియజేయండి. మొత్తం మీద మందులు దీర్ఘకాలం వాడాలి. ఆందోళన పడకండి.

◆ కొండలరావు, సికింద్రాబాద్.

ప్ర: నా భార్య వయస్సు - 65 సంవత్సరములు 4, 5 నెలలుగా ఆవిడకి దగ్గర, జలుబు ఉన్నాయి. ఇంగ్రీఫు మందులు వాడాము. తగ్గలేదు. ఎవరో సలహా ఇస్తే గుడూచీ, సితోపలాది చూర్చం, ఇంకో సిరవ వాడాము. ఆయాసం కొద్దిగా తగ్గింది. కానీ దగ్గర తగ్గడం లేదు. ఏ మందులు వాడాలో సలహా ఇవ్వవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాను.

జి: మీ శ్రీమతికి మధుమేహం సమస్య ఉన్నదీ లేనిది తెలియలేదు. ఒకవేళ ఉంటే ముందు అదుపులో ఉండేలా చూడండి. లక్ష్మీవిలాసరసం మాత్రలు మూడుపూటలూ ఒక్కొక్కలీ వేసుకోవాలి. వాసారిష్టం 20 మి.లీ. ఔషధానికి సమానంగా నీరు కలిపి మాత్రలకి అనుపానంగా వాడమనండి. తియ్యటి, చల్లటి పదార్థాలు తీసుకోవదని చెప్పండి. మూడువారాలు మందులు వాడమనండి. సామాన్యంగా సమస్య తగ్గిపోవాలి. తగ్గలేదంటే కొన్ని పరీక్షలు అవసరం కావచ్చు. సి.బి.పి., ఎక్స్రేస్, చెస్ట్ పరీక్షలు చేయించి ఇతర ఇన్వెక్షన్లు ఉన్నాయేమో పరిశీలించాలి. ఉంటే కొంచెం ఎక్కువ తీక్షణమయిన మందులు వాడవలసి ఉంటుంది.

◆ పేరు రాయలేదు, నెల్లికుదురు మండలం, వరంగల్ జిల్లా.

ప్ర: మా ఫ్రైండ్ వయస్సు 40 సంవత్సరములు. 14 సంవత్సరముల క్రితం గర్భసంచికి పుండు వచ్చిందని ఆపరేషన్ చేసి గర్భసంచి తీసేకారు. ఈ మధ్యన విపరీతమయిన నడుము నొప్పితో బాధపడుతోంది. పొత్తుకడుపు లోపల కూడా నొప్పిగా ఉంటుంది. ఇంకా ఇతర సమస్యలు కూడా ఉన్నాయి. ఇప్పటికి చాలా ఖర్చు పెట్టారు. మీరు మంచి సలహా ఇవ్వండి. లేదా ఎవరిని సంప్రదించాలో సలహా ఇవ్వండి టీవ్జ్.

జి: పల్లిటూల్కల్లో దాక్షర్థ, చిన్నవయసు స్టోలకి గర్భసంచి తీసే ఆపరేషన్లు చాలా ఎక్కువగా చేసేస్తున్నారు. గర్భసంచితో పాటుగా అండాశయాలు కూడా తీసేస్తే అది అనేక ఆరోగ్య సమస్యలకి దారి తీస్తుంది. పారోస్టాలోపమే అందుకు కారణం. అటోకారిష్టం, శారిబాద్యసపం రెండు వెరో 10 మి.లీ తీసుకుని సమానంగా నీరు కలిపి రెండుపూటలూ భోజనం తరువాత తాగమనండి. ఇలా రెండు నెలలు చెయ్యాలి. జాత్యాధిఫుఱుతం అనే మందుని మదత వేసిన మెత్తని, కుత్తమైన దూడితో మంచి లోపల ఉంచుకోవాలి.

Vitamin-D మాత్రలు నిత్యం వేసుకోమనండి. నడుములకు గోరు వెచ్చని ఆముదం మర్దన చేసి ఉదుయపుటెండలో పావుగంట సేపు కూర్చోమనండి. రెండునెలల తరువాత ప్రయోజనం కనిపించకపోతే - గైనకా లజిస్టుని సంప్రదించమనండి - ‘మంచి’, ‘అనుభవజ్ఞలయిన’ దాక్షర్థ సలహా పరిష్కారం చూపిస్తుంది.

◆ సూర్యకళ, 30 సంాలు, మంగళవారు.

ప్ర: నాకు పెళ్ళయ్య 7 సంాలు అయ్యింది. సంతానం కలగలేదు. కొంతకాలం క్రితం గర్భాశయంలో టి.బి. వచ్చింది. వైద్యం చేయించుకున్నాను. Laproscopy చేసి ట్యూబులు మూసుకుని ఉన్నాయన్నారు. స్ట్యూనింగ్లో అండం విడురల కావడం లేదన్నారు. టెస్ట్టోస్టోర్జ్ బీబీమే మార్గం అంటున్నారు. ఆ మందులు వాడడం వలన నాకు ఆరోగ్యం దెబ్బతింటోంది. ఆయుర్వేదంలో నా సమస్య పరిష్కారం అయ్య, సంతానం కలిగే ఆవకాశం ఉంటుందంటారా? మీరయితే పరిస్థితి స్పష్టంగా చెబుతారని విన్నాను. ఇప్పటికే మందులు వాడి వాడి విసిగిపోయాను.

జి: కైద్యం వ్యాపారంగా మారాక - విలువలు తగ్గిపోయాయి. మీ పరిస్థితి - గర్భాశయానికి టి.బి. వచ్చినప్పుడు ట్యూబులు మూసుకు పోవడం జరుగుతుంది. అయితే మీ రిపోర్టులలో ప్రస్తుత పరిస్థితి తెలియలేదు. ఆ రిపోర్టులు పొతవి. అలాగే మీరు మూడు నెలలపాటు - ఆయుర్వేద ఔషధాలు వాడంది. కళ్యాణఘృతం 20 మి.లీ. వేడిపాలలో కలిపి పరగడుపున తాగంది. స్వర్జమాలినీ వసంతరసం మాత్రలు రెండుపూటలా ఒక్కొక్కటి, రజః ప్రవర్తిసీవటి - రెండుపూటలా రెండేసి వేసుకుని అశోకార్పం 20మి.లీ ఔషధానికి సమంగా నీరు కలిపి తాగంది. 3 నెలలు వాడిన తరువాత పరీక్షలు చేయించి చుద్దాం. ట్యూబులు ఒక్కటయినా సాధారణ స్థితికి వస్తే మీరు ఔషధాలతో గర్భధారణకి ప్రయత్నం చేయవచ్చు. రోజూ ఆహారంలో ఒక చెంచాడు నువ్వులు తినండి. మర్చి ఊడలు కపాయం చేసుకుని రోజూ ఉదయం 30 మి.లీ తీసుకోండి. శరీర రానికి వ్యాయామం తప్పనిసరి - రోజు గంటనేపు, చెట్లు ఉన్న గార్డెన్లో తప్పక నడవండి. 15 సూర్యానుమస్మారాలు చెయ్యింది. మూడు నెలల తరువాత పరీక్ష చేసి చుద్దాము.

◆ సుఖాద్రి, 50 సంాలు, ముంబాయి.

ప్ర: నాకు కుడిచేతి మణికట్టు బాగా నొప్పిగా ఉంటుంది. కంప్యూటర్ మీద నిత్యం పని చేస్తాను. ఉద్యోగం చెయ్యడం తప్పదు. ఏదైనా మార్గం చెప్పండి.

జి: కొన్నిసార్లు కారణం తెలిసినా ఏమీ చెయ్యలేము. చేతికి support ఉండేలా పెట్టుకోండి. బల్ల అంచులో చెయ్య పెట్టు కోవద్దు. బల్లకి మధ్యలో ఉండేలా మూసుకోండి. ఆవసరం అయితే wrist belt వాడండి. రోజూ ధన్యంతరి తైలం, గోరువెచ్చగా చేసి మణికట్టు చుట్టూరా మర్మన చేయండి. గంట తరువాత చేతిని 5 నిమిషాల పాటు వేడినీటిలో పెడుతూండండి. ఉపశమనం కలుగుతుంది. అలాగే విటమిన్ డి - రక్తంలో సరిపోయినంత ఉన్నది లేనిది పరీక్ష చేయించుకుని అవసరం అయితే డి - సప్లై మెంట్ వాడండి. అన్నిటికంటే ముఖ్యం చేతికి సపోర్ట్ ఉండేలా చూసుకోవడవే.

◆ ఒకతల్లి, ప్రాదరూబాదు.

ప్ర: మా పాప వయసు 10 సంవత్సరాలు. 7-8 నెలల క్రితం మీ దగ్గరకి తీసుకు వచ్చాను. తనకి చర్చం మీద అల్జీలాగా, కొంచెం తెల్లతెల్ల మచ్చలు వచ్చాయని మీకు చూపించాము. మీ మందులు వాడుతూ కొన్నాళ్ళకు ఆపేశాము. మావారు ఆయుర్వేదం వష్టు, ఇంగ్లీషు మందులు వాడు అంటే Skin Specialist దగ్గర, allergy specialist దగ్గర ఇన్నాళ్ళు మందులు వాడుతూ ఉన్నాము. ఏదో వెయ్యడం, లేదా ఘ్రాయడం, తగ్గినట్లుండడం మళ్ళీ రావడం జరిగింది. 2 వారాల క్రితం ఒక్కసారిగా ఒళ్ళంతా పొక్కులు, మళ్ళీ వచ్చాయి. భయంవేసి గతంలో మీరు రాసిచ్చిన శారి బాద్యాసవం తీసుకొచ్చి వెయ్యడం మొదలెట్టాను. మళ్ళీ చర్చం అంతా మామూలు స్థితికి వచ్చేసింది. ఇప్పుడు మా వారే ఆయుర్వేదమే వాడు అంటున్నారు. మీ మందులు మానేసి నందుకు సారీ మేడం, మా పాపకు మళ్ళీ మీరే వైద్యం చేయాలి.

జి: ఇందులో సారీ చెప్పవలసిన అవసరమేలేదమ్మ. సమస్య మీది. తగ్గితే మీకే ఆనందం. తగ్గకపోతే మీకే ఇబ్బంది. కొన్ని రకాల సమస్యలకి ఓర్చుగా దీర్ఘకాలం మందులు వాడాలి. చర్చ సమస్యలు, అలెర్జీలు అటువంటివే. మనం తొందరపడితే తగ్గపోవు. బ్రిఫ్సైప్టుంలా పనిచేసే మందులు కొన్ని తాత్కాలి కంగా రోగాన్ని అదిమి పెట్టి తగ్గినట్లు త్రమింపచేసినా సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఆయుర్వేదంలో రక్తపుద్ధికీ, ధాతు పుద్ధికీ ఇచ్చే బెప్పధాలు నిదానంగా పనిచేస్తాయి. కానీ తప్పకుండా పనిచేస్తాయి. పాపకి ఆరోగ్యవర్ధని మాత్రలు ఘ్రాటకి ఒకటి చొప్పున రెండుఘ్రాటలా, శారిబాద్యాసవం 20 మి.లీ. బెప్పధా నికి సమానంగా నీరు కలిపి తాగమనండి. ఈ బెప్పధాలు 3 నెలలు వాడండి.

చందనాది తైలం శరీరమంతా పూసి ఉదయం ఎండలో 20 నుండి 15 నిలాలు నిలబడమని, గంట తరువాత గోరువెచ్చని నీటిలో స్నానం చేయమనండి. పెసరపిండిలో బావంచాల చూర్చం కలిపి సబ్బుకి బదులుగా ఒళ్ళు రుద్దుకో వడానికి వాడమనండి. ప్రతిరోజు ఏవయినా పక్క తప్పక తినాలి.

ఒక కప్పుడు - పచ్చికూరల రసం ఇవ్వండి. రసాయనిక పదార్థాలుండే, బజార్లో సీసాలలో అమ్మే ఆహారాలు మాన్సిం చండి. 3 నెలల తరువాత చెప్పండి. మీరు ఆందోళన పడ కండి, అమ్మాయిని కంగారు పెట్టవద్దు.

◆ జానకి, శ్రీకాకుళం

ప్ర: మా బాబు వయసు 20 సంవత్సరాలు. వాడికి విపరీతంగా గురక వస్తోంది. ఎక్కుడికయినా వెళ్ళడానికి మొహమాట పడు తున్నాడు. బరువు ఎక్కువే ఉంది. ఎక్కువగా జలబు చేస్తుం టుంది. త్వరగా అలసి పోతాడు. ఈ సమస్య తగ్గి అవకాశం ఉంటుందంటారా? ఈ మధ్య Sleep apnoea పేరు ఎక్కువగా వింటున్నాము. వాడికి అటువంటి సమస్యలు ఉండే అవకాశం ఉందా? భయంగా అనిపిస్తోంది సలహా ఇష్టగలరు.

జి: గురక సమస్య మగవారిలో ఎక్కువ. లాపుగా వున్నవారిలో అలాగే గొంతుచుట్టూ కొవ్వు ఎక్కువగా ఉండేవారిలో ఎక్కువ. ముక్కులో పాలిష్ట్ వంటి చిన్న పిలకలు ఉన్నా, సైనసైటిస్ సమస్య ఉన్నా అలర్జ్ ఉన్నా గురక రావచ్చు. మద్యపానం చేసే వారికి గురక ఎక్కువ. ముక్కులోపలి కండరాలు ఒదులుగా అయ్యి గురక వస్తుంటుంది. ఊపిరి పీల్చుకున్నప్పుడు - ముక్కులో గాలివచ్చేమార్గం తక్కువయితే - కొంతగాలి నోటి ద్వారా శబ్దంతో వెనక్కి తోసుకువస్తుంది. అదే గురక. మీ బాబుకి సైనసైటిస్ కానీ ముక్కులో పాలిష్ట్గానీ ఉన్నాయేమో ముందు పరిక్ష చేయించండి. పాలిష్ట్ ఉంటే ఆపరేషన్ అవసరం కావచ్చు. సైనసైటిస్ కానీ, అలర్జ్కానీ అయినట్లయితే మందులు సరి పోతాయి. ల్యూపిలాసరసం మాత్రలు మూడుపూటలు ఒక్కొక్కటి ఆపోరం తరువాత ఒకనెల వాడమనండి. వాసారిష్టం 30 మి.లి. ఔషధానికి సమంగా నీరు కలుపుకొని, మాత్రకి అనుపానంగా త్రాగాలి. రోజు వేడినీటితో ఆవిరి పట్టమనండి. వేడిపాలలో 1/2 చెంచా పసుపు, 5-6 మిరియాలను పొడిచేసి కలిపి రోజుకి ఒకసారి తాగమనండి. రాత్రిభోజనం 8 గంటలలోపు పూర్తి చెయ్యాలి. ఆపోరం తేలికగా ఉండేలా చూసుకోవాలి. బరువు తగ్గి ప్రయత్నం చెయ్యాలి. రోజు 20 సూర్యసమస్యారాలు, 40 ని॥లు వేగంగా నడవడం అవసరం. మెడకి సంబంధించిన వ్యాయామాలు చేసి, కొవ్వు తగ్గించుకోవడానికి, ప్రయత్నించాలి. ప్రాణాయామాలు కూడా ఉపయోగపడతాయి.

◆ ఒక తండ్రి, హైదరాబాదు.

ప్ర: మా అబ్బాయి వయస్సు 25 సంవత్సరములు. గతరెండు సంవత్సరాలుగా తనశరీరంలో కొన్ని మార్పులు ఎక్కువగా కన బడుతున్నాయి. విపరీతంగా ఎలర్లీలు వచ్చాయి. పాలు, పెరుగు వంటివి తింటే-శరీరమంతా దడ్డర్లు, ఎర్గా అయిపోతుంది. కొన్ని ముందులు వాడితే ఒళ్ళంతా పొక్కుల్లా వచ్చేస్తుంది. రక్తపరీక్షలలో IgE-2500 వచ్చింది. అలోపతిలో స్టీరా యెడ్స్ ఇస్తున్నారు. ఆయుర్వేదంలో ఈ సమస్యకి పరిష్కారం ఉందా! తెలియజేసి తోడ్డుడగలరు.

జి: మీ అబ్బాయికి అలర్జ్ లక్షణాలు చాలా తీవ్రంగా ఉన్నాయి. అరుదుగా కొందరిలో ఇలా జరుగుతుంటుంది. శరీరం ప్రతీదానికి ఇలా అతిగా స్పందించకుండా చేయ దానికి ఆయుర్వేదంలో కొన్ని ఔషధాలు ఉంటాయి. ఓర్పుగా వాడాలి. ఔషధాలుకూడా చాలా మృదువుగా ఉండేవి వాడాలి. ముందుగా లఘుసూతశేఖరరసం మాత్రలు రెండు పూటలు రెండేసి వేసుకుని అనుపానంగా జీరకారిష్టం 30 మి.లి. భోజనానికి పదినిమిపాలు ముందు తీసుకోమనండి. ఉదయం, సాయంత్రం - హరిద్రాఫిండం - ఒక చెంచాడు మందు, గోరువెచ్చటి పాలతో ఇవ్వాలి. అయితే మీ అబ్బాయికి పాలు అలర్జ్ కనుక వేడినీటితో ఇష్టంది. రసాయనాలు చేర్చిన ఆహారాలు ఏమీ ఇష్టవద్దు. పరగడు పునర్ చెంచాల ఉసిరిరసం, ఒక చెంచాడు తేనెకలిపి నిత్యం ఇష్టంది. నాడీశుద్ధి ప్రాణాయామం, భ్రమరీ ప్రాణాయామం సాధన చేయమనండి.

◆ సౌమ్య, 27 సం॥లు, చెన్నె.

ప్ర: మీరు కొత్తగా ఆరంభించిన పుత్రకామేష్టి శీర్షికలో వ్యాసాలు చదువుతున్నాము. చాలా విషయాలు తెలుసు కుంటున్నాము. గర్భధారణకు కొన్ని నెలలముందునుండే జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే చక్కటి పిల్లలుపుట్టే అవకాశం ఉంటుందని ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదు. ఎప్పురూ ఎప్పుడూ చెప్పలేదుకూడా.

జి: ఆరోగ్యప్రంతమయిన బీజం ఉంటేనే కదా! చక్కటి మొక్క చెట్టుపుట్టి, పుష్టులు, కాయలు అందిస్తుంది. అలా కాని పక్కంలో ఆముక్క నిర్జీవంగా ఉండి, పూతలేకుండా ఉండడం మనకళ్ళురుట కనబదుతున్నదే కదా. మంచి అండం, పురుషకణం కోసం సదా మంచిజీవన విధానాన్ని పాటిస్తూ ఉండాలి. కనీసం ఆరునెలల ముందునుండి జాగ్రత్తపడినా మంచికణాల ఉత్సత్తిలయ్యే అవకాశాలు మెరుగుపుతాయి. గర్భం ధరించాకకూడా కేవలం ముందులు మింగడం మాత్రమేకాక, ఇంకా ఎటువంటి సూచనల ద్వారా చక్కని పాపాయిని పొందవచ్చే రాబోయే వ్యాసా లలో మీకు అందుతుంది.